

Załącznik
do uchwały Nr XII/ 74/07
Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej
z dnia 27 września 2007 roku.

Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007 – 2013

Opracowane przez:

Akordbud-Consulting Sp. z o.o.

Adres:
ul. Salvatorska 14
30-109 Kraków
tel.12/ 429 94 61

Opracowany przez:

mgr inż. MBA Janusz Kusch
mgr inż. Ewa Daros

Spis treści

1. PODSTAWY PLANU REWITALIZACJI	5
1.1. WSTĘP	5
1.2. METODYKA PRAC.....	7
1.3. ASPEKTY REWITALIZACJI	7
2. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ W SUCHEJ BESKIDZKIEJ	8
2.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA SUCHA BESKIDZKA	8
<i>Historia Miasta .....</i>	<i>9</i>
2.2. DEMOGRAFIA	10
2.3. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	15
2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	20
2.4.1. Transport.....	20
2.4.2. Gospodarka wodna.....	21
2.4.3. Gospodarka ściekowa.....	21
2.4.4. Gospodarka odpadami	22
2.4.5. Sieć energetyczna	23
2.4.6. Zaopatrzenie w gaz.....	23
2.5. GOSPODARKA	23
2.6. SFERA SPOŁECZNA	25
2.6.1. Służba zdrowia	25
2.6.2. Pomoc społeczna	26
2.6.3. Oświata.....	28
2.6.4. Sport, rekreacja	30
2.6.5. Kultura	31
2.6.6. Zabytki i Turystyka	32
2.6.7. Bezpieczeństwo publiczne.....	34
2.7. POLITYKA OCHRONY ŚRODOWISKA.....	38
2.8. BEZROBOCIE	43
2.9. GOSPODARKA MIESZKANIOWA	45
2.10. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY	47
2.10.1. Główne problemy zidentyfikowane w obszarze zagospodarowania przestrzennego	47
2.10.2. Główne problemy zidentyfikowane w obszarze gospodarczym	47
2.10.3. Główne problemy zidentyfikowane w sferze społecznej	47
2.11. ANALIZA SWOT	48
3. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO-SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU	51
3.1. ZGODNOŚĆ Z NARODOWYM PLANEM ROZWOJU	51
3.2. ZGODNOŚĆ Z PROGRAMEM RZĄDOWYM DLA TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH	52
3.3. ZGODNOŚĆ ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2007 – 2013.	53
3.4. ZGODNOŚĆ Z PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2005-2012	54
3.5. ZGODNOŚĆ Z WOJEWÓDZKIM PROGRAMEM OCHRONY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MAŁOPOLSKI	55
3.6. ZGODNOŚĆ Z MIEJSCOWYM PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU MIASTA SUCHA BESKIDZKA	56
3.7. ZGODNOŚĆ Z PROGRAMEM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY SUCHA BESKIDZKA NA LATA 2007 – 2012	56
3.8. ZGODNOŚĆ Z PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO GMINY MIEJSKIEJ SUCHA BESKIDZKA NA LATA 2004-2006	57
3.9. UWZGLĘDNIENIE POLITYKI RÓWNYCH SZANS	57
5. ZAŁOŻENIA PLANU REWITALIZACJI DLA MIASTA SUCHA BESKIDZKA	58
5.1. CEL PROGRAMU	58
5.2. MISJA PROGRAMU	58
5.3. ZASIĘG TERYTORIALNY REWITALIZOWANEGO OBSZARU PROGRAMU.....	58

6. PLANOWANE DZIAŁANIA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM W PODZIALE NA LATA I ZAKRES	60
6.1. PROJEKTY PRIORYTETOWE REALIZOWANE NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM MIASTA SUCHA BESKIDZKA	65
6.2. PLAN DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH W LATACH 2007-2008 ORAZ W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM	66
6.3. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PLANU REWITALIZACJI W LATACH 2007-2013	67
6.4. PROGRAMY UNIJNE	67
7. SYSTEM WDRAŻANIA I OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PROGRAMU REWITALIZACJI	69
7.1. WYZNACZENIE ZESPOŁU DO REALIZACJI ZADAŃ	69
7.2. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU REWITALIZACJI	69
7.3. WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI	69
8. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ PROGRAMU REWITALIZACJI	70
8.1. SPOSOBY MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI	70
8.2. <i>PUBLIC RELATIONS</i> PROGRAMU REWITALIZACJI	70
9. PODSUMOWANIE	72
10. WYKORZYSTANE MATERIAŁY	73

1. Podstawy Planu Rewitalizacji

1.1. Wstęp

Podstawowym celem rewitalizacji jest przywrócenie dotychczasowych funkcji zdegradowanego społecznie ekonomicznie bądź środowiskowo obszaru lub zamiana jego dotychczasowych funkcji na nowe.

Rewitalizacja polega na łączeniu działań inwestycyjnych takich jak remonty, modernizacje ulic, placów z programem ożywienia gospodarczego i działaniami na rzecz rozwiązywania problemów społecznych identyfikowanych na tych obszarach takich jak ubożenie społeczeństwa spowodowane bezrobociem, przestępczość, brak równowagi demograficznej. Celem programu rewitalizacji obszaru miejskiego jest ożywienie społeczne i gospodarcze miast, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego terenów zdegradowanych – przemysłowych czy miejskich.

Cele te osiągnięte winny zostać przez:

- stworzenie nowych funkcji obszarów rewitalizowanych
- przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji społeczno – gospodarczych
- odrestaurowanie zniszczonych obszarów w miastach ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych
- zagospodarowanie niewykorzystanych terenów przemysłowych przez zmianę ich przeznaczenia i wykorzystanie dla celów gospodarczych i społecznych (rekreacja, sport, turystyka).

Celem *Programu Rewitalizacji* jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta poprzez szybszy wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia.

Samorząd terytorialny zgodnie z art. 163 Konstytucji RP wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Działanie to powinno zapewnić harmonijny rozwój regionu, co ma szczególne znaczenie w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Rada Regionów Europy ma za zadanie tworzenie warunków dla wyrównania dysproporcji pomiędzy regionami. Szczególna ważna rola przypada w tym procesie samorządom lokalnym.

Istotną przesłanką dla tworzenia dokumentów planistycznych oraz prognoz średniookresowych są aplikacje o dotacje do wszelkich funduszy finansowania zewnętrznego, z których najważniejszymi są fundusze Unii Europejskiej.

Rewitalizacja definiowana jest jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych dzielnicach miast przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego, a także odbudowy więzi społecznych. Zasadniczym celem rewitalizacji jest ożywienie gospodarcze i społeczne miasta. Zostanie ono osiągnięte przez rozwijanie nowych form działalności gospodarczej, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji, oferowanie infrastruktury do prowadzenia działalności dostosowanej do potrzeb nowych przedsiębiorstw. W działaniach tych będą brane pod uwagę zagadnienia ochrony stanu środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny. Uwarunkowania, jakimi są, z jednej strony, sytuacja społeczno-ekonomiczna miasta: duże bezrobocie oraz brak perspektyw do rozwijania na dużą skalę działalności przemysłowej, a z drugiej strony możliwości, jakie tworzą walory kulturowe i przyrodnicze Suchoj Beskidzkiej i okolicy, skłaniają do poszukiwania nowych możliwości tworzenia miejsc pracy dla mieszkańców oraz wzrostu atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej miasta.

Potrzeba rewitalizacji wynika z istniejącego deficytu prac remontowych i związanego z nim wysokiego stopnia degradacji starej zabudowy, między innymi w postaci zaawansowanego zużycia technicznego i zestarzenia funkcjonalnego budynków i infrastruktury. Jest to szczególnie ważne w przypadku cennych budowli zabytkowych. Dlatego zadaniem rewitalizacji jest ponadto poprawa estetyki przestrzeni śródmiejskiej, wykreowanie miejsca atrakcyjnego do zamieszkania, stworzenie mechanizmu zachęt do inwestowania w nowe i istniejące w otoczeniu obiekty oraz przyciągnięcie mieszkańców miasta i okolic do spędzania tu swojego wolnego czasu, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do dyfuzji zainicjowanych procesów na tereny przyległe.

Rewitalizacja ma na celu także podniesienie standardu życia najuboższych mieszkańców poprzez poprawę warunków zamieszkania i infrastruktury, tzw. „prewencję” socjalną, uprzedzającą degradację osób i grup zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem, „naprawę” tj. włączenie osób i grup bezrobotnych w rynek pracy, a także zwiększenie oferty mieszkaniowej dla ludzi o różnym stopniu zamożności, w tym dla osób niepełnosprawnych i w starszym wieku.

Proces rewitalizacji przyczynia się do ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wzrostu świadomości lokalnej i regionalnej mieszkańców, co jest szczególnie ważne w kontekście integracji europejskiej. Dlatego zaangażowanie społeczności lokalnej, stowarzyszeń, w tworzenie i realizację programu rewitalizacji ma szansę pozytywnie wpłynąć na wzrost aktywności obywatelskiej, zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne miasta, a także we współpracę z administracją publiczną i biznesem.

Lokalny Program Rewitalizacji został stworzony, by ukierunkować opisane wyżej przemiany. Ich świadome i planowe wprowadzanie w zdegradowaną tkankę zaowocuje bardziej efektywnym wykorzystaniem istniejących możliwości związanych z ich finansowaniem poszczególnych działań. Połączenie inwestycji i programów wspierających rozwój społeczno – gospodarczy rejonu objętego rewitalizacją poprawi sytuację na tym obszarze. Poszczególne działania i ich kolejność zostały wybrane tak, by maksymalnie wykorzystać efekt synergii i uruchomić oraz ukierunkować korzystne i samoczynne zmiany w rejonie objętym planem.

Pierwsza część dokumentu jest diagnozą stanu w mieście. Bazuje na ustaleniach Narodowego Spisu Powszechnego, danych GUS i innych podmiotów oraz informacjach znajdujących się w posiadaniu Urzędu Miasta i innych jednostek organizacyjnych. Na ich podstawie określono najważniejsze obszary problemowe Suchoj Beskidzkiej. Zidentyfikowano również szereg problemów niewidocznych na co dzień a dotyczących sfery społecznej i gospodarczej.

W dalszej części przeprowadzone zostały analizy i prognozy. Zaproponowane w niniejszym dokumencie rozwiązania zostały zaczerpnięte z literatury i doświadczeń innych samorządów w Polsce i innych krajach Europy. Ich przyjęcie nie gwarantuje pełnego sukcesu, daje jednak pewność skorzystania z najlepszych praktyk wypracowanych przez inne społeczności.

Program Rewitalizacji zawiera:

- opis planowanych zadań na obszarze rewitalizowanym w podziale na lata i zakres przedmiotowy terminy ich realizacji, planowane nakłady finansowe, oczekiwane rezultaty.

Projekty ujęte w niniejszym programie są jedynie propozycją przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji, a ich realizacja będzie zależna od uwarunkowań finansowych, potrzeb środowiska lokalnego i możliwości technicznych.

Zadania przewidziane do wykonania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji w okresie programowania 2007 – 2013 będą realizowane w zależności od wdrażania Funduszy Strukturalnych w Polsce i opracowywania, bądź aktualizacji, dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym oraz regionalnym.

O wszystkich zmianach w proponowanym Programie Rewitalizacji (nowe zadania, modyfikacja obszarów problemowych) będzie decydowała Rada Miejska

Program Rewitalizacji dla miasta Sucha Beskidzka – cel opracowania

Program rewitalizacji jako nakreślenie kierunków wieloletniego rozwoju, pozwala wykazać zasadność i celowość aplikowania o źródła finansowania z funduszy Unii Europejskiej, w praktyce nie-możliwe jest bowiem pozyskanie środków finansowych z różnorodnych programów pomocowych Unii Europejskiej bez rzetelnego i jasnego zaprezentowania wizji rozwoju. Dodatkowo dokument ten ułatwia tworzenie studium wykonalności dla inwestycji ujętych w programie.

W trakcie prac zwracano uwagę, aby tworzony program był zgodny z aktualnymi wytycznymi Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013

1.2. Metodyka prac

Plan Rewitalizacji dla miasta Sucha Beskidzka został opracowany z zastosowaniem niżej opisanych procedur. Ogólna procedura konstruowania Planu Rewitalizacji składała się z następujących etapów:

- Etap I - Charakterystyka: zgromadzenie danych, informacji i ich analiza.
- Etap II - Analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń środowiska lokalnego (analiza SWOT). Określenie głównych zagadnień problemowych.
- Etap III - Sformułowanie celów rewitalizacji, ich struktury oraz współzależności. Określenie listy zadań z uwzględnieniem jednostek odpowiedzialnych za ich wdrożenie.
- Etap IV - Przygotowanie i przedłożenie projektu Planu Rewitalizacji.

1.3. Aspekty rewitalizacji

I. Aspekt przestrzenno – urbanistyczny

- działania dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej,
- działania dotyczące rozwoju transportu,
- działania dotyczące remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych,
- działania dotyczące remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych,
- działania dotyczące budowy nowych mieszkań,
- działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej,
- działania dotyczące zabezpieczenia puli mieszkań rotacyjnych i zamiennych.

II. Aspekt gospodarczy

- działania dotyczące wspierania przedsiębiorczości,
- działania dotyczące rozwoju turystyki bądź innych sektorów gospodarki lokalnej,
- inne działania wynikające z programu pomocy dotyczącego MSP.

III. Aspekt społeczny

- działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
- działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu,
- działania dotyczące walki z patologiami społecznymi,
- działania dotyczące tworzenia równych szans,
- działania dotyczące zapobiegania zjawisku bezrobocia,
- działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezdomności,
- działania na rzecz aktywności środowisk dzieci i młodzieży,
- działania dotyczące uruchamianiu grantów dla organizacji pozarządowych.

Sucha Beskidzka liczy obecnie ok. 10 tysięcy mieszkańców spełnia od wielu lat rolę lokalnego centrum administracyjno gospodarczego. Taka pozycja miasta wzmocniona została znacznie w wyniku ponownego uzyskania przez Suchą statusu stolicy powiatu. Swoją siedzibę mają tu m.in.: Powiatowa Komenda Policji, Powiatowa Komenda Straży Pożarnej, Szpital Rejonowy z wysoko wykwalifikowaną kadrą i z nowoczesnym wyposażeniem, Sąd Rejonowy, Powiatowe Biuro Pracy, Urząd Skarbowy, Nadleśnictwo, ZUS.

Miasto staje się coraz ważniejszym ośrodkiem edukacyjnym o znaczeniu ponadregionalnym. W ostatnich latach rozpoczęły swoją działalność: Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych i Ośrodek Zamiejscowy Politechniki Krakowskiej.

Liczne atuty miasta mogą stanowić naturalną zachętę dla potencjalnych inwestorów. W tym kontekście warto wspomnieć o łatwym dostępie komunikacyjnym oraz niewielkim oddaleniu Suchej od mających powstać głównych arterii drogowych Polski: północ-południe i wschód-zachód.

Historia Miasta

Początki zasiedlenia i zagospodarowania kotliny suskiej wiążą się z akcją kolonizacyjną książąt oświęcimskich. Wedle przekazów źródłowych, w 1405 r. Jan II, Książę Oświęcimski wydał przywilej, w którym zezwalał niejakiemu Strzale na lokację w tym miejscu osady. Skąpe dokumenty źródłowe niewiele jednak mówią o tym najwcześniejszym okresie dziejów Suchej. Strzałowie pozostawali jej właścicielami prawdopodobnie przez kilkadziesiąt lat, następnie, w II poł. XV w. Sucha przeszła w ręce słupskich. w 1554 r. Stanisław Słupski sprzedał Suchą złotnikowi krakowskiemu Gaspare Castiglione, który po uzyskaniu nobilitacji szlacheckiej przybrał od swojej posiadłości polskie nazwisko - Kasper Suski.

Z osobą Kaspra Suskiego wiąże się budowa zamku, który miał stać się na kilkaset kolejnych lat głównym ośrodkiem administracyjnym, gospodarczym i kulturalnym okolicznych terenów. Doszło do tego za czasów kolejnych właścicieli Suchej, Komorowskich, którzy na początku XVII w. skupiali w swych rękach znaczne obszary ziemskie w okolicach Suchej i na Żywiecczyźnie. Po ich podziale w 1608 r. zachodnia część trafiła w ręce Piotra Komorowskiego i aż do 1939 r. jako tzw. "państwo suskie" pozostawała w rękach prywatnych właścicieli, którymi - po Komorowskich - były inne znane polskie rody: Wielopolskich, Branickich i Tarnowskich.

Wiek siedemnasty stanowi okres szybkiego rozwoju dominium suskiego. Piotr Komorowski założył w Suchej parafię a w latach 1613 - 1614 wybudował i bogato uposażył kościół. Również wiele starań poświęcił rozbudowie dawnego dworu obronnego Kaspra Suskiego, tworząc okazałą rezydencję magnacką. W tym okresie powstały także w Suchej: huta szkła, młyn wodny, browar, suszarnia chmielu, gorzelnia, kuźnia żelaza i miedzi.

W latach 1693 - 1726 panią zamku suskiego była Anna Konstancja Wielopolska, która dała się poznać jako sprawna administratorka swoich włości. Przeprowadziła bowiem reformę administracyjną "państwa suskiego". W wieku XVIII, Sucha pod rządami Wielopolskich przeobraziła się z osady typowo rolniczej w osadę targową, na podstawie przywilejów otrzymanych od króla polskiego a następnie po 1772 roku od cesarza austriackiego. Przywileje te zezwalały na organizowanie jarmarków, dzięki którym Sucha stała się znanym ośrodkiem handlowym Podbeskidzia. W latach 1769 - 1772, Sucha i okolice stały się terenem wzmożonych działań wojennych wojsk konfederatów barskich z wojskami rosyjskimi. Pod koniec XVIII wieku, Sucha liczyła 3 tysiące mieszkańców. W ostatnich latach panowania Wielopolskich rozbudowano i zmodernizowano hutę żelaza tzw. "Kuźnice Suskie", znajdujące się w centrum osady. W 1843 roku dobra suskie wykupili od Wielopolskich Branickcy herbu Korczak. Lata czterdzieste XIX w., były dla mieszkańców Suchej jednym z najcięższych okresów w historii. Obfitowały bowiem w powodzie i epidemie, które stały się główną przyczyną klęsk i nieurodzajów.

Do około 1880 r. w Suchej działały huty żelaza, a w latach 80-tych XIX stulecia po uruchomieniu tzw. linii transversalnej kolei, wiodącej z Żywca przez Nowy Sącz do husiatynia, Sucha stała się ważnym węzłem kolejowym w miejscu odgałęzienia się trasy do Krakowa. Wówczas właścicielami miejscowości byli już Branickcy, z których nazwiskiem wiąże się powstanie wspaniałego zbioru biblioteczno-muzealnego na zamku, w swoim czasie jednej z największych bibliotek prywatnych na ziemiach polskich. Zbiory te niestety uległy podczas II wojny światowej częściowo zniszczeniu, pozostała część weszła w skład różnych bibliotek i muzeów na terenie kraju. Ostatnie ćwierćwiecze ubiegłego stulecia można określić jako okres ożywienia gospodarczego.

Rozbudowano Suski Browar, a w 1883 roku otwarto linię kolejową Sucha - Żywiec, natomiast w rok później linię Kraków - Sucha - Nowy Sącz. Sucha stała się więc ważnym węzłem kolejowym - a kolej poza rolnictwem była jednym z głównych źródeł utrzymania mieszkańców. W 1886 roku powstał tartak, przy którym założono straż ogniową. Ukoronowaniem tego okresu było nadanie Suchoj w 1896 roku praw miejskich. W latach 1895 - 1907 wzniesiono nowy kościół, a w roku 1910 otwarto Bank Spółdzielczy. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, w czasach dwudziestolecia międzywojennego Sucha kilkakrotnie zmieniała swą przynależność administracyjną, wchodząc kolejno w skład powiatów: Żywieckiego, Makowskiego i Wadowickiego. W 1922 roku dobra Suskie drogą wiana przeszły na Tarnowskich. Właścicielem zamku był wówczas hrabia Juliusz Tarnowski, syn Anny z Branickich Tarnowskiej. Przed I wojną światową a także w okresie powojennym w Suchoj rozwijały się instytucje kulturalno - oświatowe. Działały: Towarzystwo Oświaty Ludowej, Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół", Towarzystwo Szkoły Ludowej, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej i Męskiej oraz harcerstwo.

W latach trzydziestych najczęściej osób zatrudniały: węzeł PKP, tartak, browar, fabryki Rudolfa Edwarda Fortunów - "Robot" (200 osób) i "Walor". W 1939 roku Sucha liczyła około 6.200 osób. Dnia 3 września 1939 r. do Suchoj, od strony Żywca wkroczyły wojska hitlerowskie. Miasto zostało wcielone do Rzeszy jako graniczna miejscowość, ponieważ sąsiedni Maków Podhalański znajdował się już w granicach Generalnego Gubernatorstwa.. Wojna przyniosła zagładę około 500-osobowej społeczności żydowskiej. W latach powojennych miasto zdecydowanie zmieniło swoje oblicze. Powstał stadion sportowy, a później osiedle mieszkaniowe Na Stawach, które wraz z wybudowanym jako pierwszym osiedlem Beskidzkim, stanowi największe skupisko mieszkalne w Suchoj. Obok budownictwa komunalnego i spółdzielczego prężnie rozwijało się też budownictwo indywidualne. Rozwinęły się nowe gałęzie przemysłu. Powstała Babiogórska Fabryka Mebli, Zakłady Przetwórstwa Owocowo - Warzywnego, Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego, GS Samopomoc Chłopska. Powstała sieć szkół podstawowych, zawodowych i średnich.

W okresie powojennym, w latach 1956-75 na mapie administracyjnej kraju po raz pierwszy pojawił się Powiat Suski, a w wyniku reformy administracyjnej przeprowadzonej w 1975 r. miasto zostało włączone do nowo utworzonego województwa bielskiego. W 1964 r. do tradycyjnej, dawnej nazwy miasta, dodano oficjalnie drugi człon - "Beskidzka",

Od 1 stycznia 1999 r. Sucha Beskidzka znów jest miastem powiatowym, zgodnie z tradycjami historyczno-kulturowymi wchodząc w skład województwa małopolskiego.

2.2. Demografia

Ludność miasta Sucha Beskidzka według danych Urzędu Statystycznego w Krakowie w dniu 31.12.2005 roku szacowana była na 9 737 mieszkańców, w tym mężczyźni – 4 689, kobiety – 5048.

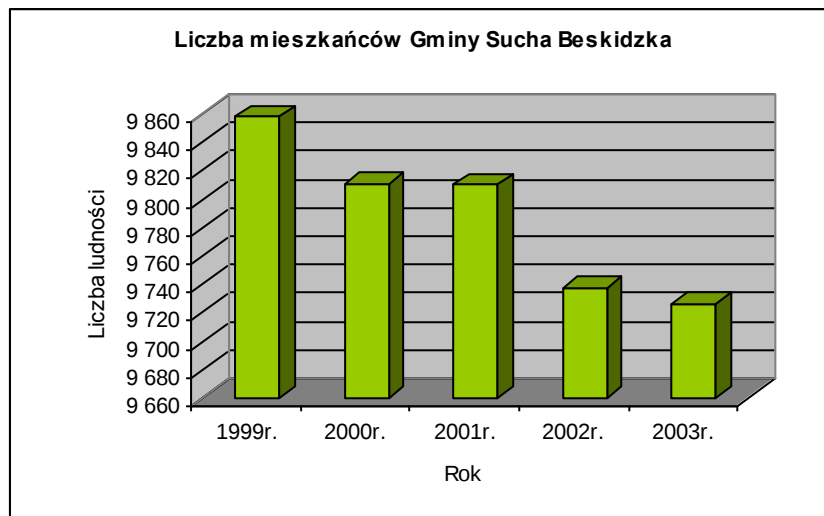
Wielkość gęstości zaludnienia, wynosząca 348 osób/km² świadczy o tym, że Sucha Beskidzka jest zdecydowanie bardziej zaludniona niż powiat suski (120 osoby/km²) oraz bardziej niż województwo małopolskie (215 osób/km²).

W Gminie Sucha Beskidzka daje się zauważyć nieznaczny spadek populacji mieszkańców. W latach 1999 – 2003 liczba ludności zmniejszała się o 132 osoby.

Ludność gminy Sucha Beskidzka

Rok	Ogółem	Płeć	
		Mężczyźni	Kobiety
1999r.	9 858	4 661	5 197
2000r.	9 811	4 664	5 147
2001r.	9 810	4 678	5 132
2002r.	9 737	4 690	5 047
2003r.	9 726	4 690	5 036

Źródło: GUS, Ludność faktycznie zamieszkała, stan na 31 XII

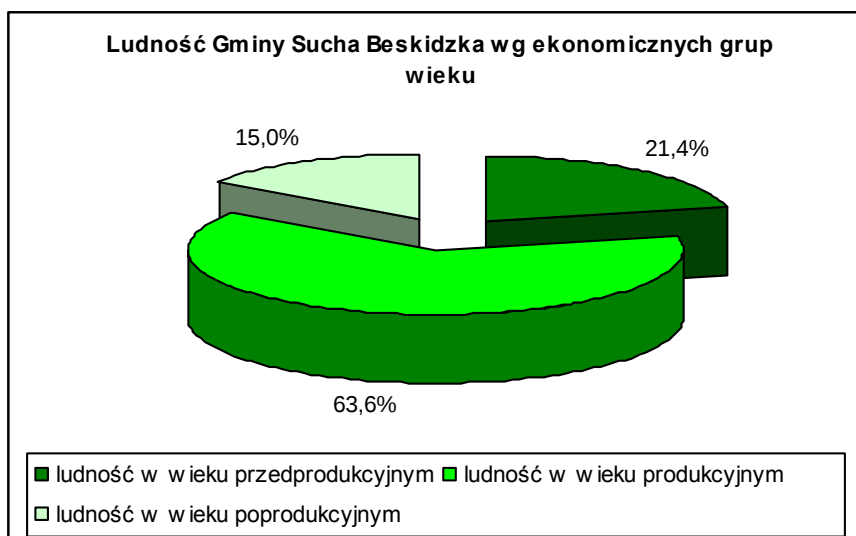
Przeprowadzając analizę demograficzną Gminy ważne jest zbadanie struktury wiekowej mieszkańców.

Struktura wieku ludności miasta Sucha Beskidzka niewiele odbiega od średniej dla województwa małopolskiego.

Struktura ludności Gminy m. Sucha Beskidzka według ekonomicznych grup wieku, 2005r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku						Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
		przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym		
		razem	W tym kobiety	razem	W tym kobiety	razem	W tym kobiety	
WOJ. MAŁOPOLSKIE	3 266 187	713 620	348 338	2 046 573	995150	505 994	338 387	60
Powiat suski	82 016	20 042	9 716	49 279	23 180	12 695	8 425	66
G. m. Sucha Beskidzka	9 737	2 079	1 003	6 195	3 051	1 463	994	57

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie. Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w 2005r., stan w dniu 31 XII

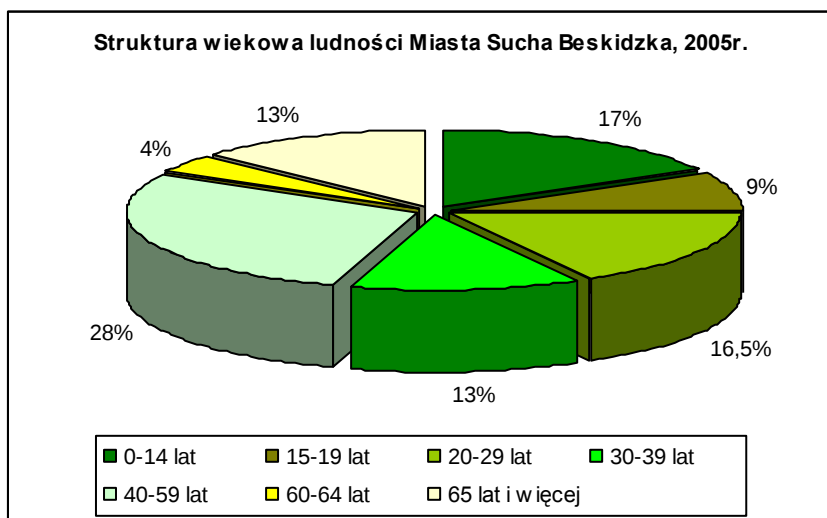
Grupy wieku	% ludności w odniesieniu do populacji ogółem		
	Miasto Sucha Beskidzka	Powiat suski	Województwo Małopolskie
Przedprodukcyjna (0-17 lat)	21,4%	25,0 %	21,8 %
Produkcyjna (18-64 lat mężczyźni, 18-59 kobiety)	63,6 %	60,1%	62,7 %
Poprodukcyjna (65 i więcej mężczyźni, 60 i więcej kobiety)	15,0 %	15,5 %	15,5 %

Wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w populacji ogółem świadczy o dużym potencjale rozwojowym miasta. Z drugiej jednak strony oznacza wzrost zasobów pracy, co przy braku rozwoju miasta rzutować może na poziom bezrobocia.

Struktura wiekowa ludności miasta Sucha Beskidzka w 2005 roku:

Grupa wiekowa	Ogółem	w tym mężczyźni	w tym kobiety
0-14 lat	1 637	860	777
15-19 lat	831	391	440
20-29 lat	1 606	802	804
30-39 lat	1 266	650	616
40-59 lat	2 738	1 321	1 417
60-64 lat	395	196	199
65 lat i więcej	1 264	469	795
RAZEM	9 737	4 689	5 048

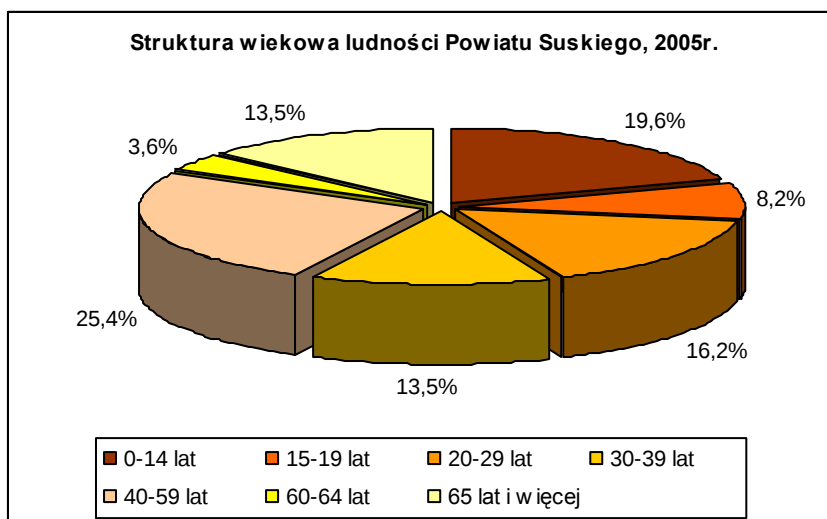
Źródło: GUS, stan na 31 XII 2005r

Struktura wiekowa ludności powiatu suskiego w 2005 roku:

Grupa wiekowa	Ogółem	w tym mężczyźni	w tym kobiety
0-14 lat	16 074	8 256	7 818
15-19 lat	6727	3 457	3 270
20-29 lat	13 261	6 796	6 465
30-39 lat	11 094	5 735	5 359
40-59 lat	20 835	10 851	9 984
60-64 lat	2922	1 330	1 592
65 lat i więcej	11 103	4 270	6 833
RAZEM	82 016	40 695	41 321

Źródło: GUS, stan na 31 XII 2005r.

Czynnikami, które są bardzo istotne z punktu widzenia demografii, kształtując liczbę ludności, należą: przyrost naturalny i migracje. W 2005 roku w Gminie miejskiej Sucha Beskidzka przyrost naturalny był dodatni i wyniósł 0,9 na 1000 osób. Dla porównania w województwie małopolskim wskaźnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość 1,1 na 1000 osób.

Miasto Sucha Beskidzka charakteryzuje się niskim w skali województwa przyrostem naturalnym ludności. Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczny spadek przyrostu naturalnego ludności miasta. W mieście zaznaczyło się w 2005 roku dodatnie saldo ruchu wędrownego,

i wynosiło 20, co daje 0,2 na 1000 mieszkańców. Porównując saldo migracji w województwie małopolskim wynosi 3 183 co daje 1 na 1000 mieszkańców.

Dla Gminy m. Sucha Beskidzka wskaźniki przyrostu naturalnego przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny	Przyrost naturalny na 1000 ludności
			ogółem	W tym niemowląt		
Powiat suski	474	923	726	7	197	2,4
G. m. Sucha Beskidzka	48	94	85	2	9	0,9

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie. Ruch naturalny ludności w 2005r.

Prawdopodobny scenariusz liczby ludności do roku 2030 w powiecie suskim według demografów Głównego Urzędu Statystycznego przedstawiono w tabeli:

Ludność [tys.]	2005	2010	2015	2020	2025	2030
Ogółem	81,7	82,7	83,8	84,9	85,6	85,7
Mężczyźni	40,5	41,0	41,6	42,3	42,7	42,6
Kobiety	41,2	41,7	42,2	42,6	42,9	43,1

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie, Prognoza ludności, stan na 31. XII.

Zamieszczone prognozy wskazują, że w okresie 2005 – 2030 nastąpi wzrost ogólnej liczby ludności na badanym obszarze.

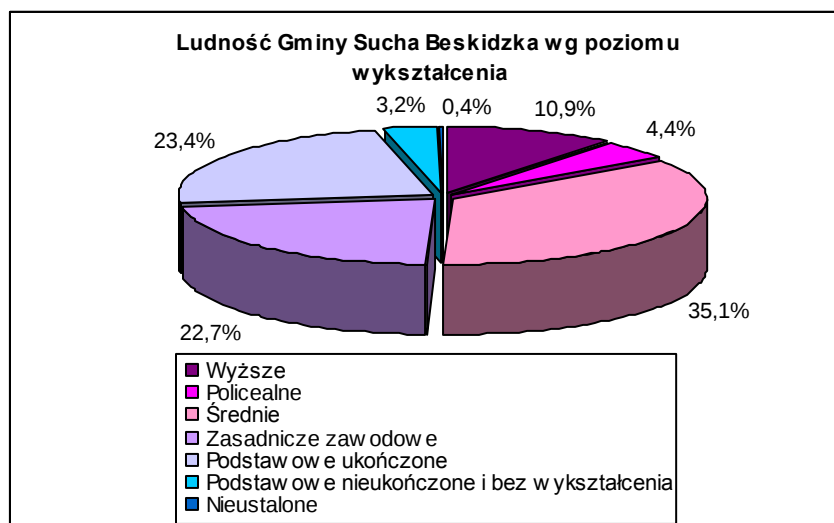
Dane dotyczące poziomu wykształcenia ludności (dane dotyczą osób w wieku powyżej 13 lat) miasta Sucha beskidzka wykazują wyższy procent ludności z wykształceniem wyższym i średnim w stosunku do powiatu suskiego i województwa małopolskiego, natomiast niższy procent zaznacza się w wykształceniu podstawowym w stosunku do powiatu i województwa.

Strukturę poziomu wykształcenia ludności w wieku powyżej 13 lat miasta Sucha Beskidzka na tle powiatu suskiego i województwa małopolskiego przedstawia poniższa tabela:

Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia

Poziom wykształcenia	Miasto Sucha Beskidzka		Powiat suski		Województwo Małopolskie	
	liczba osób	odsetek 1 m. w stosunku do 1 ogółem	liczba osób	odsetek 1 m. w stosunku do 1 ogółem	liczba osób	odsetek 1 m. w stosunku do 1 ogółem
OGÓŁEM	8 149	100	66 062	100	2 706 984	100
Wyższe	889	10,9	3 557	5,4	272 888	10,1
Policealne	360	4,4	1 963	2,9	88 635	3,3
Średnie	2 862	35,1	14 666	22,2	755 401	27,9
Zasadnicze zawodowe	1 846	22,6	18 033	27,3	679 216	25,1
Podstawowe ukończone	1 905	23,4	24 896	37,7	782 919	28,9
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	258	3,2	2 768	4,2	84 974	3,1
Nieustalone	29	0,4	179	0,3	42 951	1,6

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002r.

2.3. Zagospodarowanie przestrzenne

Zgodnie z miejscowym „Planem zagospodarowania przestrzennego terenu Miasta Sucha Beskidzka, obejmującym teren o powierzchni 27 km², ustalono podział obszaru na 3 strefy funkcjonalno-przestrzenne:

- **Strefa I - miejska**
obejmująca obszar o dominacji funkcji związanych z obsługą rejonu oddziaływania (powiatu) i samego miasta w zakresie administracji, usług stopnia ponadlokalnego oraz urządzeń infrastruktury technicznej, skupiający większość pozarolniczych miejsc pracy i tereny skoncentrowanej zabudowy mieszkalnej. Obszar kompleksowo uzbrojony w zakresie infrastruktury technicznej. Zakaz stosowania rozwiązań tymczasowych w zakresie odprowadzenia ścieków oraz urządzeń grzewczych.
  - **Strefa II - osadniczo - rolna**
obejmująca obszary osadnicze o niższej intensywności zabudowy mieszkalnej, zagrodowej i związanej z działalnością gospodarczą oraz sąsiadujące z nimi tereny otwarte, w tym użytki rolne, tereny przyszłego rozwoju infrastruktury miejskiej i bazy turystyki.
  - **Strefa III - rolno - przyrodnicza**
obejmująca obszary z przewagą kompleksów leśnych, o dominacji funkcji ekologicznych (ochronnych i środowiskotwórczych) i turystycznej, z dopuszczeniem ograniczonego rozwoju istniejących grup zabudowy w granicach terenów określonych w rysunku planu symbolem „MR” oraz „wymiany substancji” w przypadku istniejących pojedynczych zagród.
- W celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz uzupełnienia i odtworzenia wysokich wartości kulturowych istniejących w obszarze planu wyodrębnia się strefy ochrony i rewaloryzacji wartości kulturowych i ustala zasady obowiązujące w ich obrębie:
- „A” - Ścisłej Ochrony Konserwatorskiej
  - „B” - Częściowej Ochrony Konserwatorskiej - ingerencji konserwatorskiej
  - „E” - Ochrony Ekspozycji i Przedpola Zabytkowych Obiektów
  - „W” - Ochrony Archeologicznej

1. Strefa „A” - Ścisłej Ochrony Konserwatorskiej

1. Strefa obejmuje obszar określony jako „zespół staromiejski” wiążący 5 obiektów, wpisanych do rejestru zabytków - wraz z ich otoczeniem.

Główne elementy tej strefy tworzą:

- **Zespół Zamku** wraz z parkiem, zabytkową zabudową gospodarczą i budynkiem Nadleśnictwa;
- **Zespół Rynku** wraz z sąsiadującą z nim zabudową zabytkową (karczma, kamienice przyrynkowe, Dom Katolicki, zabudowa przy początkowym odcinku ul. Mickiewicza po budynek Sądu (nr 11) i dawnej willi zarządcy suskiej huty (nr 20) i ul. Piłsudskiego,
- **Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Nawiedzenia N.Marii Panny** („nowy” kościół, „stary” kościół, plebania (dawny klasztor), trzy kaplice, ogrodzenie, zieleń) z bezpośrednim otoczeniem od ul. Kościelnej po ul. Zakościele i dawnym kościelnym zespołem gospodarczym z położonym w pobliżu cmentarzem parafialnym (ochronie winna podlegać najstarsza część) oraz Zespołem Parkowym Księży Potok.

Jako oddzielne, niewielkie enklawy strefy, należy traktować bezpośrednie otoczenie „Kaplicy Konfederatów Barskich” na Jasieniu oraz kapliczek w Zasepnicy i Bładzonce.

W terenach objętych strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej działalność inwestycyjna możliwa wyłącznie za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi konserwatorskimi i pod nadzorem służb ochrony zabytków. Obowiązuje postulat nadrzędności zagadnień ochrony konserwatorskiej nad innymi zagadnieniami występującymi w tym obszarze.

2. W obrębie strefy nakazuje się:

- a) zachowanie istniejącej historycznej substancji, układu ulic i placów oraz zespołów zieleni i pojedynczych drzew,
- b) dostosowanie ewentualnych nowych elementów do historycznej kompozycji urbanistycznej, do skali, gabarytów, podziałów architektonicznych, wzajemnych proporcji powierzchni murów, otworów i dachów obiektów. Stosowane materiały budowlane winny nawiązywać swoim charakterem (wyglądem) do materiałów tradycyjnych,
- c) dopasowanie współczesnych programów mieszkalno - usługowych do historycznej funkcji obiektów i zespołów zabytkowych, poprzez adaptację, modernizację i przebudowę (wymianę kubatury w złym stanie technicznym) na obiekty i urządzenia usług z zakresu kultury, handlu, gastronomii, nieuciążliwego rzemiosła, obsługi ruchu turystycznego (w tym hotelików - pensjonatów), administracji,
- d) stopniową redukcję (do całkowitej eliminacji) funkcji uciążliwych oraz obiektów funkcjonalnie i estetycznie nie związanych z charakterem obszaru zabytkowego,
- e) realizację pełnego programu działań w zakresie sanacji zabudowy poprzez realizację i modernizację systemów infrastruktury technicznej.

2. Strefa „B” - Częściowej Ochrony Konserwatorskiej

Strefa obejmuje zespoły zabudowy o znacznych walorach kulturowych (duży procent zabudowy o charakterze zabytkowym), przemieszane jednak z zabudową współczesną.

Należą tu następujące enklawy:

- zespoły zabudowy przy ul. Mickiewicza (głównie po stronie północnej), obejmujące pojedyncze przykłady budownictwa małomiasteczkowego sprzed połowy XIX w., dawne wille urzędników zamkowych z ok. 1875 r., zespół dworca kolejowego z ok. 1884 r. oraz sąsiadujące z nim domy i kamienice (z obu stron ulicy) z XIX/XX w., zespół zabudowy przy ul. Piłsudskiego z budownictwem małomiasteczkowym z XVIII/XIX w. oraz zabudową z doby autonomii galicyjskiej (głównie z XIX/XX w.) złożoną z pojedynczych budynków użyteczności publicznej (dawny magistrat, dawny notariat) oraz kamienic i domów mieszkalnych, nowa część cmentarza parafialnego (poza częścią pierwotną, objętą strefą „A”).

W obrębie strefy nakazuje się:

- a) zachowanie historycznej dyspozycji przestrzennej zespołów osiedleńczych wraz z siecią drożną i istniejącą zielenią wysoką.
- b) zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania (utrzymanie pierzei),
- c) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły obiektów, sytuacji na działce oraz ogólnej kompozycji fasad.

4. W obrębie strefy postuluje się:

- a) przebudowę obiektów dysharmonijnych,
- restaurację i modernizację techniczną obiektów o lokalnej wartości kulturowej po uzyskaniu opinii stosownie do przepisów szczególnych

3. Strefa „E” - Ochrony Ekspozycji i Przedpola Obiektów Zabytkowych

W obrębie strefy obowiązują:

1. ograniczenie wysokości zabudowy, aby utrzymane zostały osie widokowe na obiekty zabytkowe,
2. zakaz tworzenia nowych konkurencyjnych dominant,
3. wkomponowanie nowych obiektów w otoczenie,
4. utrzymanie i uzupełnianie walorów naturalnych zieleni,
5. uzgadnianie zamierzeń inwestycyjnych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

4. Strefa „W” - Ochrony Archeologicznej

1. Obejmuje zaewidencjonowane stanowiska archeologiczne
2. Stanowiska archeologiczne są przeznaczone do trwałego zachowania.
3. W granicach stanowisk archeologicznych podejmowanie działań zmierzających do zmiany dotychczasowego zagospodarowania lub prowadzenia na ich obszarze prac ziemnych lub budowlanych może być dopuszczone jedynie w szczególnych przypadkach, po ich uprzednim przebadaniu metodami wykopaliskowymi na koszt inwestora, stosownie do przepisów szczególnych.

5. Zasady ochrony konserwatorskiej obszarów otwartych.

Ochrona obejmuje otwarty krajobraz pól, kompleksów leśnych, dolin rzek i potoków. Jej celem jest zachowanie historycznej sieci drożnej i pozostałości lokacyjnego rozłogu łąkowo - leśnego, ochrona warunków percepcji krajobrazu z ciągów widokowych oraz szeroko pojętych walorów krajobrazowych.

6. Zasady ochrony luźnej zabudowy historycznej.

Ścisłej ochronie podlegają wszystkie obiekty, wpisane do „Rejestru zabytków”. Ochronie powinny podlegać również obiekty objęte „Spisem zabytków” Państwowej Służby Ochrony Zabytków. Wszelkie zamierzenia budowlane i remontowe, dotyczące tych obiektów i związane z naruszeniem elementów konstrukcyjnych lub mogące spowodować zmiany wyglądu zewnętrznego mogą być realizowane po uzyskaniu zgody i określeniu warunków przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Sucha Beskidzka

W celu określenia głównych kierunków rozwoju struktury funkcjonalno - przestrzennej, zróżnicowanych dla obszarów o odmiennych uwarunkowaniach przyrodniczych, stopniu przekształcenia krajobrazu, intensywności zagospodarowania i uzbrojenia w zakresie infrastruktury technicznej, w mieście wyróżnia się 3 „strefy polityki przestrzennej”:

- Strefa I - miejska
- Strefa II - osadniczo - rolna
- Strefa III - rolno - przyrodnicza

Własność gruntów

Nieruchomość w myśl art. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami nazywamy grunt wraz z częściami składowymi z wyłączeniem budynków i lokali jeżeli stanowią odrębny przedmiot własności.

Zgodnie z obowiązującymi grupami rejestrowymi na obszarze Gminy Sucha Beskidzka możemy wyróżnić następujące podmioty będące ich właścicielami:

- Skarb Państwa,
- Spółki Skarbu państwa, przedstawiciele państwowi i inne państwowe osoby prawne,

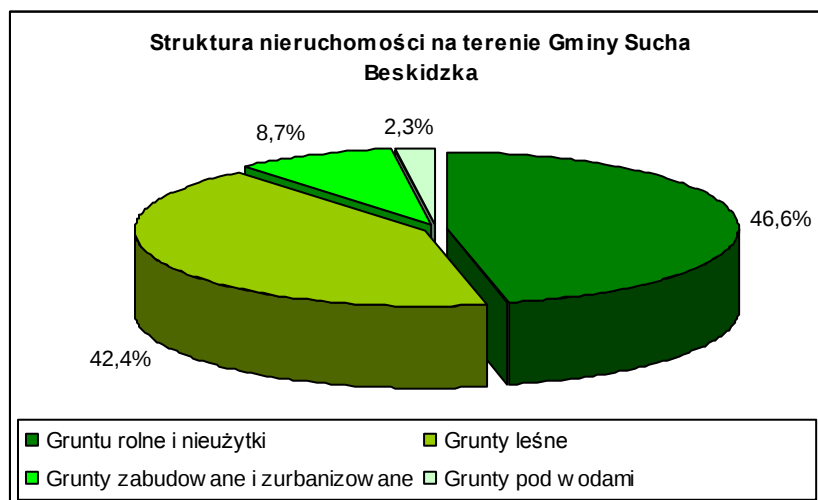
- Gminy i związki międzygminne,
- osoby fizyczne,
- użytkownicy wieczysti,
- spółdzielnie,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- powiaty,
- spółki prawa handlowego,
- partie polityczne i stowarzyszenia
- pozostali.

Podziału własności nieruchomości na terenie gminy Sucha Beskidzka

Podmioty	Powierzchnia [ha]	Obszar [%]
Skarb Państwa	571	20,64
Spółki Skarbu Państwa, przedstawiciele państwowi i inne osoby prawne	28	1,01
Gminy i związki międzygminne	140	5,06
Osoby fizyczne	1 970	71,22
Użytkownicy wieczysti	31	1,12
Spółdzielnie	1	0,04
Kościoły i związki wyznaniowe	11	0,40
Powiaty	9	0,33
Spółki prawa handlowego	1	0,04
Partie polityczne i stowarzyszenia	2	0,07
Pozostali	2	0,07
Razem	2 766	100,00

Struktura nieruchomości na terenie gminy Sucha Beskidzka

Rodzaj nieruchomości	Powierzchnia [ha]	Obszar [%]
Grunty rolne i nieużytki	1 289	46,60
Grunty leśne	1 172	42,37
Grunty zabudowane i zurbanizowane	242	8,75
Grunty pod wodami	63	2,27
Razem	2 766	100,00

Gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa to 571 ha, co stanowi ponad 20 % powierzchni gminy jednak aż 451 ha stanowią grunty leśne – w przeważającej własności Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, 63 ha to grunty pod wodami, będące w zarządkach gospodarki wodnej, 38 ha to tereny komunikacji drogowej będące własnością Skarbu Państwa. Spółki Skarbu Państwa posiadają 28 ha – są to tereny infrastruktury kolejowej na terenie naszego miasta

Gminny zasób nieruchomości stanowi 140 ha, w tym największą powierzchnię stanowią Grunty zabudowane i zurbanizowane – 114 ha z czego aż 60 ha przypada na infrastrukturę drogową.

Tereny stanowiące własność osób fizycznych to 1970 ha, co stanowi aż 71,22 % powierzchni Gminy z czego powierzchnia użytków rolnych i nieużytków stanowi 1228 ha. Również w rękach prywatnych znajduje się największa ilość gruntów leśnych – 717 ha.

Tereny przemysłowe zajmują powierzchnię 13 ha. Tereny komunikacyjne zajęte pod drogi zajmują obszar 98 ha, a pod tereny kolejowe przypada aż 30 ha.

Własność nieruchomości gminnych:

Gminny zasób nieruchomości stanowi ogółem 162 ha, z czego Gmina jest właścicielem terenów przejętych od Skarbu Państwa oraz wykupionych od osób fizycznych, położonych przy ul. Mickiewicza, ul. Makowskiej (tereny po kamieniołomie) ul. Wadowicka, ul. Zamkowej (kompleks zamkowo-parkowy).

Znaczną powierzchnię terenów Gminy Sucha Beskidzka (43 ha) stanowią tereny infrastruktury miejskiej oraz tereny pod budownictwo mieszkaniowe, które zajmują powierzchnię 4,8 ha.

Gmina posiada w swoich zasobach komunalnych budynki jednorodzinne wolnostojące oraz budynki mieszkalno-użytkowe, w których mieści się 30 lokali mieszkalnych. Budynki te położone są przy ul. Mickiewicza, ul. Kościelnej, ul. Piłsudskiego, ul. Makowskiej, ul. T. Nieszczyńskiej, ul. Przemysłowej.

W trzynastu budynkach wielorodzinnych przy ul. Mickiewicza, os. Na Stawach i os. Beskidzkim Gmina posiada 66 mieszkań, które są sukcesywnie zbywane na rzecz najemców. Grunty zabudowane budynkami użytkowymi stanowią na terenie Gminy 11 ha, których położone są obiekty użyteczności publicznej takie jak szkoły podstawowe, przedszkole, Miejska Przychodnia Zdrowia, Komenda Powiatowej Straży Pożarnej, stadion sportowy, Zakład Komunalny

Gmina Sucha Beskidzka jest właścicielem terenu o powierzchni 22 ha, który oddała w użytkowa-

nie: osobom fizycznym (11 ha), gminnym osobom prawnym (3 ha) oraz spółdzielni mieszkaniowej 3 ha.

2.4. Infrastruktura techniczna

2.4.1. Transport

Transport drogowy

Miasto stanowi ważny węzeł komunikacyjny o znaczeniu regionalnym jest bowiem położone na obszarze na którym krzyżują się trasy komunikacji kolejowej i drogowej. Najważniejszą rolę w komunikacji osobowej i transporcie towarowym mają drogi oraz transport kolejowy. Na terenie gminy Sucha Beskidzka zasadniczą rolę odgrywają drogi:

1. droga krajowa nr 98 Wadowice - Przemyśl /ulica Wadowicka, Makowska/ - długość w granicach miasta 2,9 km. Droga przebiega poza terenami intensywnej zabudowy miejskiej. W rejonie oczyszczalni ścieków i mostu na Skawie zlokalizowane są dwa zjazdy do miasta.
2. droga wojewódzka nr 946 Sucha Beskidzka - Żywiec, /ulica Role, Mickiewicza, Piłsudskiego/ - długość w granicach miasta 4,8 km. Droga przebiega przez obszar śródmiejski, stanowiąc jednocześnie główną "zbiorczą" trasę miejską. Natężenie średnioroczne 6500 pojazdów na dobę (1995 r.), dochodzące w godzinach szczytu do 1000 pojazdów na godzinę. Analizując dynamikę natężenia ruchu przewiduje się, iż w najbliższych latach nastąpi jego dalszy wzrost i pogorszenie warunków przejazdu przez miasto. Z przeprowadzonych analiz wynika, iż nie istnieje możliwość budowy obwodnicy i wyprowadzenia ruchu tranzytowego na kierunku wschód - zachód, poza obszar zabudowy miejskiej. Wynika to z warunków naturalnych i stanu istniejącego zainwestowania. Dopełnienie głównego układu szkieletowego dróg stanowi sieć dróg lokalnych, a najważniejsze z nich to prowadzące na Bładzankę (ulice Hr. Tarnowskiego, Batalionów Chłopskich, Bładzonka), na Zasypticę (ul. Zasypticza) oraz na Podksiężę (ul. Kościelna i łączące się z nią ulice Armii Krajowej i 3 Maja). Ulice te posiadają nawierzchnię bitumiczną.

Układ funkcjonalny komunikacji wewnętrznej gminy - oprócz opisanych już dróg krajowych i wojewódzkich - składa się z sieci dróg powiatowych, gminnych oraz dróg o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi. Drogi powiatowe: ulice Zamkowa, Rynek, Kościelna, Szpitalna, J. hr. Tarnowskiego, Batalionów Chłopskich, Bładzonka, Przemyśłowa, Zasypticza, Turystyczna - długości 9,8 km.

Niezależnie od dróg uznanych jako drogi gminne - występują drogi o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi, są to drogi wewnętrzne oraz dojazdy. Powstawały one wraz z rozwojem zabudowy mieszkaniowej oraz infrastruktury miejskiej. Drogi gminne posiadają nawierzchnie utwardzoną (bitumiczna, brukowa, betonowa), gruntową lub umocnioną żużlem i tłuczniem..

Transport kolejowy

Miejscowość Sucha Beskidzka jest ważnym węzłem kolejowym z którego odchodzą pociągi relacji Kraków, Zakopane, Żywiec. Stacja kolejowa otwarta została w grudniu 1884 roku jako stacja kolei transwersalnej. W Suchoj Beskidzkiej krzyżują się dwie linie kolejowe:

Żywiec - Sucha Beskidzka - w kierunku Chabówki, Kraków - Skawina - Lanckorona - Kalwaria Zebrzydowska - Sucha Beskidzka - Maków Podhalański - Chabówka.

Transport publiczny

Lokalne połączenia autobusowe obsługiwane są przez przedsiębiorstwo komunikacji samochodowej Beskidus z główną bazą w Suchoj Beskidzkiej oraz PPKs Nowy Targ z bazą lokalną w Jordanowie. Poza połączeniami autobusowymi również ważną rolę odgrywają połączenia obsługiwane przez mikrobusy.

Szlaki piesze w mieście

Po mieście wyznaczony jest szlak krajoznawczy, który prowadzi do najciekawszych i najbardziej znanych zabytkowych obiektów i miejsc Suchoj Beskidzkiej.

Szczególnie wartymi zobaczenia obiektami na szlaku są : skansen taboru kolejowego przy dawnej lokomotywni, punkt widokowy - krzyż, karczma Rzym, zamek suski, muzeum regionalne, pomnik przyrody – więź Sobieskiego.

2.4.2. Gospodarka wodna

Ujęcie wody dla miasta Sucha Beskidzka zlokalizowano na rzece Stryszawce. W odległości 100 m od ujęcia zlokalizowano także stację uzdatniania, na terenie której znajdują się wszystkie obiekty związane z produkcją wody tj: budynek produkcyjno socjalny, w którym umieszczono wszystkie rodzaje pompowni, filtry, urządzenia do uzdatniania wody i laboratorium, osadniki po-koagulacyjne, zbiornik czystej wody. Wydajność maksymalna wodociągu miejskiego wynosi 4 800 m³/dobę.

Pewne trudności z rozbudową sieci wodociągowej wynikają z faktu położenia zespołów zabudowy nie objętych siecią wodociagową na stokach gór otaczających Suchą. wynikającego z tego różnice położenia n.p.m. – między tymi obszarami a ujęciem wody, wymusza budowę przepompowni podnoszących ciśnienie w sieci.

W roku 2006 łączna długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 63,5 km i jest dłuższa w stosunku do roku 2005 o 0,8 km. Do sieci miejskiej podłączonych jest 1250 budynków prywatnych oraz 198 zakładów produkcyjnych. Z sieci wodociągowej korzysta 8 570 mieszkańców, o 120 więcej niż w roku 2005. Pozostała część ludności zaopatrywana jest z własnych ujęć, przede wszystkim ze studni kopanych na głębokości ok. 2,0 – 5,0 m. woda z tych studni doprowadzana jest do budynków grawitacyjnie lub za pomocą urządzeń hydroforowych.

Ze zbiorczej sieci wodociągowej dostarczane było w roku 2006 403 825 m³ wody. Część sieci wodociągowej, w przybliżeniu około 30 % jest w złym stanie technicznym (występują awarie).

Sieć wodociągowa w mieście Sucha Beskidzka w roku 2006 :

1	długość sieci [km]	63,5
2	ilość mieszkańców korzystających z sieci [osób]	8570
3	ilość wody dostarczonej mieszkańcom ze zbiorczej sieci wodociągowej [m3/rok]	403 825
4	Ujęcia wody do picia [sztuk]	1
5	Stacje uzdatniania wody [sztuk]	1

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej za rok 2006 . Zakład Komunalny Sucha Beskidzka

2.4.3. Gospodarka ściekowa

Gospodarka ściekowa w mieście Sucha Beskidzka jest obecnie w znacznym stopniu uregulowana. Miasto posiada wysoki stopień skanalizowania, który na dzień 31.12.2006r. wynosił 79,8 % i był wyższy w stosunku do dnia 31.12.2005, kiedy wynosił 76,8% .Ogółem na terenie miasta znajduje się 43,4 km sieci kanalizacyjnej zbiorczej, Odnotowuje się wzrost długości sieci kanalizacyjnej w stosunku do roku 2005 o 3,2 km. Mieszkańcy terenów pozbawionych kanalizacji korzystają z przydomowych zbiorników fekalnych (szamb).

Rejonowa Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych w suchej Beskidzkiej działa od 1994 roku i została zaprojektowana jako klasyczna oczyszczalnia mechaniczno- biologiczna, wykorzystująca proces osadu czynnego w układzie 2- stopniowego napowietrzenia.

W ciągu roku 2006 powstało na terenie gminy około 423 000 m³ ścieków. Do oczyszczalni doprowadzanych było zbiorczym systemem kanalizacyjnym 362 577 m³ ścieków z terenu Suchoj Beskidzkiej a ogółem 529 2004 m³ ścieków. Do oczyszczalni dowieziono 568 m³ ścieków z terenu Suchoj Beskidzkiej a ogółem 10 039 m³ ścieków. Procentowo zbiorczym systemem kanalizacyjnym odprowadzanych było w roku 2006 78% ścieków. W roku 2006 oczyszczonych zostało 1 515 519 m³ ścieków. Maksymalna dobowa ilość oczyszczonych ścieków w okresie po-

gody bezopadowej wynosi 2 800 m³/dobę a w okresie pogody opadowej 4 000 m³/dobę. Średnia ilość ścieków dopływająca do oczyszczalni wynosi 3800 m³/dobę.

Istniejąca sieć kanalizacyjna na terenie miasta Sucha Beskidzka na dzień 31.12.2006r.

sieć kanalizacji sanitarnej [km]	43,4
liczba mieszkańców Suchoj Beskidzkiej korzystających z systemu kanalizacyjnego [osób]	9 636
średnia ilość ścieków dopływających do oczyszczalni [m ³ /dobę]	3 800
stopień skanalizowania miasta [%]	79,8
liczba posesji przyłączonych do zbiorczej sieci kanalizacji [szt.]	773

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej za rok 2006. Zakład Komunalny Sucha Beskidzka

2.4.4. Gospodarka odpadami

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych na terenie gminy Sucha Beskidzka jest działalność bytowo-gospodarczą człowieka, przede wszystkim gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej.

Na terenie Gminy Sucha Beskidzka od 1997 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów w oparciu o system kontenerowy (pojemniki rozstawione na terenie miasta). Do selektywnej zbiórki wykorzystuje się pojemniki nowego typu Igloo (1,5 m³) – rozstawiono 35 kompletów (1 komplet składa się z pojemnika zielonego – na szkło, niebieskiego – na makulaturę i żółtego – na tworzywa sztuczne, co razem daje 105 szt. pojemników) oraz starego typu Igloo (1,6 m³) - ustawiono 13 kompletów (1 komplet składa się z pojemnika czerwonego na szkło, niebieskiego na tworzywa sztuczne, co razem daje nam 26 szt. pojemników). Oprócz tego w gospodarstwach indywidualnych w zabudowie jednorodzinnej selektywna zbiórka odbywa się z wykorzystaniem systemu workowego. W tym systemie używane są foliowe worki (110 dm³) - zielone na szkło, niebieskie na papier, żółte na tworzywa sztuczne i czarne na odpady niesegregowane (110 i 56 litrów).

Z terenu Gminy Sucha Beskidzka w 2006 roku zebrano ok. 2010,86 ton odpadów komunalnych. Podstawowym elementem gospodarki odpadami jest Rejonowa Sortownia i Składowisko Odpadów Komunalnych w Suchoj Beskidzkiej, która została oddana do eksploatacji 1 kwietnia 2003 roku, powołana na podstawie Uchwały Nr 11/2002/IV Zgromadzenia Związku Gmin Dorzecza Górnej Skawy - Świnna Poręba z dnia 27 sierpnia 2002r. Przewidywany okres eksploatacji składowiska to ok. 30 lat.

Wykaz firm zajmujących się zbiórką odpadów komunalnych w Gminie Sucha Beskidzka:

Lp.	Nazwa przedsiębiorstwa i adres	Zakres działania
1.	Zakład Komunalny 34-200 Sucha Beskidzka ul. Wadowicka 4	Zbiórka odpadów komunalnych z terenu miasta Sucha Beskidzka Sprzątanie ulic i placów
2.	Rejonowa Sortownia i Składowisko Odpadów 34 – 200 Sucha Beskidzka ul. Wadowicka 4 a	Segregacja i składowanie na składowisku odpadów

W skład Rejonowej Sortowni i Składowiska Odpadów Komunalnych w Suchoj Beskidzkiej wchodzi :

- sortownia/ zakład przeróbki odpadów segregowanych
- składowisko odpadów

Zestawienie danych dotyczących odbioru od mieszkańców gminy

Lp.	Wyszczególnienie	Zasięg % mieszkańców gminy	Zebrane odpadów [tys. Mg/rok]	Zebrane odpadów [Mg/ mieszkańca]
1.	System zbiórki odpadów	93%	1,12	0,12

2.4.5. Sieć energetyczna

Sieć gazowa o długości 10 310 m przebiega przez Suchą Beskidzką. Źródłem zasilania jest gazociąg wysokoprężny relacji Stryszów - Zembrzyce - Sucha Beskidzka, który docelowo ma być doprowadzony także do Makowa Podhalańskiego. Stacja redukcyjno - pomiarowa w Suchej Beskidzkiej zlokalizowana jest nad rzeką Skawą, w rejonie Stacji benzynowej ORLEN (dojście od ulicy Wadowickiej).

2.4.6. Zaopatrzenie w gaz

Sieć gazowa o długości 10 310 m przebiega przez Suchą Beskidzką. Źródłem zasilania jest gazociąg wysokoprężny relacji Stryszów - Zembrzyce - Sucha Beskidzka – Maków Podhalański. Stacja redukcyjno - pomiarowa w Suchej Beskidzkiej zlokalizowana jest nad rzeką Skawą, w rejonie Stacji benzynowej ORLEN (dojście od ulicy Wadowickiej).

2.5. Gospodarka

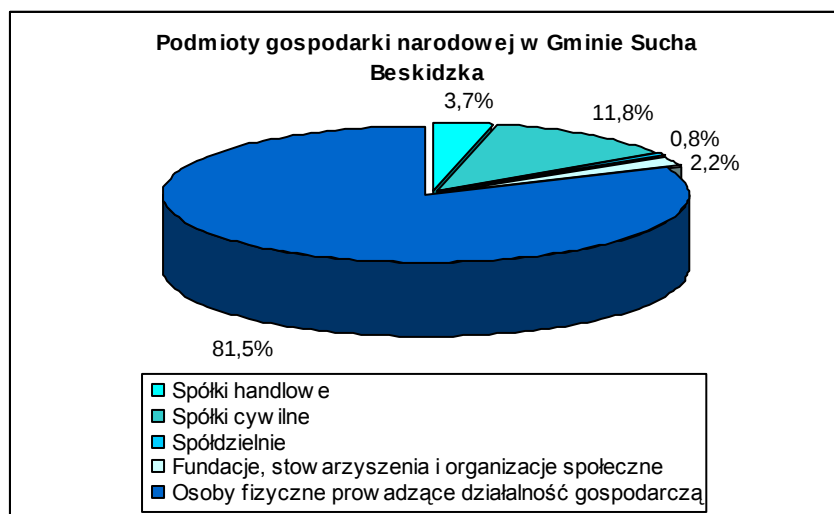
Sucha Beskidzka spełnia od wielu lat rolę lokalnego centrum administracyjno - gospodarczego. Taka pozycja miasta wzmocniona została znacznie w wyniku ponownego uzyskania przez Suchą statusu stolicy powiatu. Swoją siedzibę mają tutaj wiele urzędów i instytucji obsługujących rejon: Starostwo Powiatowe, Powiatowa Komenda Policji, Powiatowa Komenda Straży Pożarnej nowa siedziba została oddana w maju 2003r przy ul. Makowskiej, Szpital Rejonowy z wysoko wykwalifikowaną kadrą i z nowoczesnym wyposażeniem., Sąd Rejonowy, Powiatowe Biuro Pracy, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Banki: Bank PKO S.A., Bank Przemysłowo-Handlowy, Bank Spółdzielczy, Bank BGŻ

Na terenie Suchej Beskidzkiej nie występuje żaden rodzaj przemysłu w jego tradycyjnym rozumieniu. Sucha Beskidzka to miejscowość w której szczególną rolę odgrywa sektor prywatny małych i średnich przedsiębiorstw, zdecydowanie przeważających w strukturze ilościowej firm na terenie miasta. Obecnie wiodącą rolę w suskiej gospodarce odgrywają handel i usługi, które to branże skoncentrowane są w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Te branże stanowią główne źródło zatrudnienia i utrzymania mieszkańców. Takiemu tokowi rozwoju MSP na terenie miasta sprzyja niewątpliwie jego położenie w znacznym oddaleniu od większych ośrodków miejskich oraz brak wielkokubaturowych obiektów handlowych.

Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Sucha Beskidzka w roku 2005:

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Z ogółem					
				Spółki handlowe razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego	Spółki cywilne	spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
Powiat suski	7086	277	6809	121	23	511	26	132	5877
Sucha Beskidzka	1243	64	1179	42	6	134	9	25	926

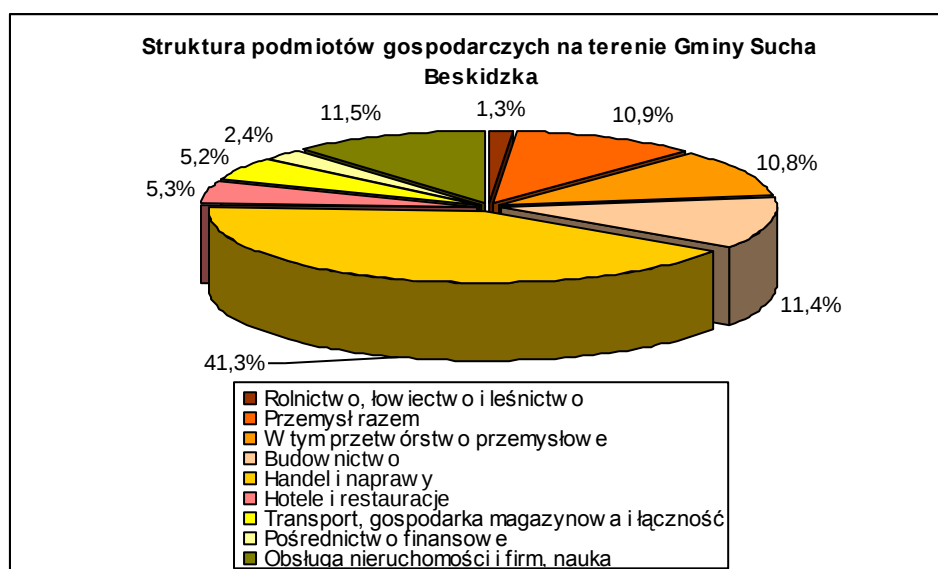
Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie. Podmioty Gospodarki Narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2005r (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne., stan w dniu 31 XII)

Struktura podmiotów gospodarczych na terenie Suchej Beskidzkiej w 2005r.:

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	14
Przemysł razem	115
W tym przetwórstwo przemysłowe	114
Budownictwo	121
Handel i naprawy	437
Hotele i restauracje	56
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	55
Pośrednictwo finansowe	25
Obsługa nieruchomości i firm, nauka	122
Ogółem	1 243

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON według wybranych sekcji w 2005r. (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), stan na 31 XII

W Gminie Sucha Beskidzka w rejestrze działalności gospodarczej zarejestrowanych jest ok. 1 tysiąca podmiotów gospodarczych procentowo wg branż struktura przedstawia się następująco:

- 48 % to firmy produkcyjne, usługowe i produkcyjno - usługowe,
- 42 % to firmy o profilu handlowym,
- 10% to firmy o profilu gastronomicznym,

Wiele z tych firm to firmy małe. Istnieją jednak firmy, które przez ostatnich 15 lat gospodarki wolnorynkowej osiągnęły znaczne rozmiary i potencjał na rynku.

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych na terenie miasta Sucha Beskidzka należą między innymi:

- Fideltronik” oraz Fideltronik-Imel Sp.ż.o.o.- to firmy zajmujące się produkcją elektroniczną, obecnie są liczącym się w Polsce producentem kontraktowym pakietów elektroniki. „Rajdim-pex” s.j. – jest znanym zarówno w kraju jak i zagranicą producentem przetworów owocowo-warzywnych.
- „Oster Polska” Sp.ż.o.o. – firma zajmująca się produkcją mebli z drewna litego, Przedsiębiorstwo Transportowo-Handlowo-Usługowo-Produkcyjne „Trans-Mak” Sp.ż.o.o. –
- Firma Wielobranżowa „Sużyw” sp.ż.o.o.
- PPKS S.A. Sucha Beskidzka,
- Zakłady Mięsne „Miśkowiec”,
- „Kuracjusz”- Wytwórnia Wód Mineralnych,
- Firma Handlowa „SAVIA”

Obecnie przedsiębiorcy na terenie miasta posiadają stosunkowo dobry dostęp do usług okołobiznesowych. Funkcjonują tu instytucje świadczące usługi w zakresie wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw poprzez usługi doradcze, szkoleniowe, informacyjne i finansowe oraz promocje, do instytucji tych należą:

- Stowarzyszenie Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości
- Powiatowe Forum Przedsiębiorców
- Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorczości

2.6. Sfera społeczna

2.6.1. Służba zdrowia

Na terenie miasta Sucha Beskidzka w zakresie służby i ochrony zdrowia funkcjonują: 1 szpital, 3 zakłady opieki zdrowotnej, oraz 6 aptek.

Na terenie Sucha Beskidzka w zakresie leczenia zamkniętego usługi świadczy Szpital Rejonowy im. dr Jana Gawlina .

W szpitalu w Suchoj Beskidzkiej działają następujące oddziały:

- Szpitalny Oddział Ratownictwa
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Oddział Dziecięcy
- Oddział Kardiologiczny
- Oddział Wewnętrzny
- Oddział Reumatologiczny
- Oddział Neurologiczny
- Oddział Urologiczny
- Oddział Ginekologiczny
- Oddział Położniczo – Noworodkowy
- Oddział Urazowo – Ortopedyczny
- Oddział Chirurgiczny
- Oddział Dzienny Chemioterapii
- Bloki operacyjne
- Stacja Dializ

Na terenie szpitala funkcjonuje Przychodnia Specjalistyczna.

Wśród przychodni i poradni należy wymienić:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” s.c.
- Miejska Przychodnie Zdrowia
- Pogotowie Dział Pomocy Doraźnej

Szpital posiada wysokokwalifikowany personel, współpracuje z wieloma placówkami wojewódzkimi i ośrodkami akademickimi. W roku 2004 w szpitalu leczonych było około 16 tysięcy pacjentów. Na terenie szpitala funkcjonuje 17 oddziałów, z 468 łózkami.

Na terenie miasta Sucha Beskidzka działa także gabinet weterynaryjny.

Na terenie całego powiatu suskiego opieka zdrowotna przedstawia się następująco:

Szpitale	Łóżka w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	Ambulatoryjna opieka zdrowotna		Apteki	Liczba ludności na 1 aptekę
		Zakłady opieki zdrowotnej	Praktyki lekarskie		
2	56,6	25	12	19	4317

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie. Szpitale, ambulatoryjna opieka zdrowotna i apteki w 2005r., stan na 31.XII.2005r.

2.6.2. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej, położony przy ulicy Mickiewicza 19. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej, jest jednostką organizacyjną gminy, utworzoną do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, zadań administracji rządowej zleconych Gminie oraz zadań własnych. Został powołany uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Suchej Beskidzkiej w dniu 27 kwietnia 1990r. Działa w oparciu Statut MOPS zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej w dniu 28 grudnia 1999r. zaktualizowany uchwałą Rady Miejskiej w dniu 30 kwietnia 2004 roku.

W roku 2006 ilość osób objętych pomocą wynosiła 1091 osób.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomocy społecznej na zasadach określonych w ustawie udziela się osobom i rodzinom z powodu:

- 1/ ubóstwa,
- 2/ sieroctwa,
- 3/ bezdomności,
- 4/ bezrobocia,
- 5/ niepełnosprawności,
- 6/ długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- 7/ przemocy w rodzinie,
- 8/ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9/ bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 10/ braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- 11/trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- 12/ trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- 13/ alkoholizmu lub narkomanii,
- 14/ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- 15/ klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W ośrodku zatrudnione jest siedmiu pracowników, jeden pracownik na ½ etatu., w tym kierownik, pracownik księgowy, dwóch pracowników socjalnych, trzech inspektorów.

Liczba osób którym, przyznano świadczenie decyzją :

2004 - ogółem 739 osób w tym: 318 - pomoc społeczna, 61 - dodatki mieszkaniowe, 360 - zasiłki rodzinne

2005 - ogółem – 1 042 osoby w tym: 410 - pomoc społeczna, 522 - świadczenia rodzinne, dodatki mieszkaniowe - 110

2006 - ogółem - 1 091 w tym: 368 - pomoc społeczna , 637 - świadczenia rodzinne, 86 - dodatki mieszkaniowe

2. Dotacje przyznawane dla MOPS, budżet MOPS

Kwoty przyznawane na tę pomoc wynosiły w latach :			
rok	ogółem	środki rządowe	środki własne
2004r.	846 756	690 326	156 430
2005r.	1 515 410	1 320 172	195 238
2006r.	2 066 959	1 865 506	201 453

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej, stan na koniec 2006r.

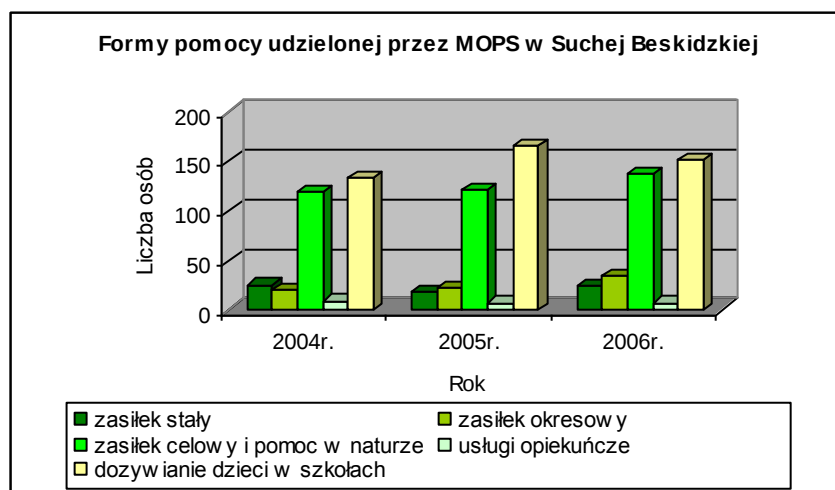
3. Zadania realizowane przez MOPS w roku 2006

Wyszczególnienie	Liczba udzielonych świadczeń
świadczenia na korzystanie z posiłku	28 705
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0
pogrzeby	1
zasiłek w naturze (wyprawki)	0
inne zasiłki celowe i w naturze	250

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej, stan na koniec 2006r.

Ilość osób, którym przyznano pomoc w formie :

	2004r.	2005r.	2006r.
- zasiłek stały	25	18	24
- zasiłek okresowy	20	22	34
- zasiłek celowy i pomoc w naturze	119	121	138
- usługi opiekuńcze	9	7	7
- dożywianie dzieci w szkołach	134	166	151

Wyszczególnienie	Liczba udzielonych świadczeń	Kwota [PLN]
Zasiłki stałe	208	71 010

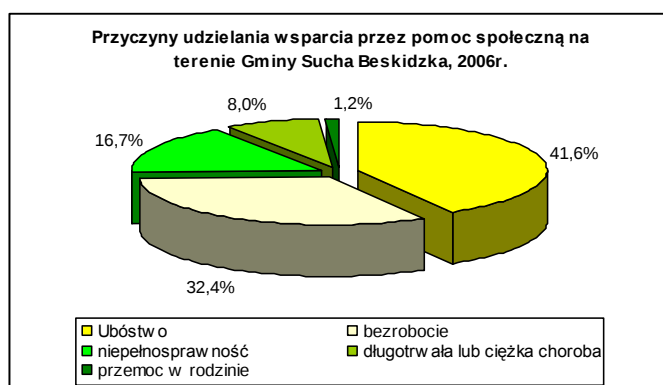
Zasiłek okresowy	151	40 790
Zasiłek celowy i pomoc w naturze	250	69 539
usługi opiekuńcze	16 070	16 070
dożywianie dzieci w szkołach	25 550	57 835

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej, stan na koniec 2006r.

Przyczyny udzielenia wsparcia przez pomoc społeczną / zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 12.03.2004r. o pomocy społecznej:

Przyczyna udzielenia pomocy	ilość osób w rodzinie 2004	ilość osób w rodzinie 2005	ilość osób w rodzinie 2006
Ubóstwo	730	763	580
sieroctwo	0	0	0
bezdolność	0	0	0
bezrobocie	659	546	452
niepełnosprawność	129	344	233
długotrwała lub ciężka choroba	31	93	112
przemoc w rodzinie	0	32	17
ochrona macierzyństwa	66	0	0
inne, zgodnie z ustawą	0	0	0

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej, stan na koniec 2006r.

Do głównych powodów zwracania się o pomoc należały:

- bezrobocie – 160 rodzin,
- niepełnosprawność – 69 rodzin,
- długotrwała choroba – 53 rodziny,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 37 rodzin tym:
  - rodziny wielodzietne – 24 ,
  - rodziny niepełne – 13,
- alkoholizm – 16 rodzin,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 0 rodzin,
- klęska żywiołowa lub ekologiczna – 0 rodzina,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 1 rodzina.

W ramach programu rewitalizacji systemem wsparcia winni być objęci bezrobotni, niepełnosprawni, starsi, osoby zagrożone bezdomnością.

2.6.3. Oświata

Potencjał edukacyjny miasta tworzony jest przez 3 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum, jeden zespół szkół ogólnokształcących, 2 Zespoły szkół zawodowych. W mieście działa przedszkole publiczne oraz 3 oddziały zerowe w szkołach podstawowych.

Ponadto w Suchej Beskidzkiej znajduje się dwie szkoły wyższe:

- Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii,
- Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych.

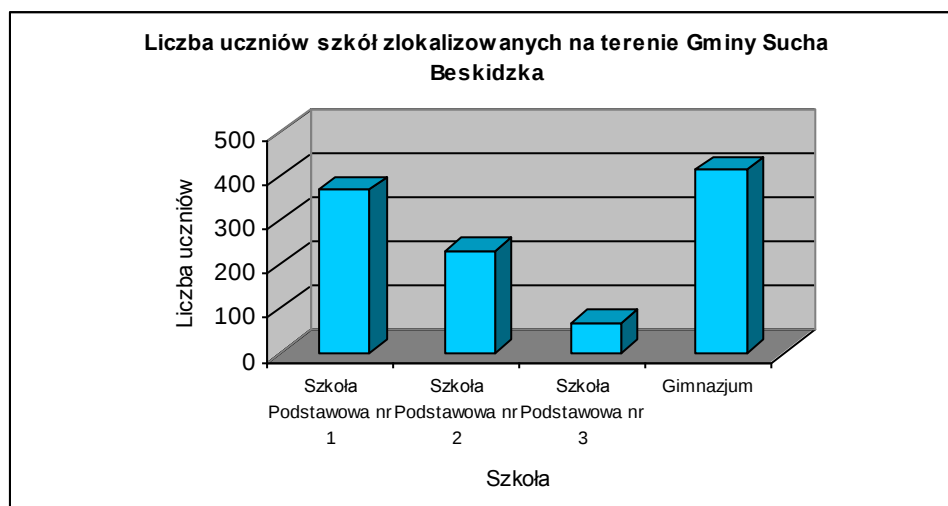
Liczba dzieci w przedszkolu w roku 2006/2007

L.p.	Nazwa placówki	Liczba sal dydaktycznych	Liczba dzieci	Liczba nauczycieli
1	Miejskie Przedszkole Samorządowe w Suchej Beskidzkiej	7	150	10
Razem		7	150	10
1	Szkoła Podstawowa nr 1	1	27	1
2	Szkoła Podstawowa nr 2	1	23	0
3	Szkoła Podstawowa nr 3	1	9	1
Razem		3	59	2
Ogółem – przedszkole + szkoły		10	209	12

Oddziały w szkołach podstawowych dotyczą dzieci sześciolletnich tzw. „zerówek”. W porównaniu do roku szkolnego 2005/2006 liczba dzieci w oddziałach zerowych spadła.

Liczba uczniów i nauczycieli w roku szkolnym 2006/2007 w szkołach podstawowych i gimnazjum w mieście Sucha Beskidzka / bez oddziałów „0” /

Szkoła	liczba sal dydaktycznych	powierzchnia dydaktyczna	liczba uczniów	liczba nauczycieli
Szkoła Podstawowa nr 1	8	432	367	29
Szkoła Podstawowa nr 2	11	548	229	24
Szkoła Podstawowa nr 3	7	319,60	67	12 w tym 7 pełnozatrudnionych, 5 niepełnozatrudnionych
Gimnazjum	19	1026	412	39

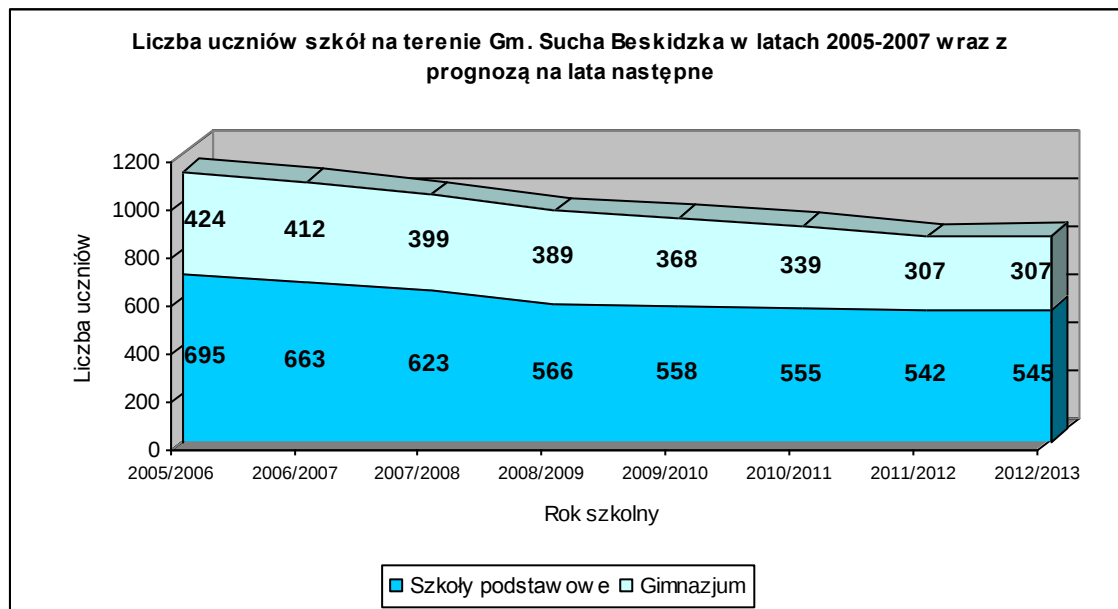

We wszystkich szkołach zarówno podstawowych jak i gimnazjum widoczny jest spadek ilości uczniów. Przewiduje się, że tendencja ta będzie się utrzymywać w latach następnych.

Liczba uczniów w poszczególnych latach szkolnych wraz z prognozą na lata następne :

Rok szkolny	Szkoły podstawowe	Gimnazjum	Razem	Zmniejszenie
2005/2006	695	424	1 119	
2006/2007	663	412	1 075	44

2007/2008	623	399	1 022	53
2008/2009	566	389	955	67
2009/2010	558	368	926	29
2010/2011	555	339	894	32
2011/2012	542	307	849	45
2012/2013	545	307	852	+3

W mieście Sucha Beskidzka znajdują się następujące szkoły ponadgimnazjalne :

- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. M. Skłodowskiej w którym uczy się około 800 uczniów
- Zespół Szkół Zawodowych im. W. Goetla w którym uczy się około 800 uczniów
- Zespół Szkół Zawodowych im. Wincentego Witosa w którym uczy się około 2 000 uczniów

2.6.4. Sport, rekreacja

Najnowocześniejszym obiektem sportowo – rekreacyjnym na terenie miasta Sucha Beskidzka jest wybudowana w 2005 roku kryta pływalnia. W obiekcie pływalni, oprócz głównego basenu, znajdują się między innymi basen rekreacyjny o głębokości do 1,2 m, wyposażony w tryskacze wodne brzegowe, kaskadę brzegową, masaż ścienny, małą nieckę dla dzieci z grzybkiem wodnym, otwartą rynnę zjeżdżalni wewnętrznej, jaccusi. Na terenie obiektu działa kawiarnia, bufet, sauna, gabinet odnowy biologicznej oraz sala do ćwiczeń fitness.

W roku 2004 do użytku oddana została nowoczesna hala sportowa przy Zespole Szkół Szkoła Podstawowa nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II.

Na terenie miasta działają następujące Kluby Sportowe:

1. Beskidzki Klub Karate Seitedo,
2. Harcerski Klub Sportowy "Sucha Beskidzka",
3. Ludowy Klub Sportowy "Technik",
5. Łucznicze Towarzystwo Sportowe "Zamek Suski",
6. Miejski-Kolejowy Klub Sportowy "Babia - Góra",
7. Uczniowski Klub Sportowy "Mechanik".

Najdłużej działającym klubem jest Miejski – Kolejowy Klub Sportowy „Babia Góra”, który powstał w roku 1918. Wyszkolił wielu znanych sportowców, wśród których są: Edward Szklarczyk, Andrzej Sztolf, Edward Miś, Franciszek Toczek. Obecnie klub prowadzi sekcję piłki nożnej, narciarstwa, kulturystyki, trójboju siłowego.

W miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego terenu miasta Sucha Beskidzka wyznaczone zostały tereny rekreacji i sportów zimowych z podstawowym przeznaczeniem dla stoków narciarskich, snowboardowych i saneczkowych z urządzeniami (kolej linowa, wyciągi) oraz urządzeniami usługowymi w rejonach dolnych stacji (lokale gastronomiczne, sanitarne i obsługi technicznej, parkingi).

2.6.5. Kultura

W Suchoj Beskidzkiej działa Miejski Ośrodek Kultury –Zamek, który prowadzi działalność kulturalną polegającą m.in.: na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury.

Najistotniejsze zadania:

- rozpoznawanie oraz pobudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych,
- przygotowanie do tworzenia i odbioru wartości kulturalnych,
- kształtowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i folkloru,
- edukacja kulturalna oraz popularyzacja wiedzy i sztuki

Zadania w zakresie działalności kulturalnej Miejski Ośrodek Kultury -Zamek realizuje poprzez:

- organizację imprez artystycznych i rozrywkowych,
- inicjowanie i pomoc zespołowym formom twórczości i uczestnictwa w kulturze,
- podejmowanie przedsięwzięć edukacyjnych i oświatowych,
- działalność edukacyjno-metodyczną,
- organizowanie wystaw, przeglądów i innych przedsięwzięć w zakresie popularyzacji dorobku kulturalnego,
- inspirowanie oraz promowanie działalności literackiej, artystycznej i innych form twórczości mieszkańców Gminy.

Biblioteka Suska im. dr Michała Żmigrodzkiego jest główną publiczną biblioteką miasta. Zapewnia obsługę biblioteczną mieszkańców miasta i powiatu suskiego. Służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców powiatu, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury, dba o sprawne funkcjonowanie sieci bibliotecznej i systemu informacyjnego na terenie miasta i powiatu.

Biblioteka prowadzi na terenie miasta dwie filie:

- Filia przy Szpitalu Rejonowym,
- Filia przy ulicy Zasypnickiej.

Do najważniejszych zadań Biblioteki należy pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno – bibliograficznej, udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym .

W mieście działa także Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka

Biblioteka gromadzi:

- księgozbiór z zakresu pedagogiki, psychologii, nauk społecznych, bibliotekoznawstwa informacji naukowej oraz wydawnictwa naukowe i popularnonaukowe ze wszystkich innych dziedzin wiedzy, zwłaszcza związanych z nauczaniem poszczególnych przedmiotów,
- literaturę piękną - dzieła klasyków i lektury szkolne,
- wydawnictwa ogólnoinformacyjne: encyklopedie, słowniki, bibliografie, informatory, roczniki statystyczne, albumy,
- bogaty wybór materiałów repertuarowych na uroczystości szkolne, obchody rocznic i imprezy okolicznościowe,
- kasety wideo z filmami edukacyjnymi,
- czasopisma pedagogiczno-psychologiczne, metodyczne, bibliotekarskie.

Biblioteki publiczne na terenie Gminy m. Sucha Beskidzka , 2005r.:

Placówki biblioteczne		Księgozbiór w tys. woluminów	Czytelnicy ^b	Wypożyczenia w woluminach ^{bc}		Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną
Ogółem	W tym biblioteki i filie			W tys.	Na 1 czytelnika	
4	4	49,7	2 869	39,5	13,8	2 434

^b Łącznie z punktami bibliotecznymi, ^c Bez wypożyczeń międzybibliotecznych

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie. Biblioteki publiczne w 2005r., stan na 31.XII.2005r.

2.6.6. Zabytki i Turystyka

Ze względu na malownicze położenie, ciekawe zabytki i dobry klimat, Sucha Beskidzka jest często odwiedzana przez turystów. Z miasta prowadzą w okoliczne góry cztery szlaki turystyczne. Szlak czerwony wiedzie na stok Magurki zwany „Cholerne”, z którego rozciąga się piękna panorama miasta, a następnie w pobliżu szczytu Magurki prowadzi do osiedla Przysłop należącego do Zawoi i dalej do centrum tej wsi. Nazwa „Cholerne” wiąże się z epidemią, jaka nawiedziła Suchą w połowie XIX wieku- szlak mija cmentarz ofiar epidemii z upamiętniającym to miejsce krzyżem. Jest to najstarszy znakowany szlak turystyczny, wytyczony w roku 1906. Drugi szlak oznakowany kolorem czarnym prowadzi w kierunku Magurki doliną potoku Zasypticzanka, dochodzi do zabudowań klasztoru karmelitów w zawojskim osiedlu Zakamień. Szlak niebieski prowadzi na Mioduszynę, górującą nad Suchą od strony południowo – wschodniej, następnie prowadzi do Makowa Podhalańskiego. Szlak zielony prowadzi przez Lipską Górę na urokliwą Przełęcz Lipie, z okolic której rozciągają się piękne widoki na Beskid Makowski. i Żywiecki, na czele ze wspnianym masywem Babiej Góry.

Przez samą Suchą prowadzi szlak biało-niebieski, który łączy najciekawsze zabytki i historyczne miejsca w mieście.

Miejsca, które warto zobaczyć w Suchoj Beskidzkiej :

- Renesansowy zamek zwany „małym Wawelem”,
- Park zamkowy.
- Zespół Klasztorny - stary i nowy Kościół.
- Karcznię Rzym.
- Kaplicę Konfederatów Barskich na Górze Jasień.

Renesansowy zamek zwany „Małym Wawelem”

Pierwotnie drewniano - kamienny dwór obronny Kaspra Suskiego herbu Saszor, wzniesiony w latach 1554 - 1580, prawdopodobnie na miejscu drewnianego dworku Słupskich, który spłonął doszczętnie. Rozbudowany przez Piotra Komorowskiego w okazałą renesansową rezydencję magnacką w latach 1608 - 1614. W latach 1703 - 1708 Anna Wielopolska herbu Starykoń dokonała dalszej rozbudowy zamku wznosząc dwie wieże: południowo- wschodnią i południowo- zachodnią.

W 1843 roku Aleksander Branicki herbu Korczak, sprzedając swój paryski pałac, nabywa Suchą od Jana Kantego Wielopolskiego.

W latach 1882 - 1887 Władysław Branicki podjął generalną restaurację zamku, zatrudniając architekta Tadeusza Stryjeńskiego. Prace budowlane prowadził niejaki Knaus z Płazy. W tym czasie powstały stiukowe obramienia okien elewacji parkowej i obu wież (dzieło włoskich sztukatorów) oraz wszystkie stropy o konstrukcji stalowej.

Po pożarze w 1905 roku nastąpiła kolejna odbudowa zamku, którą również nadzorował Tadeusz Stryjeński. W roku 1922 Sucha i zamek jako wiano córki Władysława Branickiego przeszły w ręce rodziny Tarnowskich herbu Leliwa. W czasie II wojny światowej Zamek zajęli Niemcy, a później wojska radzieckie. Cenne zbiory biblioteczne - muzealne uległy rozproszeniu, rabunkom i dewastacji. Po wojnie w zamku mieściło się Liceum Ogólnokształcące, internat oraz magazyny GS i prywatni lokatorzy. W latach 1968 - 1986 Państwowe Zbiory Sztuki na Wawelu rozpoczęły prace renowacyjne w celu przygotowania obiektu na cele muzealne. W roku 1996 kompleks zamkowy został przejęty przez samorząd lokalny.

Obecnie w zamku prowadzi działalność Miejski Ośrodek Kultury - Zamek, Galeria Sztuki - Zamek gdzie cyklicznie organizowane są wystawy sztuki współczesnej i tradycyjnej, Suskie Stowarzyszenie Kultury i Sztuki - Klub Muzyczny "Stara Zbrojownia" a w przyziemiu znajduje się restauracja "Kasper Suski", natomiast w skrzydle oficynowym - hotel.

Renesansowy zamek suski jest budowlą trójskrzydłową z czterema narożnymi wieżami z prostokątnym niemiarym dziedzińcem z wjazdem od wschodu. Dwupiętrowe skrzydła południowe i zachodnie od strony dziedzińca zdobią piętrowe krużganki, gdzie w części parterowej arkady podtrzymują czworoboczne filary a na piętrze tokańskie kolumny. W narożach krużganku loggie arkadowe ożywiają rytm arkad integrują obydwa skrzydła. Wieża zegarowa mieści kaplicę, sklepioną żagielkowo o unikatowej polichromii, przedstawiającej "Tajemnice Mszy Świętej według Żywota Pana Jezusowego". Na pierwszym piętrze skrzydła zachodniego znajduje się sala rycerska z monumentalnym manierystycznym kominkiem, na którego zwieńczeniu widnieją kartusze herbowe Piotra Komorowskiego Korczak i jego żony Katarzyny z Przeręb Przerębskiej Nowina.

Do skrzydła zachodniego od północnej strony przylega parterowa przybudówka, zaadoptowana obecnie na hotel. Zewnętrzną elewację zamku od strony parkowej wyróżnia rytmiczny układ okien w drugiej kondygnacji z wyraźnym akcentem piętra reprezentacyjnego "piano nobile". Zgrupowanie trzech okien ze środkowym oknem balkonowym tworzy rodzaj aediculi.

Park Zamkowy

Powstanie ogrodu przypada prawdopodobnie na drugą połowę XVI wieku i wiąże się z nabyciem Suchej w 1554 roku przez Kaspra Castiglione. Brak przekazów źródłowych uniemożliwia nam pełne odtworzenie wyglądu otoczenia zamku suskiego w czasach rodziny Suskich i Komorowskich. Około 1708 roku Anna Konstancja Lubomirska, wdowa po Janie Wielopolskim, powiększyła zamek suski i poddała go gruntownej przebudowie. Taki sam los spotkał ogród. Niektóre elementy parku zachowane do dzisiaj wskazują na to, że prawdopodobnie po zniszczeniu, przy przebudowie zamku i starego ogrodu renesansowego, założony został nowy ogród barokowy, zamknięty od południa kanałem, usytuowanym równolegle do elewacji zamku, a od zachodu Oranżerią. Zmiany w kompozycji parku zaszły dopiero w początku XIX wieku za czasów Teresy z Sułkowskich - Wielopolskiej i jej syna Jana Kantego. Wówczas nastąpiło przekomponowanie ogrodu na park krajobrazowy. Kanał przekształcono na staw, nad którym przerzucono most arkadowy. W 1845 roku Jan Kanty Wielopolski, sprzedał dobra suskie Aleksandrowi Branickiemu herbu Korczak. Za czasów Branickich wybudowano nową, neogotycką Oranżerię, Oranżeria jest jedynym przykładem neogotyku angielskiego w Polsce Południowej. Jeszcze do niedawna w oranżerii istniały warsztaty szkolne. Park zachował dawny charakter, gdyż rozplanowanie alejek nosi cechy stylowe, obowiązujące w I połowie XIX wieku, z typową dla tego okresu zewnętrzną alejką na obwodzie założenia, z którą łączy się przeważająca część drzewostanu. Zachowała się również środkowa partia wielkich trawników, na których wyrasta samotnie kilka drzew o charakterze pomnikowym. Najatrakcyjniejsze rośliny drzewiaste w parku to liczne wejmutki, platan klonolistny, limba, jesion o pędach zwisających i dąb czerwony. Trzon drzewostanu stanowią sędziwe jesiony, dęby, graby oraz lipy.

Stary i Nowy Kościół

Te piękne pod względem architektonicznym i stylistycznym budowle wraz z budynkiem klasztornym oraz czterema kaplicami tworzą zespół klasztorny - kościelny.

Stary kościół o typowo gotyckiej bryle i renesansowych elementach dekoracyjnych wraz z budynkiem klasztornym, który obecnie pełni funkcję plebani, wzniesiony został z fundacji byłego właściciela Suchej - Piotra Komorowskiego, w latach 1613 -1614. Konsekracji świątyni, która przyjęła wezwanie Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny dokonał w 1624 roku ks. biskup Tomasz Oborski. Fundator osadził w niej księży Kanoników Regularnych Laterańskich z kościoła Bożego Ciała w Krakowie, co wiązało się z cudownym uzdrowieniem jakiego doznał za przyczyną św. Stanisława Kazimierczyka, patrona konwentu. Bryła kościoła ujawnia tradycje gotyckie, natomiast szczegóły architektoniczne i dekoracyjne są charakterystyczne dla okresu renesansu. Tę jednonawową budowlę od zewnętrznej strony opinają szkarpy. Na szkarpie od strony zachodniej usytuowany został kartusz herbowy Korczak fundatora Piotra Komorowskiego, zdobiony renesansowym ornamentem.

Z najstarszego wystroju kościoła zachowały się fragmenty polichromii oraz barokowe malowidło na sklepieniu prezbiterium przedstawiające Wniebowzięcie Maryi wraz z fryzem sgraffitowym na ścianach. Pod prezbiterium znajduje się krypta grobowa Komorowskich - Piora Komorowskiego i jego drugiej żony Marianny z Bnińskich.

W kościele znajduje się również chór muzyczny, który osadzony został na czterech kolumnach jońskich oraz ołtarze - główny i sześć bocznych o rokokowym wystroju. Stary Kościół z budynkiem klasztornym łączy przejście, na którym widnieją unikatowe majolikowe tafle w stylu renesansowym. Stary kościół połączony został z nowym kościołem za pomocą parterowej przewiązki, która pełni również rolę zakrystii.

Zaprojektowany przez Teodora Talowskiego został wzniesiony w latach 1897 - 1908. Głównymi fundatorami świątyni byli Branicy oraz suscy kolejarze. Bryła kościoła łącząca w sobie elementy malowniczego eklektyzmu, zwłaszcza gotyku i stylu romańskiego jest jednym z najspanialszych dzieł polskiego architekta.

Karczma Rzym

Karczma Rzym, usytuowana w centrum suskiej agory, stanowi jeden z ginących przykładów architektury drewnianej, nawiązującej bezpośrednio do tradycji budownictwa ludowego regionu Podbeskidzia. Nie bez powodu stała się centralnym punktem wytyczonego w 2002 roku szlaku architektury drewnianej Małopolski. Karczma jest budowlą drewnianą, zrębową, pokrytą czterospadowym dachem, z charakterystyczną kalenicą oraz arkadowymi podcieniami od strony frontowej. Wzniesiona została w II poł. XVIII wieku, za przyzwoleniem byłych właścicieli miejscowości - Wielopolskich, kiedy Sucha zyskując przywileje oraz prawa m. in. do odbywania jarmarków, stała się osadą targową. Wnętrza karczmy o wystroju regionalnym, nawiązują do tradycji górali żywieckich i babiogórskich. Być może suska karczma stała się pierwowzorem Karczmy "Rzym", opisywanej przez Adama Mickiewicza w balladzie "Pani Twardowska"? Dowodem niech będzie fragment ballady z charakterystycznym zapisem - "Patrz oto jest karczmy godło, koń malowany na płótnie". Taki koń, umieszczony został również przed głównym wejściem do karczmy.

W suskiej karczmie oprócz kupców, Mistrza Twardowskiego i podstępnego Mefistofelesa gościli również rozbójnicy beskidzcy na czele z babiogórskim harnasiem Józefem Baczyńskim. Karczma pełniła również rolę miejsca o szczególnej symbolice. Właśnie tam handlujący pieczętowali udane transakcje kupna i sprzedaży.

Kaplica Konfederatów barskich na górze Jasień

Jest to niewielka budowla kamienna, łącząca cechy budowli renesansowej z elementami gotyckimi i klasycystycznymi. Wzniesiona została prawdopodobnie w 1773 roku dla upamiętnienia walk, jakie w 1771 roku stoczyły z sobą Oddziały Konfederatów Barskich z rosyjskimi wojskami, którymi dowodził gen. Suworow. Podczas tych zmagania, jak mówi tradycja śmierć poniosło ok. dwustu Rycerzy Maryi. W głównej ołtarzowej części kaplicy znajduje się obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, patronki konfederatów. Kaplica ma ogromne znaczenie dla miejscowej ludności, pełni bowiem rolę symbolu. Podczas świąt patriotycznych odbywają się tam uroczyste Msze święte w intencji ojczyzny.

2.6.7. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem publicznym na terenie miasta Sucha Beskidzka czuwa Komenda Powiatowa Policji w Suchoj Beskidzkiej.

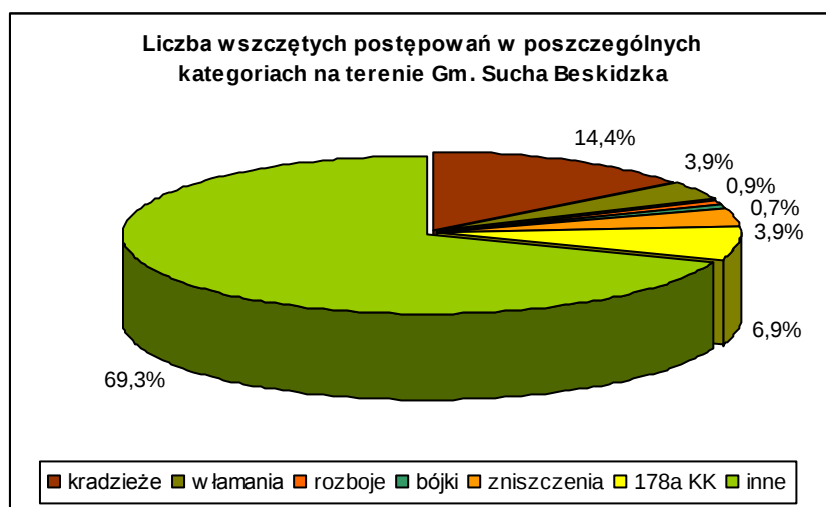
Na terenie powiatu suskiego w 2006 roku stwierdzono ogółem 1569 przestępstw, z tego 241 zostało stwierdzone na terenie Miasta i Gminy Maków Podhalański.

Ilość wszczętych postępowań w poszczególnych kategoriach w roku 2006:

	kradzieże	włamania	rozboje	bójki	zniszczenia	178a KK	inne	razem
Budzów	5	6	1	1	1	18	36	68
Bystra - Siedzina	5	3	1	1	1	14	16	41
Jordanów miasto	19	23	1	2	5	23	253	326

Jordanów gmina	16	11	0	2	6	21	49	105
Maków Podhalański	30	26	3	2	12	45	123	241
Stryżawa	10	10	0	2	5	29	54	110
Sucha Beskidzka	63	17	4	3	17	30	303	437
Zawoja	24	32	2	2	12	25	80	177
Zembrzyce	9	5	1	1	3	10	35	64
Razem	181	133	13	16	62	215	949	1 569

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Suchoj Beskidzkiej - Analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu suskiego

W roku 2006 na terenie powiatu suskiego odnotowano 1244 wykroczenia.

Zagrożenia wykroczeniami w poszczególnych gminach w rozbiciu na poszczególne kategorie wykroczeń:

Gmina	ilość wykroczeń 2005r.	procent	ilość wykroczeń 2006 rok	procent	wzrost
Budzów	56	7,80	82	6,59	26
Bystra - Sidzina	66	9,19	15	1,21	- 51
Jordanów miasto	108	15,04	142	11,41	34
Maków Podhalański	152	21,17	286	22,99	134
Stryżawa	45	6,27	117	9,41	72
Sucha Beskidzka	120	16,71	319	25,64	199
Zawoja	141	19,64	225	18,09	84
Zembrzyce	30	4,18	58	4,66	28
Razem	718	100	1 244	100,00	526

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Suchoj Beskidzkiej - Analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu suskiego

W roku 2006 policjanci pionu prewencji nałożyli na terenie całego powiatu 816 mandatów karnych. Na terenie Suchoj Beskidzkiej nałożono 200 mandatów. W porównaniu do roku 2005 w którym ukarano mandatami 547 osób jest to 0 347 mniej.

W roku 2006 na terenie powiatu suskiego podjęto 4492 interwencje, w Suchoj Beskidzkiej policjanci interweniowali 1210 razy, gdy 2005 roku 1072

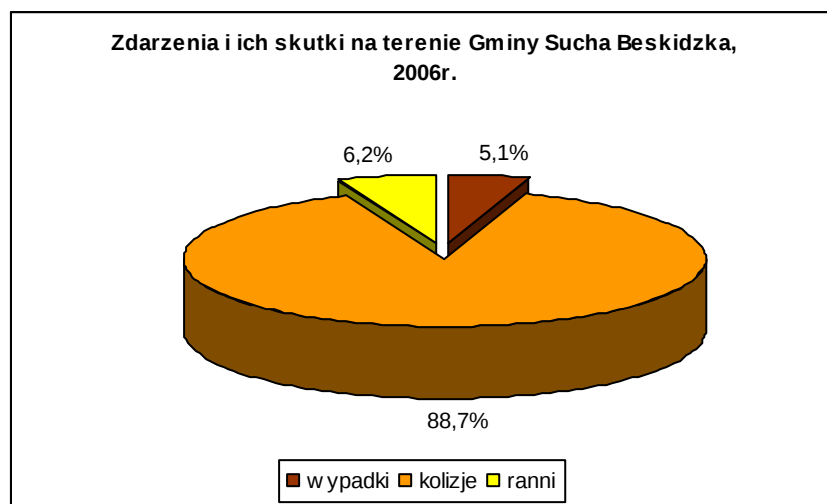
W roku 2006 doprowadzono do Komendy Powiatowej Policji w celu wytrzeźwienia 168 osób, w tym w Suchoj Beskidzkiej 31 osób.

W roku 2006 na terenie poszczególnych gmin podległych Komendzie Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej doszło do następujących zdarzeń, których statystykę zawiera tabela poniżej.

Zdarzenia i ich skutki w roku 2006

Gmina	wypadki	kolizje	zabici	ranni	ogółem zdarzenia
Sucha Beskidzka	9	157	0	11	166
Maków Podhalański	18	152	2	22	170
Jordanów gmina	11	76	0	15	87
Jordanów miasto	3	79	0	3	82
Budzów	7	44	0	13	51
Bystra - Sidzina	2	25	0	2	27
Stryżawa	5	45	0	10	50
Zawoja	11	64	1	11	75
Zembrzyce	13	52	0	3	55
Razem	69	694	5	90	

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej - Analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu suskiego

Komendzie Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej podporządkowane są organizacyjnie następujące jednostki:

- Komisariat Policji w Jordanowie.
- Komisariat Policji w Makowie Podhalańskim.

Nadzór nad Komisariatem Policji w Jordanowie i Komisariatem Policji w Makowie Podhalańskim sprawuje I Zastępca Komendanta Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej.

Straż Miejska Miasta Sucha Beskidzka jest jednostką organizacyjną wchodzącą w skład Urzędu Miejskiego w Suchej Beskidzkiej powołaną Uchwałą Nr XXIII/132/92 rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej z dnia 30 grudnia 1992 roku. Od początku istnienia straży aż do dnia dzisiejszego zatrudnionych jest 4 strażników. Teren działania Straży Miejskiej stanowi obszar miasta Sucha Beskidzka.

Najważniejsze zadania:

Podejmowanie działań związanych z

- ochroną spokoju i porządku publicznego w tym egzekwowanie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- działania mające na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń, współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi organizacjami społecznymi,
- kontrole czystości na terenie miasta - egzekwowanie przepisów wynikających z Ustawy o Ochronie Środowiska oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. Nr 132, poz. 622)
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym łącznie z usuwaniem pojazdów,
- zadania związane z ustawą o ochronie zwierząt (przyjmowanie interwencji związanych z niebezpiecznymi zwierzętami oraz warunkami ich bytowania),
- obsługa targowisk na terenie miasta Sucha Beskidzka (wyznaczanie miejsc do handlu, prace organizacyjne,
- obsługa płatnych tablic informacyjnych na terenie miasta

Interwencje Straży Miejskiej Miasta Sucha Beskidzka stan na 31.12. 2006r.

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Pouczenie	Mandat		Wniosek do sądu
			Liczba	Kwota	
1.	Kodeks wykroczeń				
	a) Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (art.49-64)	31	3	200	7
	b) Wykroczenia przeciwko instyt. państw., samorządowym i społecznym (art.65-69)	-			
	c) Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia(art.70-83)	3			1
	d) Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (art.84-103)	334	154	16 250	40
	e) Wykroczenia przeciwko osobie (art.104-108)	-			
	f) Wykroczenia przeciwko zdrowiu (art.109-118)	8			
	g) Wykroczenia przeciwko mieniu (art.119-131)	-		-	
	h) Wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	-			
	i) Wykroczenia przeciwko obyczajności publ. (art.140-142)	1	1	200	4
	j) Wykroczenia przeciwko urząd. użytku publicznego(art.143-145)	12	23	1 200	2
	k) Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	-			
2	Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	187	24	2 400	12
3	Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	7	19	1 900	8
4	Inne pozakodeksowe przepisy o wykroczenia	41	1	500	1
5	Akty prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	-			
	Ogółem:	624	225	22 650	75

Źródło : Ewidencja wyników straży gminnej (miejskiej) w Suchej Beskidzkiej na dzień 31. 12. 2006r.

W Suchej Beskidzkiej ma także siedzibę Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Strażnica Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej w Suchej Beskidzkiej przy ul. Makowskiej 26 została wzniesiona w latach 1999 - 2003, z budżetu państwa na terenie podarowanym przez miasto Sucha Beskidzka. W obiekcie mieszczą się pomieszczenia biurowe Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej z salą szkoleniową dla członków OSP, oraz koszary jednostki ratowniczej wraz z niezbędnym zapleczem. Ponadto w strażnicy zlokalizowana jest siedziba Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP oraz Koła Powiatowego Związku Emerytów i Rencistów Pożarnictwa. Obecna siedziba suskiej straży jest jedną z najnowocześniejszych, nie tylko w województwie małopolskim, ale i w kraju. Klimatyzowane pomieszczenia Centrum Powiadamiania Ratunkowego, gdzie dyżuruje strażak PSP i dyspozytor medyczny Pogotowia Ratunkowego, wspomagany przez program informatyczny wspierania dyspozytorów. CPR jest wyposażony na profesjonalnym poziomie. Posiada niezbędne węzły łączności telefonicznej z łączami cyfrowymi i dostępem do internetu łącznie, system łączności radiowej zarówno straży pożarnej, jak i pogotowia, oraz zarządzania kryzysowego z Wojewodą i gminami powiatu, system radiowego alarmowania jednostek ochotniczych straży pożarnej.

Cała korespondencja telefoniczna i radiowa jest archiwizowana i może być odtworzona w dowolnym czasie. Ponadto stanowisko kierowania posiada system audio i wizualizacji komunikatów przekazywanych w czasie alarmów, pomieszczenia zabezpieczone są zamkami cyfrowymi i monitorowane są całodobowo systemem kamer.

W strażnicy oprócz Centrum Powiadamiania Ratunkowego dyżuruje karetka reanimacyjna "R" wraz z zespołem wyjazdowym Działu Pomocy Doraźnej i lekarzem koordynatorem ratownictwa medycznego.

Ponadto w strażnicy mieści się Powiatowe Centrum Reagowania Kryzysowego, a w sytuacjach kryzysowych obraduje w swojej sali Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego. Cały obiekt posiada sieć komputerową strukturalną z własnym serwerem, a także zabezpieczenie w urządzenie podtrzymujące tę sieć o mocy 10kVA.

2.7. Polityka ochrony środowiska

Miasto Sucha Beskidzka, stolica Powiatu Suskiego, położone jest w południowo-zachodniej części Województwa Małopolskiego.

Jak wynika z nazwy leży ono w Beskidach, w widłach rzek Skawy i jej dopływu Stryszawki. Położenie miasta w głębokiej dolinie oddzielającej od północy pasmo Beskidu Makowskiego od Beskidu Małego jest szczególnie atrakcyjne. Najwyższą część Beskidu Makowskiego stanowi Pasmo Przedbabogórskie zaczynające się w zachodniej części na orograficznym węźle góry Mędralowej (1170 m) położonej na granicznym dziale wodnym bałtycko-czarnomorskim, oddzielonej przełęczą Głuchaczki (834 m) od grupy pilszczańskiej w Beskidzie Żywieckim i Przełęczą Jałowiecką (1017 m) od Pasma Babogórskiego. Pasmo Przedbabogórskie ciągnie się w kierunku północnym od oddzielenego przełęczą Przegibek szczytu Jałowiec, gdzie rozgałęzia się na ramiona obejmujące dolinę Stryszawki i dochodzi do doliny Skawy. Ostatni większy szczyt tego Pasma - Magurka (872 m) leży na terenie gminy Sucha Beskidzka.

Od północnego-zachodu Sucha Beskidzka graniczy z Beskidem Małym, opadającym Górą Jasień do doliny Skawy.

Głównym ciekim wodnym na terenie gminy jest rzeka Skawa, której dolina o przebiegu południowym znajduje się po wschodniej stronie Suchej Beskidzkiej. Lewobrzeżnym dopływem Skawy jest potok Stryszawka przepływająca od zachodu na wschód miasta. Z otaczających gminę wzniesień wypływają Księży Potok, Zasypnica, Błazonka oraz potoki bez nazwy, które mają cechy typowych strumieni górskich. Skawę, Stryszawkę i pozostałe dopływające do nich potoki

cechują duże spadki podłużne i głęboko wcięte w podłoże fliszowe koryta. Cechuje je duża zmienność natężenia przepływów w ciągu roku hydrologicznego.

Gmina Sucha Beskidzka graniczy z następującymi gminami:

- od północy z Zembrzycami,
- od wschodu i południowego wschodu z Makowem Podhalańskim,
- od zachodu i południowego zachodu ze Stryszawą.

Teren Gminy znajduje się w zasięgu oddziaływania klimatów podgórskiego i górskiego, o znaczących różnicach czynników klimatycznych w zależności od wysokości nad poziomem morza.

Gmina usytuowana jest w strefie umiarkowanie ciepłego piętra klimatycznego (do wysokości ok. 700 m n.p.m.) natomiast południowo-zachodnie obrzeża (przysiółek Kubasiaki) można już zaliczyć do umiarkowanie chłodnego piętra klimatycznego.

Przeważające kierunki wiatrów to zachodnie i południowo-zachodnie. Odpowiadają one ukształtowaniu terenu (więcej wzdłuż dolin). Z wiatrów lokalnych najbardziej odczuwalny jest wpływ wiatru halnego zwanego tutaj orawiakiem. Jest to ciepły i suchy wiatr wiejący z kierunków południowych, szczególnie wiosną i jesienią (przeważnie 20÷24 dni), który bardzo niekorzystnie wpływa na organizm człowieka oraz powoduje depresje psychiczne.

Intensywność opadów zwiększa się od podnóży ku szczytom i wynosi odpowiednio od 800 do 1000 mm. Średnia temperatura roczna od ok. 7,8 °C (w najwyższych położonych rejonach gminy) do ok. 4,0 °C (Magurka). Pokrywa śnieżna w mieście utrzymuje się od grudnia do marca, a na północnych stokach Magurki do drugiej połowy kwietnia. Średnia grubość pokrywy śnieżnej wynosi w mieście od 20-25 cm.

Długość okresu wegetacyjnego też jest zróżnicowana i waha się od 170 dni na wysokości 872 m do 220 w najniższych rejonach Gminy.

Do szczególnie niekorzystnych czynników klimatycznych należy zaliczyć:

- silne wiatry południowo-zachodnie i południowe,
- spóźnione przymrozki wiosenne,
- obfite opady śniegu (na szczęście nie występują systematycznie w każdym roku),
- obfite opady deszczu na przełomie czerwca i lipca oraz we wrześniu,
- występowanie mgieł.

Przez wschodnie tereny miasta przepływa rzeka Skawa. Wpadają do niej od południowego zachodu Księży Potok, Bucalówka i Sumerówka. Natomiast do rzeczki Stryszawka wpadają:

- od południa potok Czarna (zachodnia granica miasta) i Zasypnica,
- od północy potok Błędzonka.

Na terenie Gminy znajdują się obszary chronionego krajobrazu oraz pomniki przyrody.

Obszary chronionego krajobrazu to:

- Zespół zamku wraz z parkiem w stylu angielskim, z neogotycką XIX wieczną oranżerią oraz Domkiem Ogrodnika, w którym znajduje się Izba Regionalna - pow. 7 ha,
- Zespół Rynku wraz z zabudową (m.in. Karczma "Rzym", kamienice przyrynkowe Dom Katolicki)
- Zespół kościoła Parafialnego p.w. Nawiedzenia N. Marii Panny ("nowy" i "stary" Kościół, plebania:
  - dawny klasztor, trzy kaplice, ogrodzenie, zieleń) z bezpośrednim otoczeniem od ul. Kościelnej i Zakościele

- Cmentarz Parafialny, a szczególnie jego najstarsza część z 1836 roku wraz z kwaterą poległych w I i II Wojnie Światowej, z aleją brzoźową, kaplicą, domem przedpogrzebowym i zabytkowymi nagrobkami
- Góra Jasień z kapliczką wzniesioną w 2-giej połowie XVIII wieku dla upamiętnienia walk Konfederatów Barskich (zwanych Rycerzami Maryji) stoczonych z Moskalami dowodzonymi przez Suworowa
- Księży Potok (w dolince przez którą płynie potok, znajduje się stary żeliwny krzyż) z reliktem romantycznej kompozycji parkowej : (dąbrowa, relikw stawy, relikw alejek, krzyż żeliwny) z końca XVIII i połowy XIX wieku.

Natomiast pomnikami przyrody są:

- wiaź - około 400 letni przy ul. Mickiewicza, naprzeciw Urzędu Miasta
- sosny wejmutki (2 drzewa) - obwód 220 i 240 cm, przy ul. Mickiewicza naprzeciwko Sądu Rejonowego
- dęby o obw. 240 - 430 cm obok kościoła parafialnego przy Organistównie
- lipy o obw. 305 - 580 cm w Księżym Potoku
- 5 dębów szypułkowych (obw. 225, 170, 220, 185 i 235 cm) - na posesji Pani H. Małysiak-Kośmider na pld. brzegu rzeczki Stryszawka

Pomniki przyrody są poddawane zabiegom pielęgnacyjnym, wykonywanym przez specjalistyczną firmę, po uzgodnieniu zakresu prac z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody w Krakowie.

Na terenie Gminy można spotkać następujące rośliny podlegające ścisłej ochronie:

- wawrzynek wilcze łyko,
- bluszcz pospolity,
- dziewięsiś beżłodygowy,
- ciemiężca zielona,
- ozorka zielona,
- storczyca kulista,
- storczyk męski,

żyją także zwierzęta podlegające ścisłej ochronie prawnej.

Są to:

Ryby: kielbie, strzeble,

Płazy: salamandra plamista, traszka (grzebieniasta, zwyczajna, karpacka, górską), kumak górski, ropucha (zwyczajna, zielona), rzekotka drzewna, grzebiuszka ziemna,

Gady: zaskroniec zwyczajny, jaszczurka (żyworodna, padalec, zwinka), gniewosz plamisty, żmija zygzakowata,

Ptaki: dzięcioł (czarny, zielony, pstry, krętogłowy), bocian, derkacz, puszczyk, skowronek, jaskółka, drożd, mysikrólik, wilga, zięba, czyż, szczygieł, kulczyk, trznadel, kukułka, jemioluska, pustułka, kowalik, szpak, kos, rudzik, pliszka, pluszcz, sikorka, myszółów zwyczajny,

Ssaki: nietoperz (gacek wielkouch, gacek wąsatek), jeź, kret, ryjówka (aksamitna, górską, malutka), wiewiórka.

W Programie ochrony środowiska dla miasta Sucha Beskidzka na lata 2004-2007 z perspektywą do roku 2011, postanowiono szczególną uwagę zwrócić na szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska, co wyartykułowane zostało w następujących zagadnieniach:

- dotrzymanie wymogów ochrony środowiska przy wszelkich działaniach inwestycyjnych,
- konieczność zachowania równowagi przyrodniczej i walorów naturalnych krajobrazu (ustalony został podział miasta na 3 strefy funkcjonalno-przestrzenne : miejską, osadniczo-rolną i rolno-przyrodniczą),
- ustalenie zasad ochrony krajobrazu kulturowego; dla uzupełnienia i odtworzenia wysokich wartości kulturowych wyodrębnione zostały cztery strefy ochrony i rewaloryzacji zabytków,
  - "A" - Ścisłej Ochrony Konserwatorskiej
  - "B" - Częściowej Ochrony Konserwatorskiej

"E" - Ochrony Ekspozycji Przedpola Zabytkowych Obiektów

"W" - Ochrony Archeologicznej

- ustalenie zasad ochrony konserwatorskiej obszarów otwartych
- ustalenie zasad ochrony luźnej zabudowy historycznej,
- zabezpieczenia przed skutkami powodzi,
- określenie warunków ochrony wód,
- zabezpieczenie mieszkańców przed osuwiskami (wyłączenie zagrożonych terenów z wszelkiej działalności inwestycyjnej),
- zapewnienie właściwych warunków ochrony przed hałasem,
- ochronę osób i mienia przed szkodliwymi oddziaływaniami infrastruktury technicznej
- konieczność utworzenia strefy sanitarnej wokół cmentarza,
- konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej z rzeki Stryszawka na zaopatrzenie ludności,
- konieczność rozbudowy sieci wodociągowej na całym obszarze strefy II,
- konieczność sukcesywnej rozbudowy sieci kanalizacyjnej w strefach I i II w celu odprowadzenia wszystkich ścieków z tych stref do oczyszczalni,
- konieczność sukcesywnej rozbudowy sieci energetycznej średnich i niskich napięć,
- konieczność sukcesywnej rozbudowy sieci gazu średnioprężnego w obrębie stref I i II,
- wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę lotniskową (obiekty rekreacyjne),
- wyznaczenie terenów, usług turystycznych i rekreacji,
- wyznaczenie terenów rekreacji i sportów zimowych,
- ustalenie podstawowych parametrów dla dróg i ulic (w tym wyznaczenie parkingów),
- wyznaczenie terenów zieleni nieuporządkowanej pełniących funkcje korytarzy ekologicznych, otuliny biologicznej wód otwartych oraz izolacyjną,
- wyznaczenie terenów zieleni urządzonej,
- ustalenie wielkości obszaru terenów użytków rolnych,
- wyznaczenie terenów wód otwartych,
- wyznaczenie obszarów Parku Leśnego,
- wyznaczenie terenów lasów i potencjalnych zalesień.

Podstawą planowania gospodarką odpadami stanowią wytyczne Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Małopolskiego oraz Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Sucha Beskidzka. Zgodnie z obowiązującym prawem i założeniami w/w planów gospodarka odpadami realizowana będzie na terenie Miasta Sucha Beskidzka z uwzględnieniem poniższych zasad:

- **zasadą zintegrowanego podejścia do ochrony środowiska** – ochrona jednego lub kilku elementów przyrodniczych winna być realizowana z uwzględnieniem pozostałych elementów;
- **zasadą zapobiegania** – podejmowanie działalności mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko winno być powiązane z zapobieganiem temu oddziaływaniu;
- **zasadą przezorności** – podejmowanie działalności, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest rozpoznane, winno być związane z podjęciem działań zapobiegawczych;
- **zasadą „zanieczyszczający płaci”** – ponoszenie kosztów zanieczyszczania środowiska i zapobiegania zanieczyszczaniu przez powodujących szkody w środowisku;
- **zasadą dostępu obywateli do informacji** o środowisku i jego ochronie;
- **prawem obywateli do uczestniczenia w postępowaniu** w sprawie wydawania decyzji z zakresu ochrony środowiska;
- **zasadą nieważności decyzji** wydaną z naruszeniem prawa ochrony środowiska;
- **zasadą przestrzegania hierarchii** postępowania z odpadami;
- **zasadą bliskości** preferującą rozwiązywanie problemu odpadów u źródła lub, w przypadku niemożności, przekazywanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwienia w miejsca najbliższe położone;

Obok ogólnych zasad gospodarki odpadami postępowanie z niektórymi odpadami obwarowane zostało szczegółowymi zasadami oraz wymaganiami w odniesieniu do budowy i funkcjonowania instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Podstawowymi zasadami postępowania z odpadami określonymi prawem i Krajowym Programem Gospodarki Odpadami są:

- zapobieganie powstawaniu odpadów i ich minimalizacja;
- zapewnienie odzysku, głównie recyklingu, odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno - ekonomicznych nie udało się uniknąć;
- unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem);
- bezpieczne dla ludzkiego zdrowia i środowiska składowanie odpadów, których nie da się poddać procesom odzysku lub unieszkodliwienia z powodu warunków techniczno-ekonomicznych.

Uwzględniając zasadę bliskości zakłada się, że zbierane selektywnie odpady użytkowe kierowane będą do ZZO, natomiast pozostałe odpady komunalne kierowane będą na najbliższe składowiska odpadów lub na składowisko odpadów ZZO. Zbierane selektywnie odpady będą poddawane w pierwszym rzędzie procesowi odzysku (materiałów lub energii). Przyjając zatem należy, że w systemie gospodarki odpadami komunalnymi należy uwzględnić:

- wyłączenie z odpadów komunalnych frakcji użytkowych (surowce wtórne);
- poddawanie procesom unieszkodliwiania odpadów organicznych;]
- wytwarzanie paliwa alternatywnego z wybranych frakcji odpadów;
- unieszkodliwianie odpadów, których nie udało się poddać procesowi odzysku.

W ramach przygotowanego Planu Gospodarki odpadami dla gminy Sucha Beskidzka, wytyczono zadania strategiczne na lata 2003 – 2015. Zadania te zostały podzielone na trzy grupy:

- zadania w sektorze komunalnym,
- zadania w sektorze gospodarczym,
- odpady niebezpieczne.

Zadania w sektorze komunalnym:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych.
- Objęcie systemem selektywnej zbiórki surowców wtórnych całej populacji mieszkańców.
- Rozwój selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem zbiórki odpadów ulegających biodegradacji, odpadów wielkogabarytowych, budowlano-remontowych i niebezpiecznych.
- Modyfikacja istniejącego systemu gospodarki odpadami w oparciu o wybrany z zaproponowanych wariantów.
- Zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów biodegradowalnych, opakowaniowych, osadów ściekowych, oraz odpadów niebezpiecznych na poziomach określonych wymogami prawnymi.
- Zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów biodegradowalnych, opakowaniowych, osadów ściekowych, oraz odpadów niebezpiecznych na poziomach określonych wymogami prawnymi.
- Budowa Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych na terenie RS i SOK.
- Budowa kompostowni odpadów organicznych na terenie Rejonowej Sortowni i Składowiska Odpadów Niebezpiecznych (ZZO).
- Promowanie wyrobów z udziałem surowców wtórnych.
- Zorganizowanie Punktu Demontażu Odpadów Wielkogabarytowych i Sprzętu AGD.
- Budowa Składowiska Depozytowego Odpadów Inertnych.
- Prowadzenie ustawicznego programu edukacyjnego dla społeczeństwa.

Zadania w sektorze komunalnym

- Organizacja systemu zbiórki, gromadzenia i transportu odpadów w firmach należących do sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

- Wdrażanie technologii mało i bezodpadowych, metod „czystszej produkcji” i „zarządzania środowiskowego”.
- Przeprowadzenie szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie prawodawstwa polskiego i unijnego dotyczącego gospodarki odpadami.

Odpady niebezpieczne:

- Organizacja systemu zbiórki, gromadzenia i transportu odpadów niebezpiecznych w firmach należących do sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
- Wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych (BAT).
- Dekontaminacja i unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB oraz likwidacja PCB.
- Realizacja programu usuwania azbestu inwentaryzacja, harmonogram, monitoring.
- Organizacja zbiórki wycofywanych z eksploatacji urządzeń elektrycznych i elektronicznych.
- Zdefiniowanie wszystkich źródeł powstawania odpadów niebezpiecznych (w tym medycznych i weterynaryjnych), organizacja systemu odbioru, transportu i prawidłowego ich unieszkodliwiania.
- Przeprowadzenie szkoleń dla przedsiębiorców, pracowników służby zdrowia i weterynarzy w zakresie prawodawstwa polskiego i unijnego dotyczącego gospodarki odpadami niebezpiecznymi ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień prawidłowej klasyfikacji.

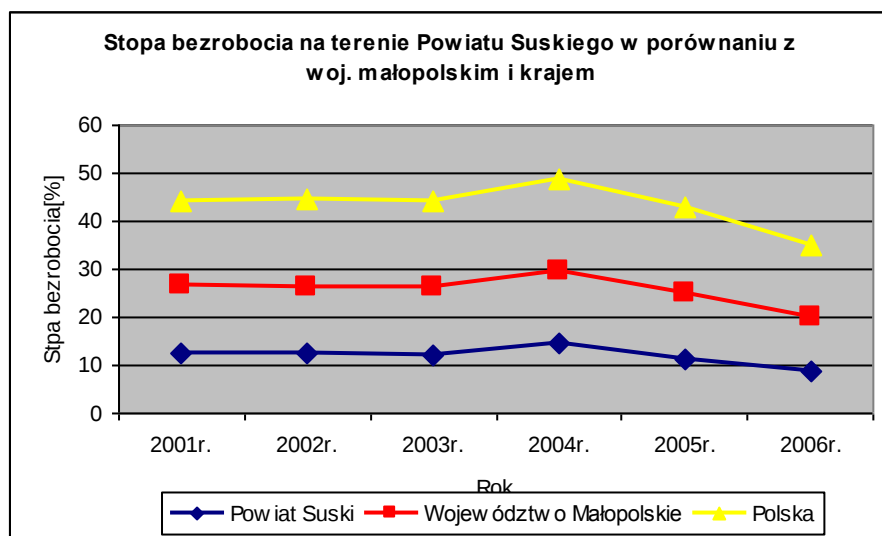
2.8. Bezrobocie

Z przeprowadzonej analizy danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej stopa bezrobocia kształtowała się na przestrzeni ostatnich lat na terenie powiatu suskiego następująco :

Stopa bezrobocia [%] na terenie Powiatu suskiego, lata 2001-2006:

Rok	Powiat Suski	Województwo Małopolskie	Polska
2001r.	12,3	14,3	17,5
2002r.	12,5	13,9	18,3
2003r.	12,2	13,9	18,0
2004r.	14,5	15,0	19,1
2005r.	11,4	13,8	17,6
2006r.	8,7	11,4	14,9

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej

Z tabeli widać iż stopa bezrobocia na terenie powiatu suskiego jest niższa niż w województwie małopolskim i na terenie kraju. Zanotowano stosunkowo wysoki spadek bezrobocia na przełomie lat 2005 i 2006.

W roku 2006 w Suchoj Beskidzkiej było 398 osób bezrobotnych w tym 237 kobiet. prawo do zasiłku przysługiwało tylko 63 osobom.

Wyszczególnienie 2006 rok	Bezrobotni				
	Ogółem	W tym kobiety	[%] w ogólnej liczbie bezrobotnych	W tym z prawem do zasiłku	[%] w ogólnej liczbie bezrobotnych
Powiat suski	2682	1799	67,1	435	16,2
Sucha Beskidzka	398	237	59,5	63	15,8
Stryżawa	427	281	65,8	65	15,2
Maków Podhalański	580	403	69,5	79	13,6
Budzów	273	181	66,3	54	19,8

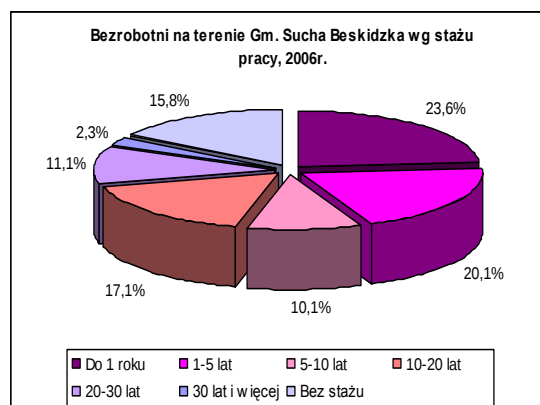
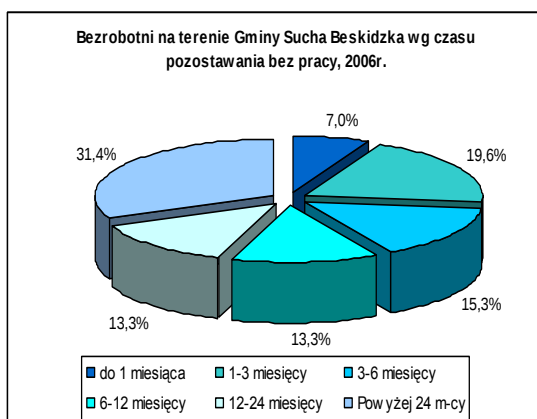
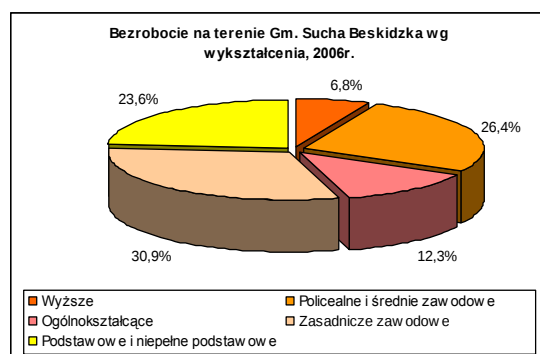
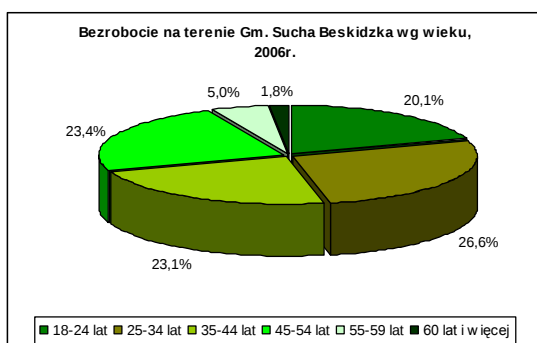
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Suchoj Beskidzkiej stan na 31.12.2006r.

Z zestawień poniżej wynika, iż Suchoj Beskidzkiej w porównaniu z rokiem 2004 i 2005 nastąpił spadek bezrobocia. W roku 2004 było 639 bezrobotnych a w roku 2006 398 osób. Najwięcej osób bezrobotnych znajduje się w przedziale wiekowym 25 – 34 lata. Najwięcej bezrobotnych legitymuje się wykształceniem zawodowym. Najwięcej bezrobotnych to osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy z krótkim stażem pracy do jednego roku.

Wyszczególnienie	31.12.2004r.			31.12.2005r.			31.12.2006r.		
	Liczba bezrobotnych w		Udział % w ogólnej liczbie bez- rob.	Liczba bezrobotnych w		Udział % w ogólnej liczbie bez- rob.	Liczba bezrobotnych w		dział % w ogóln- nej liczbie bezrob.
	powiecie	Suchoj Beskidz- kiej		powiecie	Suchoj Beskidz- kiej		powiecie	Suchoj Beskidz- kiej	
Ogółem, w tym	4 694	639	13,6	3 638	498	13,7	2 682	398	14,8
W tym bez prawa do zasiłku	4120	573	13,9	3 130	442	14,1	2 247	335	14,9
Bezrobotni według wieku									
15-17 lat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18-24 lat	1 464	184	12,5	937	109	11,6	656	80	12,2
25-34 lat	1 288	177	13,7	981	137	13,9	671	106	15,8
35-44 lat	986	131	13,3	814	103	12,6	588	92	15,6
45-54 lat	858	131	15,3	780	128	16,4	616	93	15,1
55-59 lat	84	14	16,6	109	16	14,7	125	20	16,0
60 lat i więcej	14	2	14,3	17	5	29,4	26	7	26,9
Bezrobotni według poziomu wykształcenia									
Wyższe	143	25	17,5	123	19	15,4	134	27	20,1
Policealne i średnie zawodowe	1 025	143	13,9	822	116	14,1	666	105	15,7
Ogólnokształcące	342	76	22,2	283	55	19,4	273	49	17,9
Zasadnicze zawo- dowe	1 894	256	13,5	1381	184	13,3	869	123	14,1
Podstawowe i nie- pełne podstawowe	1 290	139	10,8	1029	124	12,0	740	94	12,7
Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy									
do 1 miesiąca	293	30	10,2	292	48	16,4	239	28	11,7
1-3 miesięcy	610	83	13,6	508	66	13,0	448	78	17,4

3-6 miesięcy	720	95	13,2	491	60	12,2	398	61	15,3
6-12 miesięcy	763	106	13,9	540	70	12,9	351	53	15,1
12-24 miesięcy	628	96	15,3	557	77	13,8	382	53	13,9
Powyżej 24 m-cy	1 680	229	13,6	1250	177	14,1	864	125	14,4
Bezrobotni według stażu pracy									
Do 1 roku	1 015	156	15,3	701	111	15,8	532	94	17,6
1-5 lat	960	128	13,3	717	92	12,8	487	80	16,4
5-10 lat	525	64	12,2	468	65	13,9	313	40	12,8
10-20 lat	682	97	14,2	576	81	14,0	419	68	16,2
20-30 lat	339	49	14,4	302	48	15,9	228	44	19,3
30 lat i więcej	32	7	21,9	46	9	19,5	67	9	13,4
Bez stażu	1141	138	12,1	828	92	11,1	636	63	9,9

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej

Bezrobocie jest dla wielu rodzin czynnikiem, który powoduje degradację ekonomiczną jednostki, rodziny, a tym samym potęguje biedę.

2.9. Gospodarka mieszkaniowa

Ważnym czynnikiem wpływającym na standard życia mieszkańców są warunki mieszkaniowe. Zasoby na terenie miasta charakteryzują się korzystnymi wielkościami w skali województwa, jednak w dalszym ciągu odczuwalny jest brak mieszkań.

Warunki mieszkaniowe w mieście Sucha Beskidzka zbliżone są do średniej dla powiatu suskiego i województwa małopolskiego. Przykładami wskaźników określających warunki mieszkaniowe jest

przeciętna powierzchnia użytkowa (w m²) przypadająca na 1 osobę oraz liczba osób przypadająca na 1 izbę.

Tabela poniżej przedstawia porównanie zasobów mieszkaniowych w Suchej Beskidzkiej w powiecie suskim oraz w województwie małopolskim.

Obszar	mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań	Liczba izb w mieszkaniu	Liczba osób na mieszkanie	Liczba osób na izbę	Powierzchnia użytkowa w m ² na mieszkanie	Powierzchnia w m ² na izbę
Województwo małopolskie	1 020 262	3 870 536	75 234,2	3,79	3,20	0,84	73,7	23,00
Powiat suski	23 649	98 499	1976,8	4,17	3,47	0,83	83,6	24,1
Sucha Beskidzka	3031	11 964	234,9	3,95	3,21	0,81	77,5	24,1

Źródło : Urząd Statystyczny Kraków stan na 31.12.2005r.

Mieszkaniowy zasób Gminy stanowi 78 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 3 398,00 m² mieszczące się w budynkach stanowiących własność Gminy Sucha Beskidzka

Mieszkaniowy zasób Gminy przedstawia tabela poniżej:

L.p.	Lokalizacja	Liczba lokali	Powierzchnia użytkowa	Woda bieżąca	Kanalizacja	C.O.
1.	os. Beskidzkie 2	3	180,00	X	X	-
2.	os. Beskidzkie 3	4	171,00	X	X	-
3.	os. Beskidzkie 4	4	169,00	X	X	-
4.	os. Beskidzkie 6	1	40,00	X	X	-
5.	os. Beskidzkie 10	6	250,00	X	X	-
6.	os. Beskidzkie 12	3	124,00	X	X	-
7.	os. Beskidzkie 13	7	301,00	X	X	-
8.	os. Beskidzkie 14	5	210,00	X	X	-
9.	os. Na Stawach 3	7	300,00	X	X	X
10.	os. Na Stawach 4	4	157,00	X	X	X
11.	os. Na Stawach 9	1	64,00	X	X	X
12.	ul. Mickiewicza 17	6	246,00	X	X	-
13.	ul. Makowska 24	4	246,00	X	X	-
14.	ul. Piłsudskiego 11	3	190,00	X	X	-
15.	ul. Piłsudskiego 23	1	57,00	X	X	x
15.	ul. Piłsudskiego 26	1	36,00	X	X	-
16.	ul. Kościelna 6	2	93,00	X	X	-
17.	ul. Kościelna 26	3	72,00	X	X	-
18.	ul. T. Nieszczyńskiej 6	4	129,00	X	X	-
19.	ul. Przemysłowa 6	2	86,00	X	X	X
20.	ul. Mickiewicza 20	2	94,00	X	X	-
21.	Zespół Szkół	1	33,00	X	X	X
22.	Szkoła Podstawowa Nr 2	1	47,00	X	X	X
23.	Szkoła Podstawowa Nr 3	3	103,00	X	X	X
Razem		78	3 398			

Lokale stanowiące mieszkaniowy zasób Gminy są przeznaczone na wynajmowanie tylko na czas nieoznaczony, chyba że zawarcia na czas oznaczony żąda najemca.

W latach 2007 - 2012 przewiduje się utrzymanie istniejących mieszkań w należytym stanie technicznym oraz bieżące naprawy i remonty. Mieszkaniowy zasób Gminy może ulec zmniejszeniu w przypadkach sprzedaży lokali bądź przeznaczenie niezamieszkałych lokali na inne cele (np. lokale użytkowe).

Remonty i modernizacja lokali oraz budynków prowadzona będzie systematycznie w miarę zaistniałych potrzeb i możliwości finansowych Gminy określonych w uchwałach budżetowych na poszczególne lata

Wykup mieszkań w latach 2002-2006 kształtował się następująco:

- 2002 r. – 8 lokali,
- 2003 r. – 18 lokali,
- 2004 r. – 64 lokale,
- 2005 r. – 2 lokale,
- 2006 r. – 1 lokal.

Obecnie zarysowuje się tendencja spadkowa sprzedaży mieszkań , przyjmuje się sprzedaż dwóch mieszkań w ciągu roku.

2.10. Zidentyfikowane problemy

2.10.1. Główne problemy zidentyfikowane w obszarze zagospodarowania przestrzennego

- Brak kanalizacji sanitarnej w niektórych częściach miasta.
- Niespełnienie norm ciepłochronności przez budynki infrastruktury publicznej, które nie były lub są niedostatecznie ocieplone.
- Duże potrzeby modernizacyjne dróg gminnych i wewnętrznych - uciążliwości związane z rozwojem motoryzacji polegające na:
  - a/. przebiegiem ciągów komunikacyjnych przez miasto,
  - b/. dużym natężeniem hałasu i spalin związane z ruchem miejskim,
- Niewystarczająca ilość miejsc przystosowanych do wypoczynku i uprawiania sportu i rekreacji przez młodzież, mieszkańców - brak wystarczającej ilości osiedlowych obiektów sportowych oraz zły stan istniejących placów zabaw i boisk sportowych.
- Występowanie wielu zabytków architektonicznych wymagających odnowienia i renowacji.
- Negatywny wpływ zakładów przemysłowych na środowisko przyrodnicze.
- Potrzeba poprawy zagospodarowania terenów zielonych, uzupełnienia lub wymiany nasadzeń, ze względu na ich wiek, zniszczenia związane z degradacją środowiska lub wandalizmem.

2.10.2. Główne problemy zidentyfikowane w obszarze gospodarczym

- Brak zagospodarowania zdegradowanego terenu po nieistniejącym tartaku.
- Brak wystarczających środków na przeprowadzenie inwestycji na terenie miasta Sucha Beskidzka.
- Brak zagospodarowania zdegradowanych terenów po poszukiwaniach wiertniczych.
- Brak zagospodarowania zaniedbanego terenu w sąsiedztwie składowiska odpadów i oczyszczalni ścieków.

2.10.3. Główne problemy zidentyfikowane w sferze społecznej

- Istniejące bezrobocie powodujące pogorszenie sytuacji materialnej mieszkańców Suchej Beskidzkiej.
- Ubożenie społeczeństwa.
- Brak mieszkań, mała dostępność do mieszkań komunalnych.
- Brak perspektyw dla młodzieży, trudności ze znalezieniem pracy.
- Konieczność podejmowania działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu zagrożonych nim grup społecznych.
- Potrzeba pomocy w organizowaniu działalności społeczno-kulturalnej przez udostępnienie, modernizację i wyposażenie odpowiedniej bazy lokalowej.

2.11. Analiza SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę SWOT można z równym powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia.

Jest ona oparta na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji na:

- zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na organizację i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników:

zewnętrzne pozytywne - szanse. Szanse to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które gdy odpowiednio wykorzystamy staną się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia,

zewnętrzne negatywne - zagrożenia. Zagrożenia to wszystkie czynniki zewnętrzne, które są postrzegane jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój organizacji lub powodzenie inwestycji. Jednocześnie nie pozwala na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron,

wewnętrzne pozytywne - mocne strony, czyli atuty organizacji. Mocne strony to walory organizacji, które w pozytywny sposób wyróżniają ją pośród konkurencji. Mocne strony mogą być wynikiem wielkości organizacji, polegać na dużym udziale w rynku, niskich kosztach jednostkowych, dysponowaniu nowoczesną technologią, jakością produkcji itd.,

wewnętrzne negatywne - słabe strony organizacji. Słabe strony to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji. Mogą one dotyczyć całej organizacji, jak i jej części. Każda organizacja posiada słabe strony. Jednak zbyt duża ich ilość może spowodować, że organizacja nie utrzyma się na rynku konkurencyjnym, a inwestycja może przynieść straty, zamiast spodziewanych zysków.

Sporządzenie listy czynników i określenie trendów w otoczeniu i wewnątrz organizacji pozwala w kolejnym etapie ocenić siłę ich wpływ na organizację i priorytetowe działania, które muszą zostać podjęte. Informacje uzyskane w trakcie analizy SWOT będą podstawą podejmowania kolejnych, strategicznych decyzji.

Na potrzeby niniejszego opracowania wybrano wyłącznie tylko te czynniki, które mają związek z rewitalizowanym obszarem.

Analizy SWOT dokonano zgodnie z metodyką zaproponowaną przez Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji, z podziałem na słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia w trzech obszarach problemowych – zagospodarowania przestrzennego, sferze gospodarczej i społecznej.

Obszar problemowy: zagospodarowanie przestrzenne

Słabe strony

1	Niedostosowany układ komunikacyjny do obecnej ilości pojazdów mechanicznych
2	Niedostateczna ilość kanalizacji deszczowej i brak sieci wodociągowej w peryferyjnych rejonach miasta
3	Uciążliwość ruchu drogowego dla mieszkańców
4	Zły stan budynków należących do zasobów mieszkaniowych gminy
5	Brak właściwego zagospodarowania terenów Klubu Sportowego Babia Góra
6	Brak zagospodarowania i wykorzystania terenów potartacznych oraz terenów po pracach wiertniczych

Zagrożenia

1	Wysokie koszty prac remontowych
2	Trudności z uzyskaniem dotacji unijnych
3	Niestabilne prawo
4	Zwiększenie kosztów zatrudnienia

Mocne strony

1	Ciekawe położenie geograficzne
2	Przyjęta strategia ubiegania się o środki z unii europejskiej
3	Interesujące zabytki położone na terenie gminy – Zamek Suski, historyczna zabudowa miasta
4	Stosunkowo wysoki stopień skanalizowania i zawodociągowania miasta

Szanse

1	Zagospodarowanie otoczenia zamkowego, pozwalające na rozwój turystyki
2	Fundusze unijne

Obszar problemowy: gospodarka

Słabe strony

1	Stosunkowo niewielka ilość dużych przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie miasta Sucha Beskidzka
2	Brak „klimatu” dla rozwoju gospodarczego miasta, spowodowany polityką Państwa
3	Niezadawalająca oferta inwestycyjna dla dużych przedsiębiorców, oferujących tzw. inwestycje „green field” czyli inwestycje od początku

Zagrożenia

1	Niewielkie ulgi dla przedsiębiorców
2	Trudności z uzyskaniem dofinansowania dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą
3	Ubożenie części społeczeństwa
4	Wzrost cen energii elektrycznej i gazu ziemnego w wyniku polityki fiskalnej Państwa
5	Wysokie koszty zatrudnienia, ograniczające rozwój firm

Mocne strony

1	Stworzenie w mieście nowoczesnego Pasażu handlowego przy ulicy Mickiewicza
2	Przychylność władz lokalnych
3	Istnienie na terenie miasta terenów które po zagospodarowaniu mogą zostać wykorzystane pod inwestycje
4	Bardzo dobre warunki klimatyczne i walory środowiska naturalnego dla wypoczynku i rekreacji

Szanse

1	Zagospodarowanie otoczenia zamkowego, pozwalające na rozwój turystyki

2	Fundusze unijne
3	Remont dróg , nie leżących w gestii miasta Sucha Beskidzka
5	Rozbudowa bazy noclegowej

Obszar problemowy: sfera społeczna

Słabe strony

1	Brak miejsc pracy
2	Konieczność wysokich nakładów na modernizację starych zespołów budownictwa mieszkaniowego
3	Niski przyrost naturalny
4	Brak zainteresowania wykupem mieszkań
5	Niewystarczająca baza sportowa
6	Brak perspektyw dla młodzieży wchodzącej na rynek pracy

Zagrożenia

1	Wykluczenie społeczne spowodowane brakiem pracy
2	Degradacja młodzieży spowodowana brakiem środków finansowych na rozwój klubów sportowych, kółek zainteresowań
3	Starzenia się społeczeństwa

Mocne strony

1	Potencjalne dobre warunki dla rozwoju demograficznego
2	Monitoring na terenie centrum miasta
3	Istnienie na terenie miasta nowoczesnej krytej pływalni
4	Dobrze zorganizowane lecznictwo zamknięte – w Suchej Beskidzkiej usytuowany jest jeden z najnowszych szpitali na Podbeskidziu

Szanse

1	Stworzenie warunków do pozostawania i napływu wykształconych kadr
2	Stworzenie interesujących zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży
3	Organizacja imprez rodzinnych i festynów mających na celu integrację rodziny
4	Przygotowanie programu mającego na celu zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych

3. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno–społeczno–gospodarczego miasta i regionu

3.1. Zgodność z Narodowym Planem Rozwoju

Misją Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 jest podjęcie i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewniają utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu zatrudnienia, w następstwie umocnienia konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz zatrudnienia, przy zapewnieniu większego poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cele strategiczne Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013 sformułowano następująco:

- *Utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu gospodarczego.*
- *Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw i wzrost zatrudnienia.*
- *Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.*
- *Zwiększenie w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej.*

W NPR wytyczono 10 priorytetów strategicznych. Do realizacji celów i priorytetów Narodowego Planu rozwoju zaproponowano 30 kierunków działań. Każdy z tych kierunków nawiązuje do kilku priorytetów. Priorytety i kierunki działań usystematyzowano w następujący sposób:

Priorytet: INWESTYCJE

Kierunek działań 1. *Wspieranie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.*

Kierunek działań 2. *Przebudowa otoczenia działania przedsiębiorstw.*

Kierunek działań 3. *Poprawa stanu środowiska przyrodniczego.*

Kierunek działań 4. *Usprawnienie infrastruktury energetycznej – zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego.*

Kierunek działań 5. *Tworzenie nowoczesnej sieci transportowej.*

Kierunek działań 6. *Rozwój infrastruktury miast i obszarów wiejskich.*

Priorytet: ZATRUDNIENIE

Kierunek działań 1. *Zwiększenie zatrudnialności.*

Kierunek działań 2. *Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy.*

Kierunek działań 3. *Modernizacja organizacji i funkcjonowania rynku pracy.*

Priorytet: EKSPORT

Kierunek działań 1. *Poprawa oferty i warunków eksportu.*

Kierunek działań 2. *Promocja eksportu.*

Priorytet: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Kierunek działań 1. *Poprawa efektywności przedsiębiorstw.*

Kierunek działań 2. *Współpraca i integracja przedsiębiorstw.*

Priorytet: INNOWACYJNOŚĆ

Kierunek działania 1. *Komercjalizacja badań naukowych i prac rozwojowych.*

Kierunek działań 2. *Postęp organizacyjno-techniczny.*

Kierunek działań 3. *Innowacyjność w regionach.*

Priorytet: OCHRONA RYNKU

Kierunek działań 1. *Ochrona reguł konkurencji.*

Kierunek działań 2. *Wzmacnianie mechanizmów rynkowych w gospodarce.*

Kierunek działań 3. *Pomoc publiczna.*

Priorytet: INTEGRACJA SPOŁECZNA

Kierunek działań 1. *Ograniczenie wykluczenia społecznego.*

Kierunek działań 2. *Budowanie kapitału społecznego.*

Kierunek działań 3. *Wsparcie rodzin.*

Priorytet: WIEDZA I KOMPETENCJE

Kierunek działań 1. *Zwiększenie dostępu do edukacji.*

Kierunek działań 2. *Wspieranie otwartości systemu edukacji.*

Kierunek działań 3. *Wyższa jakość kształcenia.*

Priorytet: AKTYWIZACJA I MOBILNOŚĆ

Kierunek działań 1. *Poprawa warunków bezpiecznego życia i pracy.*

Kierunek działań 2. *Poprawa dostępności mieszkań dla obywateli oraz poprawa jakości zasobu mieszkaniowego.*

Kierunek działań 3. *Integracja systemów transportowych.*

Priorytet: GOSPODAROWANIE PRZESTRZENIĄ

Kierunek działań 1. *Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.*

Kierunek działań 2. *Sprawiedliwy dostęp do zasobów naturalnych.*

Kierunek działań 3. *Zabezpieczenie bezpieczeństwa ekologicznego kraju.*

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka wpisuje się w założenia Narodowego Planu Rozwoju i przyczynia się do osiągnięcia jego celów. Realizacja wyznaczonych w programie zadań pozwoli na zagospodarowanie zdegradowanych obszarów miejskich oraz znalezienie dla nich nowego zastosowania.

Źródło: Wstępny projekt Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013, dokument przyjęty przez Radę Ministrów 11 stycznia 2005r., Warszawa 2005r., publikacja współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.

3.2. Zgodność z Programem Rządowym dla Terenów Poprzemysłowych

Przedmiotem Programu Rządowego dla terenów poprzemysłowych jest stworzenie warunków i wykreowanie mechanizmów sprzyjających zagospodarowaniu terenów poprzemysłowych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Realizacja zadań Programu stanowi jeden z elementów Polityki Ekologicznej Państwa, która w horyzoncie średniookresowym do 2010r. zakłada maksymalne zagospodarowanie nieużytków poprzemysłowych i zamkniętych już składowisk odpadów przemysłowych i komunalnych oraz realizację Programu pełnej inwentaryzacji, rozpoznania i rekultywacji tzw. starych składowisk.

Celem strategicznym Programu jest „*Stworzenie warunków i mechanizmów dla zagospodarowania terenów poprzemysłowych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju*”. Wśród celów bezpośrednich Programu wymieniono:

- *Opracowanie systemu zarządzania terenami zdegradowanymi służącego rewitalizacji i przywrócenie do obrotu gospodarczego terenów zdegradowanych działalnością przemysłową oraz ograniczeniu procesu zajmowania niezdegradowanych terenów pod inwestycje przemysłowe*
- *Rozwój sektora przedsiębiorstw zajmujących się rekultywacją terenów zdegradowanych i związane z tym powstanie nowego segmentu rynku pracy*

Zadania w obszarze I – *Realizacja pilotażowych projektów rewitalizacyjnych*

Na podstawie informacji przekazanych Ministrowi Środowiska przez marszałków województw i Główny Inspektorat Ochrony Środowiska zostaną wytypowane województwa, w których realizowane będą działania pilotażowe.

Obiekty poprzemysłowe do działań pilotażowych w wybranych województwach zostaną wskazane na podstawie wstępnych charakterystyk przekazanych Ministrowi Środowiska przez marszałków województw.

Przy wyborze obiektów zostaną wzięte pod uwagę zasady zawarte w „Założeniach Programu Rządowego dla terenów poprzemysłowych”. W związku z ograniczonymi możliwościami finansowania Programu działania pilotażowe dotyczyć będą wyłącznie terenów poprzemysłowych, nie zostaną nimi objęte tereny o funkcji wojskowej i rolnej.

Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Sucha Beskidzka nawiązują w swej istocie do celów Programu Rządowego dla Terenów Poprzemysłowych.

Źródło: Program Rządowy dla Terenów Poprzemysłowych, przyjęty przez Radę Ministrów w dn. 27 kwietnia 2004r.

3.3. Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013

Cel generalny „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego”, brzmi: *„Małopolska – region szans, wszechstronnego rozwoju ludzi i nowoczesnej gospodarki; silnym aktywnością swoich mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości i zachowującym tożsamość w integrującej się Europie”,* zaś jako misję przyjmuje się *poprawę warunków życia i bezpieczeństwa mieszkańców.*

W dzisiejszej szybko zmieniającej się rzeczywistości oznacza to budowanie w regionie gotowości do zmian oraz umiejętności ich wykorzystywania do rozwoju regionalnego Małopolski.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013 koncentruje się na trzech polach aktywności:

I – Konkurencyjność gospodarcza,

II – Rozwój społeczny i jakość życia,

III – Potencjał instytucjonalny,

dla których wytyczone są odpowiednio trzy cele strategiczne strategii „Małopolska 2015”:

Cel strategiczny **I**: *Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej Województwa* – która określi atrakcyjność i pozycję regionu jako miejsca aktywności gospodarczej, co jest fundamentem ekonomicznym pomysłowości i standardu życia mieszkańców województwa.

Cel strategiczny **II**: *Stworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju społecznego i wysokiej jakości życia* – co decyduje o atrakcyjności i spójności regionu jako bezpiecznego i przyjaznego miejsca zamieszkania oraz pobytu, a w konsekwencji o jego konkurencyjności jako wszechstronnego środowiska życia.

Cel strategiczny **III**: *Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego województwa* - co jest niezbędnym narzędziem realizacji pozostałych zmian.

Cele strategiczne są rozumiane jako ogólny opis pożądanego kierunku zmian rzeczywistości regionalnej i pozycji regionu w przyszłości – w długoterminowym horyzoncie czasowym.

Zadania ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka wpisują się w Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013 w następujący sposób

Pole A – KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Obszar II. Gospodarka regionalnej szansy.

Cel pośredni: *Konkurencyjna i twórcza, wykorzystująca innowacje i nowoczesne technologie gospodarka.*

Kierunek polityki:

II.5. Rozwój przemysłów czasu wolnego.

założenia programowe – *Rozwój infrastruktury dla rozwoju ruchu turystycznego i przyjazdów uzdrowiskowych:*

- poprawa dostępności komunikacyjnej obiektów służących ruchowi turystycznemu i przyjazdów uzdrowiskowych
- rewitalizacja i waloryzacja miejsc o potencjale turystycznym oraz przeprowadzenie kompleksowych prac remontowych i konserwatorskich w najcenniejszych obiektach zabytkowych, a także ich adaptacja na cele kulturowe i turystyczne

Pole B – ROZWÓJ SPOŁECZNY I JAKOŚĆ ŻYCIA

Obszar VI. *Ochrona środowiska.*

Cel pośredni: *Wysoka jakość życia w czystym i bezpiecznym środowisku przyrodniczym.*

Kierunek polityki:

VI.1. *Ochrona zasobów wodnych.*

- - rozwój komunalnych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, w tym szczególnie na obszarze wiejskim.

Obszar VII. *Dziedzictwo i przestrzeń regionalna.*

Cel pośredni: *Wysoka jakość środowiska przyrodniczo-kulturowego i przestrzeni regionalnej.*

Kierunki polityki:

VII.1. *Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego.*

Założenia programowe: Celem działań na rzecz ochrony i kształtowania małopolskiego krajobrazu kulturowego jest zachowanie najcenniejszych walorów krajobrazu kulturowego w regionie oraz rewitalizacja obszarów problemowych i waloryzacja historycznych układów przestrzennych.

Wiodące działania mieścić się będą w następującym zakresie :

- rewaloryzacja i rewitalizacja układów urbanistycznych,
- podnoszenie standardu przestrzeni publicznych,
- przeprowadzenie kompleksowych prac remontowo – konserwatorskich najcenniejszych zabytków w regionie,
- ożywienie centrów historycznych miast oraz rehabilitacja urbanistyczna starych miast,
- formułowanie zasad ochrony i kształtowania strefy kulturowej – opracowanie programów kompleksowej rewaloryzacji zespołu staromiejskiego.

VII.4. *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.*

Założenia programowe: Najważniejsze działania wynikające z przygotowania i zaakceptowania społecznego programu rewitalizacji.

- adaptacja obiektów i terenów przemysłowych, powojennych i pogórnich do nowych funkcji gospodarczych, kulturowych lub rekreacyjnych,
- dostosowanie zdegradowanych obszarów dla potrzeb nowych inwestycji,
- powstanie i rozwój inkubatorów przedsiębiorczości, parków przemysłowych, technologicznych, centrów zaawansowanych technologii,
- rekultywacja zdegradowanych terenów z przeznaczeniem na cele publiczne,
- poprawa infrastruktury komunikacyjnej,
- rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury technicznej,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej przy wykorzystaniu zabytkowych obiektów,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej,
- przedsięwzięcia modernizacyjne w budownictwie mieszkaniowym,
- działania w zakresie bezpieczeństwa.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013, Załącznik Nr 1/I do Uchwały Nr XLI/527/2006 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dn. 30.01.2006r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013.

3.4. **Zgodność z Programem Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2005-2012**

Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego jest narzędziem realizacji polityki ekologicznej Państwa na terenie województwa. Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka, jako dokument planistyczny, realizuje przyjęte w wojewódzkim Programie Ochrony Środowiska cele założone w dziedzinie ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Cele w obszarze środowiskowym wpisują się w cel nadrzędny polityki ekologicznej województwa małopolskiego: *poprawa jakości życia miesz-*

kańców województwa małopolskiego poprzez działania zmierzające do likwidacji zaniedbań w ochronie środowiska i racjonalnego gospodarowania jego zasobami.

Cele i kierunki działań w długoterminowej polityce ochrony środowiska do roku 2012 określono dla poszczególnych elementów środowiska:

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE – Cel długoterminowy: *Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję zanieczyszczeń do powietrza.*

HAŁAS – Cel długoterminowy: *Podniesienie komfortu akustycznego dla mieszkańców województwa.*

PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE – Cel długoterminowy: *Minimalizacja oddziaływania promieniowania niejonizującego.*

OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH – Cel długoterminowy: *Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zapewnienie poprawy jakości wód oraz ochronę zasobów wodnych.*

GOSPODAROWANIE ODPADAMI – Cel długoterminowy: *Minimalizacja ilości wytworzonych odpadów oraz wprowadzenie zgodnego z normami systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.*

GLEBY – Cel długoterminowy: *Ochrona gleb przed degradacją, rekultywacja terenów zdegradowanych i przemysłowych.*

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE – Cel długoterminowy: *Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności.*

LASY – Cel długoterminowy: *Ochrona ekosystemów leśnych.*

ZASOBY SUROWCÓW MINERALNYCH – Cel długoterminowy: *Ochrona zasobów złóż przez oszczędne i zrównoważone gospodarowanie.*

ZAGROŻENIA NATURALNE – Cel długoterminowy: *Minimalizacja skutków występowania niekorzystnych zjawisk atmosferycznych i geodynamicznych.*

POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE – Cel długoterminowy: *Ograniczenie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska.*

Źródło: Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2005-2012, Kraków 2005r., przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/443/05 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 29 sierpnia 2005r. w sprawie „Programu Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2005-2012.

3.5. Zgodność z Wojewódzkim Programem Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski

Głównym celem sformułowania Programu jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów regionalnego dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego Małopolski poprzez określenie podstawowych warunków i determinant organizacyjnych, finansowych i edukacyjnych, które temu służą a także racjonalne korzystanie z zasobów dziedzictwa kulturowego.

Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski ma służyć ochronie, aktywnej rewaloryzacji i lepszemu wykorzystaniu regionalnych zasobów dziedzictwa kulturowego.

Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Sucha Beskidzka wpisują się w następujące cele strategiczne, priorytety i kierunki działań Wojewódzkiego Programu Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski:

Cel strategiczny: **1. Utrzymanie i zarządzanie zasobem regionalnego dziedzictwa kulturowego**

Wieloletnie zaniechania determinują konieczność pilnych działań zmierzających do odnowy najcenniejszych obiektów miasta.

Priorytet: **1. Odnowa miejska**

Kierunek działań: *Rewaloryzacja i rewitalizacja układów urbanistycznych*

Podejmowanie i realizowanie kompleksowych programów rewitalizacji jest istotne, ponieważ w praktyce oznaczać będzie kombinację modernizowania infrastruktury, odnowę obiektów (w tym zabytkowych) i zmiany funkcjonalne a jednocześnie tworzenie nowych impulsów funkcjonowania miast i miasteczek. Działania w zakresie rewaloryzacji i rewitalizacji układów urbanistycznych

w Małopolsce mają na względzie poprawę jakości i warunków życia w miastach i jakości przestrzeni publicznej. Osiągnięcie tej projektowanej zmiany podniesie konkurencyjność miast regionu w skali ponadlokalnej.

Działanie: **1. Podniesienie standardu przestrzeni publicznych**

poprzez pełne zachowanie ich atrybutów kulturowych wyznaczonych historycznymi, kulturowymi i cywilizacyjnymi nawarstwieniami znajdujących odniesienie w opracowywanych planach zagospodarowania;

Działanie: **3. Ożywianie centrów historycznych miast**

rozwój funkcji miejskich –handlowych, usługowych, edukacyjnych, kulturalnych, zdrowotnych powiązanych z powstawaniem nowych miejsc pracy jako efektu przeprowadzonych prac remontowych, konserwatorskich, rewaloryzacyjnych a zwłaszcza nadanie najcenniejszym zespołom miejskim cech i funkcji turystycznych (drogi, place, pierzeje, założenia parkowe, otoczenia zabytkowych obiektów itp.);

Działanie: **4. Rehabilitacja urbanistyczna starych miast**

Działanie: **5. Opracowywanie lokalnych programów rewitalizacji**

Działanie: **6. Rewitalizacja obszarów przemysłowych i zdegradowanych**

Opracowywane będą innowacyjne programy rewitalizacji dla obszarów konwersyjnych, które winny objąć mieszkalnictwo, funkcje produkcyjne, handel, usługi, infrastrukturę socjalną, transport, zieleń itp. w sposób komplementarny. Działania w tym zakresie obejmą większość miast regionu.

Cel strategiczny: **2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego**

Racjonalne promowanie dziedzictwa, jako instrumentu zagospodarowania przestrzennego oraz wdrożenie działań służących znacznej poprawie zachowania regionalnego dziedzictwa. Istotnym elementem będzie rozwój muzeów skansenowskich oraz tworzenie parków kulturowych jako elementów ograniczających zniekształcanie wyrazu krajobrazu kulturowego oraz wzmacniających jego wartość.

Priorytet: **1. Kształtowanie struktur przestrzennych**

Kierunek działań: *Kształtowanie spójnej przestrzeni małopolskiej sieci powiązań historycznych*

Działanie: **2. Kreowanie tendencji rozwoju terenów osiedleńczych**

poprzez opracowywanie katalogów form budownictwa i wytycznych architektonicznych zgodnych z tradycją danego obszaru z zachowaniem dojrzałych i rozwiniętych form przyrodniczych;

Działanie: **3. Zachowanie i uczynienie istniejących wartości estetyczno-widokowych**

m.in. rozwijanie wzorów zabudowy w nawiązaniu do cech regionalnych, przywracanie równowagi przyrodniczej, zwiększanie bioróżnorodności, porządkowanie i odtwarzanie walorów kulturowych

Źródło: Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski

3.6. Zgodność z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego terenu Miasta Sucha Beskidzka

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego określa warunki zagospodarowania terenów dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego, zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.

Lokalny Plan Rewitalizacji dla Miasta Sucha Beskidzka jest spójny z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego terenu Miasta Sucha Beskidzka mówiącym o ochronie krajobrazu kulturowego, uzupełnianiu i odtwarzaniu wysokich wartości kulturowych w obszarze strefy ochrony i rewaloryzacji wartości kulturowych.

Źródło: *Miejski Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu miasta Sucha Beskidzka.*

3.7. Zgodność z Programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Sucha Beskidzka na lata 2007 – 2012

Mieszkaniowy zasób Gminy Sucha Beskidzka to głównie mieszkania zlokalizowane w zabudowie wielkopłytywowej (blokowiska). Budynki te usytuowane są głównie na oś. Beskidzkim, os. na Stawach. Budynki są w niezadowalającym stanie technicznym. Na obrzeżach osiedla Na Stawach zlokalizowany jest kilku hektarowy plac po zlikwidowanym tartaku wymagający zagospodarowania. Zaniedbana jest także infrastruktura w bezpośrednim otoczeniu bloków. W Lokalnym Planie Rewitalizacji dla miasta Sucha Beskidzka wyznaczono obszary na których położone są w/w osiedla w celu przeprowadzenia ich kompleksowej modernizacji. Lokalny Plan

Rewitalizacji dla Miasta Sucha Beskidzka jest zatem spójny z założeniami Programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Źródło: Plan Gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Sucha Beskidzka

3.8. Zgodność z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Miejskiej Sucha Beskidzka na lata 2004-2006

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem programowym, który integruje potrzeby społeczności lokalnej w zakresie ładu kulturowo – ekologicznego, społecznego, gospodarczo – infrastrukturalnego. W swoich ustaleniach bazuje na dokumentach i programach planistycznych będących podstawą polityki regionalnej zarówno na poziomie krajowym, wojewódzkim jak i powiatowym. Zgodność Planu Rozwoju Lokalnego ze strategicznymi dokumentami planistycznymi jest warunkiem koniecznym jego skutecznej realizacji. Plan ten stanowi zestaw działań zmierzających do długotrwałego i zrównoważonego rozwoju Miasta Sucha Beskidzka. Działania te mają zostać podjęte w danych warunkach i w określonym terminie oraz odpowiadać trosce lokalnego samorządu o rozwój gminy w szybko zmieniającym się otoczeniu.

Plan Rozwoju Lokalnego określający problemy lokalnego społeczeństwa i wytyczający cele ma służyć wykorzystaniu szans gminy na pozyskanie środków finansowych na realizację zamierzonych inwestycji, jak również uświadomić mieszkańcom rolę poszczególnych instytucji w jego wdrażaniu.

Plan Rozwoju Lokalnego określa zadania inwestycyjne Gminy planowane do realizacji w latach 2004-2013, w tym również planowane do realizacji przy wsparciu z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Jego podstawowym celem jest zapewnienie koncentracji środków na strategicznych działaniach samorządu w oparciu o dotychczasowe dokumenty strategiczne.

Cele i zadania zawarte w Programie Rewitalizacji dla Miasta Sucha Beskidzka nawiązują w swej istocie do zadań zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego Miasta Sucha Beskidzka przewidzianych do realizacji w latach 2004-2013:

- Zagospodarowanie i aktywacja terenów MKKS „Babia Góra” przez budowę nowego budynku socjalnego klubu, który stałby się siedzibą władz klubu jak i stanowiłby Centrum Sportu dla sekcji sportowych klubu.
- Stworzenie Lokalnego Centrum Sportu.
- Aktywizacja teren inwestycyjnych – kompleksowe uzbrojenie wolnych terenów – teren portacyjny.
- kompleksowa modernizacja rynku – modernizacja placu, chodników, oświetlenia ulicznego, renowacja zabytkowych kamienic

3.9. Uwzględnienie polityki równych szans

Działania związane z rewitalizacją obszarów często mają wpływ na społeczne sfery życia. Uwzględniają zasady równości szans kobiet i mężczyzn, umożliwiające pogodzenie życia rodzinnego z pracą zawodową, pomoc w zwalczaniu patologii społecznych oraz walkę z wykluczeniem społecznym. Działania rewitalizacyjne w szerszej perspektywie wspierają rozwój przedsiębiorstw. Zadania rewitalizacyjne uwzględniają także kwestie dotyczące pomocy osobom niepełnosprawnym (lepszy dostęp do obiektów i infrastruktury).

4. Założenia Planu Rewitalizacji dla Miasta Sucha Beskidzka

4.1. Cel programu

Rewitalizacja to zespół działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, ożywienia gospodarczego i społecznego, zwiększenia potencjału kulturalno-turystycznego obszaru zdegradowanego. Szerokie rozumienie pojęcia rewitalizacja sprawia, że działania te nie dotyczą tylko poprawy życia w sferze technicznej i przestrzennej, ale także działaniem na rzecz rozwiązywania problemów społecznych - walka z patologiami, bezrobociem, ubóstwem, czy wykluczeniem społecznym oraz gospodarczych.

Aby proces rewitalizacji przebiegał pomyślnie należy szczegółowo zaplanować zadania objęte Programem, sposób pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania poszczególnych projektów, plan finansowania, nadzór przepływu środków pieniężnych, a także zapewnić monitoring możliwość aktualizacji Programu w momencie zaistnienia takiej konieczności.

4.2. Misja programu

Program Rewitalizacji powinien wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy takich jak *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sucha Beskidzka na lata 2004 - 2013*, czy *Miejski Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu Sucha Beskidzka*, wpływając na jej ożywienie gospodarcze, ekonomiczne oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystycznej.

Program powinien być przygotowany przy współpracy władz Gminy, placówek kulturalno-oświatowych, mieszkańców i innych podmiotów zaangażowanych w realizację wytyczonych w Programie zadań.

Wyznaczone do realizacji obszary stanowią pod względem historycznym i funkcjonalnym najważniejsze tereny miejskie tj. obszar historycznej zabudowy miejskiej, obszar zdegradowany poszukiwaniami wiertniczymi, teren potartaczny, obszar osiedli mieszkaniowych – blokowisk dotknięty patologiami społecznymi, obszar historycznego Zespołu Zamkowo- Parkowego o wyjątkowych walorach zabytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych.

4.3. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru programu

Obszar I – Zespół Zamkowo – Parkowy

Kompleks zabytkowy wpisany do rejestru zabytków o wysokich walorach turystycznych, historycznych i kulturalnych. Obiekty należące do zespołu wymagają zagospodarowania, remontów i rewitalizacji. Sześciowiekowy zamek przechodził w swojej historii wiele przemian. Początkowo drewniano – kamienny dwór został następnie rozbudowywany, aby stać w XX wieku wspaniałą rezydencją a znajdująca się na jego terenie biblioteka jedną z najcenniejszych prywatnych zbiorów na terenie przedwojennej Rzeczypospolitej. W okresie powojennym zabytkowy kompleks podupadał, dopiero przejęty w roku 1996 przez samorząd lokalny został objęty pracami renowacyjno – porządkowymi. Nadal jednak wymaga kompleksowych remontów, które przekraczają finansowe możliwości gminy. Remontu i modernizacji wymaga także otoczenie zamku – park zamkowy. Budowa muszli koncertowej, wykonanie iluminacji świetlnej to działania które przyczynia się do atrakcyjności turystycznej tego obiektu.

Obszar II – Rynek miejski wraz ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej

Teren historycznej zabudowy miejskiej, objętej ścisłą ochroną konserwatorską. Układ urbanistyczny obszaru wpisany jest do rejestru zabytków. Wymaga częściowej przebudowy, remontów. Rynek miejski, aby stać funkcjonalnym dla mieszkańców i atrakcyjnym turystycznie wymaga odnowienia elewacji budynków, modernizacji i budowy małej architektury w postaci ławek, klombów. Przebudowy wymagają także parkingi. Ważnym elementem uatrakcyjnienia tego fragmentu miasta jest wybudowanie sceny artystycznej na której zorganizowane byłyby występy zespołów ludowych z Suchej i okolicy

Unowocześnienia wymaga także znajdujący się na terenie obszaru zabytkowy budynek Biblioteki Suskiej. Rozbudowa systemu komputerowego ułatwiłaby czytelników wyszukiwanie woluminów, a system iluminacji świetlnej budynku przyczyniłby się do jego wizualnej atrakcyjności.

Obszar III – MKKS Babia Góra

Teren stadionu miejskiego, kortów tenisowych, boiska treningowego i obiektów towarzyszących. Obszar mało atrakcyjny, zaniedbany wymaga zmiany koncepcji zagospodarowania. Stworzenie w mieście nowoczesnego stadionu lekkoatletycznego, stworzenie możliwości uprawiania innych dyscyplin sportowych jest bardzo ważne dla mieszkańców miasta, szczególnie młodzieży. Projektowana rozbudowa i modernizacja terenu Klubu MKKS Babia Góra, stworzenie na tym terenie kortów tenisowych, modernizacja dróg wewnętrznych pozwoli na stworzenie w mieście nowoczesnego obiektu sportowego.

Obszar IV – Os. Na Stawach wraz z terenem potartacznym

Teren ścisłej zabudowy wielkopłytowej (blokowisko). Duże zaniedbania w bezpośrednim otoczeniu bloków. Na obrzeżu zdegradowany kilku hektarowy plac po zlikwidowanym tartaku wymagający zagospodarowania. Zagospodarowanie niewykorzystanego od około 30 lat terenu potartaczno i przeznaczenie tego terenu pod inwestycje przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej miasta.

Obszar V – Os. Beskidzkie

Teren ścisłej zabudowy wielkopłytowej. Zaniedbana infrastruktura w bezpośrednim otoczeniu bloków. Zmiana systemu zasilania, termomodernizacja budynków, pełna gazyfikacja osiedla przyczyni się do poprawy życia mieszkańców. Modernizacja chodników, dróg osiedlowych poprawi estetykę tego obszaru miasta.

Obszar VI – Geotermia

Kilku hektarowy obszar zdegradowany po poszukiwaniach wiertniczych. Całość wymaga kompleksowego zagospodarowania. Wybudowanie na niewykorzystanych i zdegradowanych terenach, po prowadzonych poszukiwaniach wiertniczych kompleksu wypoczynkowo –rekreacyjnego przyczyni się do wzrostu atrakcyjności turystycznej miasta.

Granice obszaru objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji dla Miasta Sucha Beskidzka wyznaczono na podstawie wieloaspektowych badań, m.in. analizy SWOT, czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na poziom rozwoju miasta. Program rewitalizacji należy realizować w strefach: gospodarczej, społecznej i przestrzennej, stąd wybierając obszary do rewitalizacji wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
- występowanie patologii społecznych – wysoki poziom bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- zły stan techniczny istniejących obiektów sportowych – obiekty Klubu sportowego MKKS Babia Góra,
- obszary o wartościach kulturowych, gdzie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków lub objęte ochroną konserwatorską w złym stanie technicznym,
- zły stan techniczny infrastruktury technicznej (drogi, chodniki, kanalizacja),
- tereny poprzemysłowe – zdegradowane działalnością wiertniczą,
- teren po zlikwidowanym tartaku

5. Planowane działania na obszarze rewitalizowanym w podziale na lata i zakres

Obszar I „Zespół Zamkowo – Parkowy”						
Zadania przestrzenne (techniczno- materialne)						
Lp.	Nazwa zadania	Element zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity w mln. zł.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrożeniu
I.1.	I. Rewitalizacja zabytkowego parku zamkowego	remont i rozbudowa aleje parkowych	2007-2010	remont i rozbudowa około 1 km. alejek	0,10	Gmina Sucha Beskidzka
I.2		remont mostka parkowego	2007-2010	wykonanie remontu jednego mostka	0,09	
I.3		zagospodarowanie zieleni parkowej	2007-2010	zrealizowanie terenów pod zieleni parkową, pielęgnacja zieleni parkowej na obszarze około 7 ha	0,07	
I.4		remont murów, ogrodzeń zamkowych	2007-2010	remont około 500m murów i ogrodzeń zamkowych	0,17	
I.5		rozbudowa oświetlenia i budowa sieci monitoringu	2007-2010	wykonanie oświetlenia monitoringu	0,07	
Razem:			2007 - 2010		0,5	
II.1	II. Rewitalizacja Zamku Suskiego	Kompleksowy remont pomieszczeń zamkowych, wraz z modernizacją instalacji	2007-2010	wykonanie około 170m ² stolarki okiennej i drzwiowej, 750m ² parkietu	0,50	Gmina Sucha Beskidzka, inwestorzy prywatni
II.2		Remont elewacji obiektu	2007-2010	remont około 3000m2 elewacji	0,80	
II.3		Modernizacja dziedzińca Zamkowego	2007-2010	wybrukowanie około 1500m ² dziedzińca	0,35	
II.4		Modernizacja oświetlenia i iluminacji zamku	2007-2010	wykonanie modernizacji oświetlenia	0,15	
II.5		Rozbudowa sieci monitoringu i zabezpieczeń	2007-2010	rozbudowa sieci monitoringu	0,20	
II.6		Remont pokrycia dachowego zamku	2007-2010	remont pokrycia dachowego	0,50	
Razem:			2007-2010		2,0	
III. 1	III. Adaptacja pomieszczeń 1 piętra i części parteru na cele muzealne.	kompleksowy remont pomieszczeń zamkowych wraz z modernizacją instalacji	2007-2008	Dostosowanie wydzielonej części obiektu zamkowego na potrzeby muzeum	0,25	Gmina Sucha Beskidzka
III. 2		Budowa systemu alarmowego i przeciwpożarowego	2007-2008	wykonanie systemu alarmowego i przeciwpożarowego	0,03	
III. 3		Zakup wyposażenia sal	2007-2008	wykonanie systemu alarmowego i przeciwpożarowego zakup wyposażenia m.in. gablot, wyposażenia wnętrz	0,18	
III. 4		budowa sieci komputerowej i systemu prezentacji multimedialnej	2007-2008	wykonanie sieci komputerowej i systemu do prezentacji multimedialnej	0,04	
Razem:			2007-2008		0,50	

IV.1	IV. Zagospodarowanie otoczenia zamkowego	budowa muszli koncertowych/estrady, widowni wraz z pełnym zapleczem	2010-2013	budowa muszli koncertowej i estrady na 1,5 tys. miejsc budowa chodników dróg dojazdowych, przebudowa instalacji podziemnych na obszarze ok. 1500m ²	3,20	Gmina Sucha Beskidzka
IV.2		budowa chodników, dróg dojazdowych, parkingu, oświetlenia, monitoringu obiektu, przebudowa instalacji podziemnych	2010-2013		0,80	
Razem:			2010-2013		4,00	
V.1	V. Realizacja centrum konferencyjnego w Zamku Suskim	Kompleksowy remont pomieszczeń wraz z modernizacją instalacji	2008-2009	Dostosowanie wydzielonej części obiektu zamkowego na potrzeby centrum Zakup wyposażenia	0,20	Gmina Sucha Beskidzka
V.2		Zakup wyposażenia centrum	2008-2009	Wykonanie sieci komputerowej i systemu	0,05	
V.3		Budowa sieci komputerowej i systemu nagłośnienia multimedialnego	2008-2009	Nagłośnienia i multimedialnego	0,05	
Razem:			2008-2009		0,3	

Obszar II „Rynek Miejski wraz ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej”						
Zadania przestrzenne (techniczno- materialne)						
I.1	I. Modernizacja Rynku miejskiego w Suchej Beskidzkiej	modernizacja, rozbudowa sieci wodno – kanalizacyjnej i deszczowej, modernizacja i przebudowa nawierzchni placu rynku, chodników	2007-2009	Zmodernizowanie i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej, deszczowej, modernizacja i przebudowa nawierzchni placu rynku o powierzchni ok. 3000m ² oraz ciągów pieszych Budowa i modernizacja elementów małej architektury	0,6	Gmina Sucha Beskidzka, prywatni właściciele
I.2		budowa i modernizacja elementów małej architektury (ławki, klomby) zagospodarowanie zielenią	2007-2009	Ławek klombów, ok. / oraz zagospodarowanie zieleni Wykonanie stylowego oświetlenia rynku wraz z realizacją systemu monitoringu wizyjnego	0,15	
I.3		rozbudowa stylowego oświetlenia rynku oraz budowa systemu bibliotek	2007-2009	Odnowienie elewacji położonych wokół rynku, pow. ok. 8500 m ²	0,15	
I.4		odnowienie elewacji budynków położonych wokół Rynku	2007-2009		0,50	
Razem:			2007-2009		1,2	
II.1	II. Modernizacja deptaków w rejonie Rynku, ul. Mickiewicza i ul. Zamkowa	wymiana nawierzchni chodników na nawierzchni z elementów prefabrykowanych	2007-2009	Wykonanie wymiany nawierzchni chodników na nawierzchnię z elementów prefabrykowanych Instalację elementów małej	0,50	Gmina Sucha Beskidzka

II.2		instalacje _ibliottów małej _ibliotekury	2007- 2009	architektury Wykonanie rozbudowy oświe- tlenia stylizowanego i systemu monitoringu wzdłuż ul. Mickiewicza i Zamkowej	0,20	
II.3		rozbudowa oświe- tlenia i systemu monitoringu	2007- 2009		0,30	
Razem:			2007- 2009		1,00	
III. 1	III. Rewitalizacja Parku Jordanow- skiego	budowa małej sce- ny artystycznej	2009	Wybudowanie małej sceny artystycznej Wykonanie ciągów pieszych o długości 300m oraz realizacja elementów małej architektury parkowej wraz z wykonaniem stylizowanego oświetlenia i monitoringu	0,25	Gmina Su- cha Beskidz- ka
III. 3		budowa ciągów pieszych i _ibliottów małej _ibliotekury oraz realizacja oświetlenia i moni- toringu	2009		0,25	
Razem:			2009		0,5	
IV 1	IV. Rewitalizacja budynku „Starego Przedszkola w Su- chej Beskidzkiej	Kompleksowa rewi- talizacja budynku	2009- 2011	Nadanie budynku „starego przedszkola” nowej funkcji, nowego przeznaczenia	1,0	Gmina Sucha Beskidzka
Razem:			2009- 2011		1,0	
V.1	V. Rewitalizacja historycznego bu- dynku Biblioteki Suskiej	Kompleksowy _imont i rewitaliza- cja budynku Biblio- teki	2008- 2011	Remont pomieszczeń _ibliotekki, modernizacja insta- lacji wewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, odnowienie elewacji budynku Stworzenie nowoczesnej czy- telni komputerowej na mini- mum 10 stanowisk, wprowa- dzenie kompleksowego sys- temu komputerowego obsługi czytelnictwa Wykonanie iluminacji świetlnej budynku	0,60	Gmina Sucha Beskidzka
V.2		Stworzenie czyteln komputerowej i rozbudowa kompu- terowego systemu bibliotecznego	2008- 2011		0,15	
V.3		Budowa iluminacji budynku oraz sieci monitoringu	2008- 2011		0,10	
Razem:			2008- 2011		0,85	
VI.	VI. Remont miesz- kań socjalnych w Suchej Beskidzkiej	remont mieszkań socjalnych w cen- tralnej części miasta	2008- 2010	kompleksowy remont miesz- kań socjalnych przy ulicy Ko- ścielnej	0,4	Gmina Sucha Beskidzka
razem			2008- 2010		0,4	

III MKKS „Babia Góra”						
Zadania przestrzenne (techniczno- materialne)						
I.1	I. Budowa Centrum Sportu i Rekreacji „Babia Góra” w Suchej Beskidzkiej	Budowa nowocze- snego obiektu Cen- trum Sportu Kultury i Rekreacji	2008- 2010	Wykonanie nowoczesnego centrum mieszczącego w sobie pomieszczenia po- mieszczeń treningowych, siłowni, pomieszczenia na działalność kulturalną / pra- cownie, sala widowiskowa / część dla usług komercyjnych związanych ze sportem kulturą i rekreacją.	3,0	Gmina Sucha Beskidzka, podmioty prywatne
I.2		Budowa hotelu	2008- 2011	Budowa nowoczesnego obiek- tu hotelowego	1,0	

I.3	Przebudowa stadionu, bieżni lekkoatletycznej	2008-2011	Położenie nowej murawy stadionu oraz nowej bieżni tartanowej, dokończenie modernizacji trybun, unowocześnienie oświetlenia stadionu	0,30	Gmina Sucha Beskidzka
I.4	Przebudowa boiska treningowego i boiska do piłki ręcznej	2008-2011	Wyrównanie i położenie nowej nawierzchni na boisku treningowym	0,20	
I.5	Przebudowa kortów	2008-2011	Całkowita wymiana wyposażenia boiska treningowego i boiska do piłki ręcznej	0,15	
I.6	Budowa parkingów		Położenie nowych nawierzchni na kortach, zakup nowoczesnego wyposażenia i wykonanie wysokiego ogrodzenia kortów	0,15	
I.7	Modernizacja i rozbudowa dróg wewnętrznych, ciągów pieszych, ogrodzeń, ścieżek rowerowych	2008-2011	Budowa dwóch parkingów o łącznej powierzchni ok. 1200 m ² Modernizacja i rozbudowa dróg wewnętrznych, ciągów pieszych, ogrodzeń i ścieżek rowerowych w obrębie wszystkich terenów wokół projektowanego centrum	0,20	
Razem:		2008-2011		4,00	

Obszar IV „Osiedle Na Stawach wraz z terenem potartacznym”						
Zadania przestrzenne (techniczno- materialne)						
I.1	I. Rewitalizacja otoczenia osiedla Na Stawach w Suchej Beskidzkiej	modernizacja chodników, dróg, oświetlenia budowa placów zabaw budowa ścieżek rowerowych	2009 - 2011	Wykonanie modernizacja chodników, dróg wewnętrznych , oświetlenia, budowa ścieżek rowerowych, placów zabaw, zagospodarowanie zielenią na obszarze osiedla teren o powierzchni ok. 2 ha	1,0	Wspólnoty Mieszkaniowe, Gmina Sucha Beskidzka
Razem:			2009-2011		0,7	
Zadania gospodarcze						
I.1	I. Rewitalizacja terenu potartacznego	przygotowanie szczegółowej koncepcji zagospodarowania całego terenu	2009-2013	Przygotowanie szczegółowej koncepcji zagospodarowania całego terenu potartacznego – obejmującego pow. ok. 4,5 ha Uzbrojenie w/w terenu pod przyszłe inwestycje min. sieć wodno-kanalizacyjną, gazową, energetyczną. Wykonanie głównych dróg wewnętrznych wraz z kanalizacją deszczową	0,2	Gmina Sucha Beskidzka, inwestorzy prywatni
I.2		uzbrojenie terenu pod przyszłe inwestycje	2009-2013		1,0	
Razem:			2009-2013		1,2	

Obszar V „Osiedle Beskidzkie”						
Zadania przestrzenne (techniczno- materialne)						
I.1	I. Rewitalizacja terenu os. Beskidzkiego w Suchej Beskidzkiej	kompleksowa zmiana systemu ciepłowniczego osiedla	2007-2010	Kompleksowa zmiana systemu ciepłowniczego osiedla z węglowego na gazowe przystosowanie starej zabudowy bloków do systemu gazowego, doprowadzenie sieci gazowej do poszczególnych 14 bloków. Modernizacja systemu wentylacji i c.o. w budynkach. Wykonanie modernizacja chodników, dróg wewnętrznych , oświetlenia, budowa ścieżek rowerowych, placów zabaw, zagospodarowanie zielenią na obszarze osiedla - teren o powierzchni ok. 2,5 ha	3,50	Wspólnoty Mieszkaniowe, Gmina Sucha Beskidzka
I.2	wraz z modernizacją systemu ciepłowniczego	Rewitalizacja otoczenia os. Beskidzkiego w Suchej Beskidzkiej	2007-2010		2,00	
Razem:			2007-2010		5,50	
II.1	II. Realizacja obszaru Turystyki i Rekreacji przy ulicy Zielonej	Wybudowanie obiektów należących do obszaru m.in. informacji turystycznej, hostelu, na 10 – 15 miejsc noclegowych obiektów gastronomicznych, kręgielni , fitness klubu itp.	2008-2011	Powstanie obiektu informacji turystycznej i hostelu, obiektu gastronomicznego. obiektu fitness klubu, kręgielni	2,20	Gmina Sucha Beskidzka, prywatni inwestorzy ,Przedsiębiorstwo „Beskidy Tourist”
II.2		Przebudowa dróg, parkingów, chodników, ścieżek rowerowych	2008-2011	przebudowa dróg parkingów ścieżek rowerowych itp. na obszarze około 2000m ²	0,80	Gmina Sucha Beskidzka, prywatni inwestorzy ,Przedsiębiorstwo „Beskidy Tourist”
Razem:			2008-2011		3,00	

Obszar VI „Geotermia”						
Zadania przestrzenne (techniczno- materialne)						
	I. Budowa całorocznego kompleksu rekreacyjno- wypoczynkowego	Budowa kompleksu wypoczynkowo – rekreacyjnego wraz z kompleksowym zagospodarowaniem jego otoczenia	2010-2013	wybudowanie na 2 ha kompleksu wypoczynkowo - rekreacyjnego oraz hotelu na około 100 miejsc	5,00	Prywatny Inwestor, Gmina Sucha Beskidzka
Razem:			2010-2013		5,00	
REWITALIZACJA RAZEM					32,85	

6.1. Projekty priorytetowe realizowane na obszarze rewitalizowanym miasta Sucha Beskidzka

L.p.	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	Tytuł i zakres projektu	Oszacowanie przewidywanych nakładów PLN w mln złotych	Przewidywany okres realizacji
1.	Gmina Sucha Beskidzka, Wspólnoty Mieszkaniowe	Rewitalizacja terenu os. Beskidzkiego w Suchej Beskidzkiej wraz z modernizacją systemu ciepłowniczego	5,50	2007- 2010
2.	Gmina Sucha Beskidzka	Adaptacja pomieszczeń Zamku na cele muzealne	0,50	2007- 2008
3.	Gmina Sucha Beskidzka	Rewitalizacja zabytkowego parku Zamkowego	0,50	2007- 2010
4.	Gmina Sucha Beskidzka	Rewitalizacja Zamku Suskiego	2,00	2007- 2010
5.	Gmina Sucha Beskidzka, prywatni inwestorzy, Przedsiębiorstwo Beskidy Tourist	Rewitalizacja obszaru Turystyki i Rekreacji przy ul. Zielonej	3,00	2008- 2011
6.	Gmina Sucha Beskidzka, podmioty prywatne	Budowa Centrum Sportu i Rekreacji „Babia Góra” w Suchej Beskidzkiej	4,00	2008- 2011
Razem			15,50	

6.2. Plan działań społecznych w latach 2007-2008 oraz w latach następnych na obszarze rewitalizowanym

- działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
- działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu,
- działania dotyczące walki z patologiami społecznemu,
- działania dotyczące tworzenia równych szans,
- działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia,
- działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezdomności,
- działania na rzecz aktywizacji środowisk dziecięcych i młodzieżowych,
- działania dotyczące uruchamiania systemu grantów dla organizacji pozarządowych

6.3. Źródła finansowania Planu Rewitalizacji w latach 2007-2013

Zestawienie finansowe Planu Rewitalizacji dla Miasta Sucha Beskidzka z podziałem na lata i źródła finansowania

Źródła finansowania	Nakłady w latach 2007 – 2013 [mln zł]							
	w poszczególnych latach							Ogółem
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Środki własne gminy	0,39	0,90	1,02	1,14	0,77	0,37	0,37	4,96
Budżet państwa	0,26	0,56	0,67	0,75	0,50	0,25	0,25	3,24
Środki prywatne	0,10	0,24	0,28	0,31	0,22	0,10	0,10	1,35
Środki UE	1,80	4,01	4,78	5,34	3,60	1,74	1,74	23,01
inne	0,03	0,05	0,07	0,07	0,05	0,02	0,02	0,31
Razem	2,58	5,76	6,82	7,61	5,14	2,48	2,48	32,87

Źródło: opracowanie Akordbud-Consulting Sp. z o.o. na podstawie danych Urzędu Miasta Sucha Beskidzka

6.4. Programy unijne

W ramach Małopolskiego Programu Operacyjnego na lata 2007- 2013 oś priorytetowa 6. Spójność Wewnętrzna, zostaną stworzone kompleksowe możliwości realizacji operacji, które przyczynią się do spójnego rozwoju województwa. Udzielane będzie bezzwrotne dofinansowanie przedsięwzięć w trzech głównych obszarach:

- rozwoju miast,
- rozwoju obszarów wiejskich,
- poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego.

W odniesieniu do wsparcia rozwoju miast realizowane będą następujące grupy operacyjne:

- inwestycje służące rewitalizacji miejskich obszarów zdegradowanych pod względem funkcjonalnym, technicznym i społecznym. Mogą one obejmować zabytkowe centra miast, zdegradowane osiedla mieszkaniowe stanowiące ciągłą tkankę miejską i tereny przemysłowe. Możliwe będzie również dofinansowanie inwestycji drogowych oraz wsparcie infrastruktury edukacyjnej (wyłącznie w ramach programu rewitalizacji). Projekty z zakresu rewitalizacji wspierane w ramach działania muszą być zgodne z programem rewitalizacji. Programy te powinny dotyczyć jasno wyodrębnionych obszarów miejskich, za wyjątkiem miast o liczbie mieszkańców poniżej 20 tys., które w całości mogą być objęte jednym programem rewitalizacji.
- przedsięwzięcia dotyczące społecznego budownictwa mieszkaniowego, o ile zagadnienia te zostały ujęte w programach rewitalizacji danego obszaru. Projekty z tej dziedziny muszą bezpośrednio wynikać z programów rewitalizacji. Nakłady na współfinansowanie projektów z zakresu mieszkalnictwa nie przekroczą poziomu 3% alokacji MRPO.
- inwestycje w infrastrukturę społeczną (w szczególności rekreacyjną i sportową) nie objętą wsparciem w ramach innych priorytetów programu, służące poprawie jakości życia mieszkańców, a także infrastruktury drogowej, związanej z zapewnieniem lub polepszeniem dostępu do tych obiektów infrastruktury społecznej.

Gmina Miejska Sucha Beskidzka liczy, iż działania przewidziane w Programie Rewitalizacji zostaną sfinansowane z wykorzystaniem środków z funduszy unijnych w ramach programów dotyczących rewitalizacji.

7. System wdrażania i oczekiwane wskaźniki osiągnięć Programu Rewitalizacji

7.1. Wyznaczenie zespołu do realizacji zadań

Zespół do realizacji zadań *Lokalnego Programu Rewitalizacji* zostanie wyznaczony po zatwierdzeniu Programu przez Burmistrza Miasta

7.2. System wdrażania Planu Rewitalizacji

System wdrażania Programu Rewitalizacji powiązany będzie ściśle ze strukturą organizacyjną Urzędu Miasta Sucha Beskidzka.

Generalna zasada realizacji Programu Rewitalizacji polega na przypisaniu zadań, merytorycznym działom (zgodnie z zakresami działania tych działów).

Osobami odpowiedzialnymi za realizację zadań oraz stałe monitorowanie wykonywanych przedsięwzięć są Kierownicy poszczególnych Referatów Urzędu Miejskiego w Suchej Beskidzkiej.

Osobą odpowiedzialną za ocenę realizacji przedsięwzięć będzie Pełnomocnik Zespołu Zadaniowego oraz Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka powołany przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka, a także Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka i Rada Miasta Sucha Beskidzka.

Dla realizacji Programu Rewitalizacji służą przede wszystkim następujące instrumenty:

- organizacyjne, związane ze wskazaniem podmiotów realizujących Program Rewitalizacji i ich zadań,
- finansowe, związane z wprowadzeniem zadań do planów i budżetu miasta Sucha Beskidzka
- prawno - administracyjne, związane z uwzględnieniem odpowiednich przepisów przy realizacji zadań,
- informacyjno-edukacyjne, związane z monitorowaniem i promocją.

7.3. Wskaźniki realizacji Programu Rewitalizacji

Ze względu na stan przygotowania zadań, które wymagają doprecyzowania, wskaźniki określone niżej mają wartość szacunkową i mogą ulec wahaniom. Część wskaźników (szczególnie oddziaływania) ma charakter nie mierzalny lub zostanie osiągnięta w długim okresie czasu dlatego też zostaną one określone szczegółowo przy opracowaniu poszczególnych projektów. Zrealizowane projekty inwestycyjne będą analizowane między innymi pod kątem osiągniętych n/w wskaźników.

Wskaźniki produktu

ilość wyremontowanych budynków
powierzchnia wyremontowanych budynków
ilość wyremontowanych mieszkań
powierzchnia wyremontowanych mieszkań
ilość wyremontowanych i zrewaloryzowanych obiektów zabytkowych
ilość nowej i zmodernizowanej infrastruktury technicznej
ilość nowej infrastruktury kulturalnej
długość zmodernizowanych dróg na obszarze objętym rewitalizacją

Wskaźniki rezultatu

ilość udostępnionych obszarów inwestycyjnych
ilość powstających inkubatorów przedsiębiorczości
liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej

Wskaźniki oddziaływania

wzrost dochodów gminy z podatków od nieruchomości w tys. złotych
wzrost liczby turystów odwiedzających obszary miejskie i obiekty zabytkowe
spadek poziomu przestępczości

8. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej Programu Rewitalizacji

8.1. Sposoby monitorowania i oceny Programu Rewitalizacji

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Monitoring dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych oraz programów jak i sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej. Monitorowanie dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji projektów inwestycyjnych oraz osiągania planowanych wskaźników produktów i rezultatów dla poszczególnych inwestycji. Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie skwantyfikowane dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w PR i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu,
- wskaźniki rezultatu,
- wskaźniki oddziaływania.

Monitoring rzeczy polegał również będzie na bieżącej ocenie programu i dotyczył będzie ilości rozpoczętych remontów, rozpoczętych budów czy też zakłóceń w ruchu kołowym związanych z przebudową chodników i ulic

Monitoring finansowy obejmował będzie dane finansowe realizacji projektów będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych w oparciu o raporty okresowe obrazujące wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych.

Program Rewitalizacji winien stanowić dokument ponadkadencyjny, określający cele i programy działań na kilkanaście lat, wymagający okresowej aktualizacji oraz ciągłego podnoszenia jakości. Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie strategiczne jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w przyjętym dokumencie oraz stałego przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata.

Ocena programów (projektów i zadań inwestycyjnych), których częścią są projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej przebiegać powinna według czterech typów ocen:

- ex-ante (przed realizacją Programu),
- mid-term (w połowie okresu realizacji). W odniesieniu do Programu Rewitalizacji na lata 2007-2008 najprawdopodobniej będzie zachodziła konieczność przeprowadzenia takiej oceny, gdyż zakończenie części inwestycji zaplanowano na 2008 rok,
- ex-post (na zakończenie Programu). W ramach tej oceny przewiduje się, że po zakończeniu danego projektu, przez dwa kolejne lata – w systemie rocznym – sporządzane będą raporty celem weryfikacji rzeczywistych i planowanych wskaźników oddziaływania,
- on going (na bieżąco). Ocenie będą podlegać poszczególne projekty i zadania inwestycyjne w trakcie ich realizacji.

Raporty z oceny Programu Rewitalizacji oraz poszczególnych projektów inwestycyjnych powinny być sporządzane zgodnie z zaleceniami Unii Europejskiej oraz innych instytucji zaangażowanych w realizację konkretnego projektu.

8.2. Public Relations Programu Rewitalizacji

Główną jednostką odpowiedzialną za promocję Programu Rewitalizacji, za promocję poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych w Programie będzie Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej.

Wszelkie materiały promocyjne powinny określać m.in. cele realizacji poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych w ramach Programu, planowane wskaźniki osiągnięć oraz źródła finansowania tych projektów. Sposoby promocji inwestycji współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych Unii Euro-

pejskiej reguluje Rozporządzenie Komisji Europejskiej Nr 1159/2000 z dnia 30.05. 2000 r. w sprawie „Zasad informowania i promocji projektów współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych”.

Celem działań związanych z promocją Programu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów projektów podejmowanych w ramach Programu, a także instytucji mogących stać się partnerami w realizacji niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych. Grupami tymi są:

- bezpośredni beneficjenci większości projektów – mieszkańcy miasta Sucha Beskidzka,
- środowisko przedsiębiorców,
- organizacje pozarządowe,
- partnerzy społeczni.

W ramach promocji Programu Rewitalizacji podejmowane powinny być w szczególności takie działania jak:

- na bieżąco aktualizowana strona internetowa urzędu miasta Sucha Beskidzka
- ulotki informacyjne dla mieszkańców (poświęcone konkretnym projektom),
- spotkania z potencjalnymi partnerami gospodarczymi, społecznymi,
- publikacje w prasie (w przypadku wybranych projektów).

9. Podsumowanie

Program Rewitalizacji powoduje:

- usytmatyzowanie obszarów na których program będzie realizowany
- jednolitość dla wszystkich zainteresowanych,
- klarowność kryteriów oceny,
- powiązanie z możliwościami finansowymi,
- pełniejsze rozpoznanie potrzeb mieszkańców i lepsze ich zaspokajanie,
- zmniejszenie roli polityki przy wyborze inwestycji,
- radykalne zwiększenie szans na pozyskanie środków z Unii Europejskiej.

Program Rewitalizacji zawiera:

- listę zadań inwestycyjnych z zakresem rzeczowym i finansowym,
- terminy realizacji zadań,
- prognozę wydatków,
- wielkość środków przeznaczonych na inwestycje,

10. Wykorzystane materiały.

- Wstępny projekt **Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013**, dokument przyjęty przez Radę Ministrów 11 stycznia 2005r., Warszawa 2005r., publikacja współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna.
- **Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013 – PROJEKT**, Warszawa, wrzesień 2005r., Ministerstwo Gospodarki i Pracy Departament Polityki Regionalnej, zaakceptowany przez Radę Ministrów dn. 06.09.2005r...
- **Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013**, Projekt z dn. 5 lutego 2007r., Kraków, luty 2007r., Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zał. do Uchwały Nr 56/07 Zarządu Województwa Małopolskiego z dn. 5 lutego 2007r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 39/07 Zarządu Województwa Małopolskiego z dn. 29 stycznia 2007r. w sprawie przyjęcia Projektu Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 oraz Indykatywnego Planu Inwestycyjnego.
- **Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013**, Załącznik Nr 1/I do Uchwały Nr XLI/527/2006 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dn. 30.01.2006r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013.
- **Program Rządowy dla Terenów Poprzemysłowych**, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 27 kwietnia 2004r., przyjęty przez Radę Ministrów w dn. 27 kwietnia 2004r.
- **Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sucha Beskidzka** - Uchwała Nr XIII/129/03 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 18 grudnia 2003 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sucha Beskidzka.
- **Plan Rozwoju Lokalnego dla Gminy Sucha Beskidzka na lata 2004-2013** - Uchwała Nr XXII/202/04 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 30 września 2004r. w sprawie: przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Sucha Beskidzka na lata 2004-2013.
- **Plan Gospodarki Odpadami w gminie Sucha Beskidzka** - Uchwała nr XXIII /210/04 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 28 października 2004 r. w sprawie: uchwalenia " Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Sucha Beskidzka".
- **Program Ochrony Środowiska w Gminie Sucha Beskidzka** - Uchwała nr XXIII /210/04 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 28 października 2004 r. w sprawie: uchwalenia " Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Sucha Beskidzka".
- **Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Sucha Beskidzka na lata 2007 – 2012- projekt**
- **Analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu suskiego w roku 2006** – analiza roczna wykonana przez Komendę Powiatową Policji w Suchoj Beskidzkiej.
- Urząd Statystyczny w Krakowie, „**Województwo Małopolskie. Podregiony, powiaty, gminy**”, Kraków 2006r.
- „**Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2006r.**”, GUS, Departament Statystyki Przedsiębiorstw i Rejestrów, 2006r.
- „**Mały Rocznik Statystyczny Polski 2005**”, Główny Urząd Statystyczny
- „**Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002r., Powszechny Spis Rolny 2002r.**” Urząd Statystyczny w Krakowie, Województwo Małopolskie.
- Strona internetowa Gminy Sucha Beskidzka: [www.sucha-beskidzka .pl](http://www.sucha-beskidzka.pl).
- Materiały uzyskane drogą internetową